

FACULTEIT
RECHTSGELEERDHEID

Commerciële BDSM Geregeld geweld?

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de criminologische wetenschappen
door (01307444) Arrazola de Oñate Evy

Academiejaar 2014-2015

Promotor :

Prof. Dr. Vermeulen Gert

Commissaris :

Van Damme Anjuli

Verklaring inzake toegankelijkheid van de masterproef criminologische wetenschappen

Ondergetekende,

Arrazola de Oñate Evy (01307444)

geeft hierbij aan derden,

zijnde andere personen dan de promotor (en eventuele co-promotor), de commissarissen of leden van de examencommissie van de master in de criminologische wetenschappen,

[de toelating] [~~geen toelating~~] (*schrappen wat niet past*)

om deze masterproef in te zien, deze geheel of gedeeltelijk te kopiëren of er, indien beschikbaar, een elektronische kopie van te bekomen, waarbij deze derden er uiteraard slechts zullen kunnen naar verwijzen of uit citeren mits zij correct en volledig de bron vermelden.

Deze verklaring wordt in zoveel exemplaren opgemaakt als het aantal exemplaren waarin de masterproef moet worden ingediend, en dient in elk van die exemplaren ingebonden onmiddellijk na het titelblad.

Datum: 18-08-2015

Handtekening:

*'Most people find it difficult to grasp that whatever they like
to do sexually will be thoroughly repulsive to someone else,
and that whatever repels them sexually will be
the most treasured delight of someone, somewhere...
Most people mistake their sexual preferences for a universal
system that will or should work for everyone'
(Rubin, 1984,p. 283).*

Woord vooraf

Ter afsluiting van mijn studies Criminologische wetenschappen, presenteer ik deze Masterproef. Het betreft een exploratief onderzoek dat is gehouden in de commerciële BDSM-sector. Doorheen het proces heb ik kennis gemaakt met een wereld die mij alom onbekend was. Deze mensen hebben mij met raad en daad bijgestaan bij elke stap van de weg én mij de opportuniteit gegeven om hun wereld te ontdekken. Na afloop hebben zij zeker en vast mijn volledig respect verdiend.

Met deze uiteenzetting hoop ik BDSM in een positief daglicht te plaatsen door het inzicht te verhogen. Als dit me zou lukken via deze masterproef is dit in geen geval enkel aan mij te danken. Doorheen deze reis kon ik rekenen op verschillende personen die mij bijstonden om elk obstakel dat op mijn pad kwam te helpen overwinnen.

Als eerste zou ik mijn promotor prof. Dr. Gert Vermeulen willen bedanken voor zijn fijne begeleiding en ondersteuning. Dankzij zijn kritische feedback bleef mijn focus steeds gericht op het te behalen doel.

Zonder respondenten zou dit onderzoek niet zijn kunnen doorgaan. Hoewel het maar een klein aantal betreft, wil ik hen zeer hartelijk bedanken voor hun openheid en oprechtheid. Het is niet voor de hand liggend om je verhaal uit de doeken te doen, terwijl hier de dag van vandaag nog altijd een taboe op rust.

Vervolgens wil ik ook de mensen bedanken die op korte termijn toch ettelijke pagina's hebben doorploegd om alle mogelijke fouten eruit te halen. De druk lag hoog, maar de dank is daarvoor des te groter.

Ook wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor de interesse in mijn onderzoek. Door hun interessante en vele vragen kreeg mijn scheppingsvermogen een enorme boost. In het bijzonder wil ik mijn ouders, broer en zus, alsook mijn vriend bedanken die altijd voor het minste klaar stonden met de nodige hulp en wijze raad.

Ik kan nu met genoegen dit hoofdstuk afsluiten en wens de lezer veel leesplezier!

Evya Arrazola de Oñate

Inhoudsopgave

Woord vooraf.....	I
INLEIDING	1
<i>Oorsprong van het onderzoek</i>	2
<i>Doel van het onderzoek</i>	3
DEEL 1: Theoretisch Luik	7
Hoofdstuk 1: Sadomasochisme	7
1. Aspecten van BDSM	8
1.1. Definitie BDSM.....	8
1.1.1. <i>Een Dom-sub relatie</i>	8
1.1.2. <i>Geven en ontvangen van pijn</i>	9
1.1.3. <i>Fantasie en rollenspel</i>	9
1.1.4. <i>Vernedering</i>	9
1.1.5. <i>Fetisj</i>	10
1.1.6. <i>Rituele interacties</i>	10
2. Verschillende vormen van BDSM.....	11
2.1. Macht tegenover onmacht	11
2.2. ‘Geef mij stof tot voelen’	11
2.3. Recreatieve BDSM	12
2.4. Therapeutische BDSM	12
3. Besluit.....	13
Hoofdstuk 2: BDSM en ‘Seksueel’ geweld	14
1. Vrijwillige overgave aan onvrijwilligheid.....	15
2. De intentie van de BDSM-handelingen.....	17
3. De paradoxale boodschap in BDSM	17
4. Mis(ver)standen rond BDSM	18
5. Besluit.....	19
Hoofdstuk 3: Wetgevend kader	21
1. Opzettelijke slagen en verwondingen.....	22
1.1. Wetgeving.....	22
1.2. Toepassing van wetgeving op BDSM	23
1.2.1. <i>EVRM: recht op eerbiediging van het privéleven</i>	24
1.2.2. <i>Systeem van wilsautonomie</i>	24

1.	Ontucht en prostitutie.....	25
1.2.	Wetgeving	25
1.3.	Toepassing van wetgeving op BDSM.....	25
2.	Bijkomende strafbaarstellingen.....	27
3.	Besluit	27
	Hoofdstuk 4: Zelfregulering.....	29
1.	Begrip zelfregulering	30
2.	Voor- en nadelen zelfregulering	32
3.	Vormen van zelfregulering	33
3.1.	Voluntary codes of conduct	33
3.2.	Statutory self-regulation.....	35
3.2.1.	<i>Licenties en certificaten</i>	35
3.2.2.	<i>Registratie</i>	37
3.3.	Firm-defined regulation	37
3.3.1.	<i>Contractenrecht</i>	38
3.4.	Supervised self-regulation.....	39
3.5.	Regulatory self-management	40
4.	Besluit	42
	DEEL 2: <i>Empirisch Luik</i>	43
	Hoofdstuk 5: Kwalitatief onderzoek	43
1.	Onderzoeksmethode.....	43
2.	Steekproef	45
3.	Onderzoeksinstrumenten en procedure	46
4.	Verwerking van data	47
5.	Validiteit, betrouwbaarheid en ethische aspecten	47
6.	Besluit	49
	Hoofdstuk 6: Resultaten	501
1.	Gaat zelfregulering een plaats vinden?	51
2.	De respondenten.....	52
2.1.	BDSM bars.....	53
2.2.	De verenigingen/organisaties	54
2.3.	Pro-dom(me)	55
2.4.	Filmsector.....	55
3.	‘Commerciële’ BDSM	56

3.1.	Vertrouwen	59
3.2.	Respect	60
4.	BDSM is geen geweld	61
5.	Nood aan controle.....	64
6.	Zelfregulering	65
6.1.	Huidige situatie.....	66
6.1.1.	<i>Het Huisreglement</i>	66
6.1.2.	<i>Dungeon Masters</i>	67
6.1.3.	<i>Sociale controle</i>	67
6.1.4.	<i>Etiquette</i>	69
6.1.5.	<i>Contracten</i>	69
6.1.6.	<i>Workshops</i>	70
6.1.7.	<i>Pro-dom(me)</i>	71
6.2.	Suggesties van respondenten	72
6.2.1.	<i>Overkoepelend orgaan</i>	72
6.2.2.	<i>Contracten</i>	75
6.2.3.	<i>Pro-dom(me)</i>	76
7.	Besluit.....	77
	Hoofdstuk 7: Conclusie	79
	‘Wat houdt BDSM juist in?’	79
	‘Wat is het verschil tussen BDSM en ‘seksueel’ geweld?’	80
	<i>Nood aan etablissementen</i>	80
	<i>Nood aan controle</i>	81
	‘Is zelfregulering een oplossing om BDSM uit het strafrecht te halen?’	81
	Sterktes, zwaktes en aanbevelingen.....	83
	ALGEMEEN BESLUIT	85
	BIBLIOGRAFIE	86
	BIJLAGEN	i
	Bijlage 1 : Informed consent	i
	Bijlage 2: Toestemmingsverklaring.....	iii
	Bijlage 3: Vragenlijst.....	iv
	Bijlage 4: Voorbeeld Huisreglement	xi
	ADDENDA.....	

Inleiding

There are serious consequences to society's lack of understanding about what constitutes S/M and what drives its participants. Consent is not allowed as a defense in S/M cases, and practitioners have been prosecuted for assault, rape, kidnapping, and manslaughter in Europe and the United States. S/M sex clubs have been raided by police, shut down, and their occupants charged with assault. Greater insight about S/M and the S/M community will allow for more appropriate government policies (Eitmann, z.d., p. 113).

Er kan gesteld worden dat BDSM de laatste jaren meer aan bod komt binnen de samenleving. Dit zowel aan de hand van een ruim aanbod van boeken, evenzeer fictief als non-fictief, eindeloze informatie op het internet, verschillende conferenties, etc. Hierdoor vinden meer en meer mensen gelijkgezinden, waardoor ze niet langer het gevoel hebben dat ze de enige zijn met deze 'kinky' gedachten. Dit is een positieve vooruitgang, wat deels te maken heeft met de opkomst van het internet. Dit internet heeft echter ook een grote invloed op de inhoud en perceptie van BDSM (Easton & Hardy, 2003). Wanneer men een willekeurige BDSM term op het internet ingeeft, zal je al snel bij porno uitkomen. 'Pornhub', een populaire pornowebsite, heeft een artikel online geplaatst waarin de populairste zoektermen naar voren kwamen. Vooraan stond: 'Punish', gevolgd door 'Bondage' en 'Slave'. Dit zijn wel kernelementen van BDSM, maar aangezien hier niet echt veel fantasie en variatie in meespeelt, kan men stellen dat deze 'BDSM-porno' eerder gericht is naar mensen die wel geïnteresseerd zijn in BDSM, maar niet echt bij die 'scène'¹ horen (Sapido, 2014). Ook de boeken van *Fifty Shades* hebben een groot publiek laten kennis maken met BDSM. Door de opwindende lectuur zijn vele koppels gaan experimenteren. In de Verenigde Staten is de verkoop van touw zelfs met 150% gestegen. Mensen gaan dan experimenteren zonder kennis van zaken wat op zijn beurt kan leiden tot zware verwondingen (Hume & Scoones, 2012).

Niet alleen op het internet en in de literatuur, maar ook in de hedendaagse consumentencultuur vindt men seks en BDSM terug, voornamelijk als verkoopstrategie. Bij deze mediapresentatie wordt BDSM gestereotypeerd en worden de belangrijke interrelationele en politieke dimensies volledig genegeerd. Aangezien de reclamewereld inspeelt op de

¹ Binnen het BDSM milieu spreekt men van de scène om zo hun BDSM groep te kunnen benoemen

wensen van de mens, zou men toch kunnen stellen dat BDSM aanvaardbaar is geworden. Het contradictoire is echter werkelijkheid. BDSM-cursisten worden nog altijd gezien als anders en vreemd (Beckmann, 2009).

Een andere contradictie die men kan afleiden, is dat de overheid het toelaat om BDSM gerelateerde reclame te verspreiden, maar wanneer men de zweep in eigen hand neemt, is men strafbaar. Sterker nog, de toegelaten media-BDSM geeft vaak extremere vormen weer, en dit zonder aandacht te hebben voor de belangrijke onderliggende elementen. Er dient dus meer aandacht te zijn voor de correcte vorm van BDSM (Barret, z.d.).

‘Wat je niet begrijpt, heb je niet in je macht’

Johann Wolfgang von Goethe – Duits schrijver en dichter (1749 – 1832)

Bovenstaand citaat geeft een perfecte omschrijving van hoe het systeem nu werkt. Men gaat zaken bestraffen waar men niets vanaf weet. Het is een mooi gegeven dat de democratie wordt geacht individuen en minderheden te beschermen, maar ook het verenigingsleven en communicatieve activiteiten die grotendeels autonoom van de controle van de overheid gebeuren, moeten worden beschermd (Doyle, 1986). Maar is er wel bescherming? Schrikt men niet juist af door diegene te straffen die niets verkeerd doen? Er is dus nood aan een duidelijke definiëring van BDSM, maar zeker aan een afgrenzing van de BDSM-gemeenschap. Thomas Weinberg (2006), die eerder onderzoek heeft gedaan naar de BDSM-gemeenschap, kwam tot de conclusie dat er tal van definities bestaan die deze gemeenschap beschrijft als een subcultuur. Andere literatuur maakt een onderscheid tussen mensen met normatieve seksualiteit geïnteresseerd in BDSM-praktijken en diegenen die zich identificeren met BDSM (Newmahr, 2010). BDSM is dus een veelomvattende gemeenschap en wie heeft hier beter oog op dan deze gemeenschap zelf? Zou het geen oplossing zijn dat regels worden opgesteld vanuit de juiste perceptie en door personen met de juiste gedrevenheid? Dan zal er pas macht zijn. Dan zal er pas controle zijn. Dan zal er pas veiligheid zijn.

Oorsprong van het onderzoek

Tijdens de lessen Materieel Strafrecht, vorig academiejaar, gedoceerd door Dr. Wendy De Bondt, werd er een discussie gestart of BDSM in het strafrecht, meer bepaald onder de criteria slagen en verwondingen, thuishoort. Hier kwamen uiteenlopende meningen naar voor, welke niet gelijkgestemd waren met mijn gedachtegang. Mijn mening is immers niet helemaal gelijkgesteld met deze strafrechtelijke kwalificatie. Dit heeft mij aangezet tot denken.

Waarom wordt een uiting van een bepaalde seksuele beleving en meer bepaald een levensstijl geplaatst onder het strafrecht? Dit heeft de aanleiding gegeven om in dit academiejaar de aanvraag in te dienen om een masterproef te schrijven omtrent dit onderwerp.

Tijdens de zoektocht naar informatie heeft er al een eerste selectie plaatsgevonden. BDSM is een ruim begrip en betreft een ruim aantal personen. Voorgaand onderzoek (Weinberg, Williams & Moser, 1984; Visser, 1986; Newmahr, 2010) heeft zich voornamelijk gericht op BDSM-gemeenschappen. Hierin werden zowel Dominanten, onderdanigen als switchers bevraagd om een algemeen beeld te verkrijgen over wat BDSM juist inhoudt en wat het betekent voor elk van hen. Binnen dit onderzoek is deze onderverdeling niet van toepassing. Deze uiteenzetting zal een selectie maken op basis van commerciële BDSM. Hieronder worden BDSM-etablisementen verstaan, maar ook verenigingen en organisaties die instaan voor onder andere veiligheid aangezien dit een belangrijk deel is binnen deze uiteenzetting. De keuze voor commerciële BDSM werd genomen op basis van zijn openbaarheid. Wanneer men BDSM beoefent binnen de privésfeer kan men eventueel als uitsluitingsgrond het (grond)recht op privacy (art. 8 EVRM) invoeren. Dit zou bescherming moeten bieden voor seksuele vrijheid en autonomie. Dit is echter ook geen absoluut gegeven, aangezien de Belgische overheid hier strikte voorwaarden aan kan koppelen, waardoor de inmenging in iemands privéleven door de overheid alsnog kan gerechtvaardigd worden (Gutwirth & De Hert, 2009). Toch is de keuze voor commerciële BDSM gebleven. Het openbare karakter, waaronder ook ‘aanzetten tot geweld’ wordt verstaan, maakt het namelijk ook des te gemakkelijker om strafrechtelijk vervolgd te worden.

Doel van het onderzoek

In het verlengde hiervan wordt de probleemstelling gesteld. Ik ben van mening dat BDSM als een duidelijk afgebakende subcultuur kan voortbestaan buiten het strafrecht, ook al valt het vandaag principieel onder het strafrecht. Om BDSM-praktijken en –belevingen te laten voortbestaan zonder strafrechtelijke inmenging, is er de mogelijkheid dat een zelfregulerings- (en controle-)systeem tot stand komt. Via dit onderzoek wil ik inzicht verwerven in de mogelijkheden ter zake, in essentie door de opinies op te halen van uitbaters van BDSM-zaken en actoren uit het Pro-dom(me) in verband met (ideeën voor en deelname aan) een zelfreguleringsbeleid voor BDSM in de commerciële sector.

De centrale onderzoeksvraag en deelvragen die hieruit voortvloeien luiden als volgt:

Moet BDSM geplaatst worden onder slagen en verwondingen?

Wat houdt BDSM juist in?

Bij deze vraag wordt er voornamelijk een duidelijke afbakening gemaakt van wat binnen het onderzoek verstaan wordt onder BDSM en zijn constitutieve bestanddelen.

Wat is het verschil tussen BDSM en 'Seksueel' geweld?

Hierbij worden de constitutieve bestanddelen van BDSM vergeleken met deze van 'seksueel' geweld en/of misbruik. Vervolgens wordt er gepeild naar de mate waarin commerciële BDSM strafrechtelijk kan worden vervolgd.

Is zelfregulering een oplossing om BDSM uit het strafrecht te halen?

Met deze vraag ga ik de opinie van uitbaters van BDSM-zaken en -verenigingen nagaan. Wanneer hier positieve reacties op komen, ga ik nagaan in welke omstandigheden of vormen zij dit het best zien verwezenlijkt worden.

Gebaseerd op bovenstaande onderzoeksvragen is deze masterproef in zijn plooiën gevallen. Het eerste deel van deze uiteenzetting bevat de literatuurstudie.

In het eerste hoofdstuk baseert zich op de uiteenzetting van BDSM. Alle constitutieve bestanddelen, volgens de definitie van Townsend, de schrijver van *'The leatherman's Handbook'*, worden hier specifiek en uitgebreid beschreven. Vervolgens worden verschillende mogelijke soorten BDSM-spelen aangehaald. De relevantie hiervan bevindt zich in de link met de commerciële sector, maar ook om duidelijk te maken dat de link met 'seksueel' geweld gebaseerd is op de verkeerde perceptie van BDSM.

In het volgende hoofdstuk *BDSM en 'Seksueel' geweld* wordt een afweging gemaakt of BDSM al dan niet gelijkenissen vertoont met 'seksueel' geweld. Er wordt hier gekozen voor de term 'seksueel', aangezien BDSM vaak gezien wordt als een seksuele uiting. Dit wordt bevestigd door de DSM-IV-TR (American Psychiatric Association, 2000) waar sadisme en masochisme nog steeds als een parafilie worden gekwalificeerd. De term 'geweld' slaat dan weer op de strafrechtelijke classificatie 'slagen en verwondingen'. De afweging die gemaakt wordt berust op drie criteria die Visser (1986) heeft vooropgesteld. Er wordt gesproken over de vrijwillige overgave van onvrijwilligheid, de intentie van de BDSM-handelingen en de

paradoxe boodschap in BDSM, daarna worden nog enkele mis(ver)standen rond BDSM aangehaald.

Om een duidelijk onderbouwde visie uiteen te zetten, wordt in het volgende hoofdstuk *Wetgeving*, de mogelijke juridische kwalificaties besproken. Allereerst de meest voor de hand liggende strafrechtelijke kwalificatie, ‘slagen en verwondingen’, vervolgens wordt de prostitutiewetgeving uitgelicht, aangezien we spreken over commerciële BDSM. Daarbij worden telkens eventuele mogelijke strafuitsluitingsgronden vermeld. Bij overige worden nog enkele rechtsovertredingen aangehaald die betrekking kunnen hebben op BDSM.

Het vierde hoofdstuk, *Zelfregulering*, zal een uiteenzetting bevatten van enkele zelfreguleringsmodellen. Deze zullen gebaseerd zijn op de classificatie die Priest Margot (1998) heeft onderzocht. Zij onderscheidt vijf vormen van zelfregulering welke elk apart wordt besproken. De eerste vorm bevat de zogenaamde gedragscodes, hier is geen sprake van inmenging van de overheid. Vervolgens maakt zij een onderscheid van veel tot weinig inmenging, beginnende met *Statutory self-regulation*, waar men voornamelijk werkt met licenties en certificaten. Vervolgens wordt *Firm-defined regulation* beschreven. Dit zijn als het ware gedragscodes die, verplicht door de overheid, door het bedrijf worden opgesteld. Als vierde vorm onderscheidt Priest (1998) *Supervised self-regulation*. In deze vorm wordt er een tussenniveau geplaatst tussen overheid en zelfreguleringsstelsel. Als laatste, met de minste inmenging, wordt *Regulatory self-management* aangehaald. Hierbij mag het zelfreguleringsstelsel zijn eigen waarden en normen opstellen mits contractuele toestemming van de overheid.

In het tweede deel komt het empirische luik aan bod. Vooreerst wordt er gedetailleerd weergegeven hoe het onderzoek in zijn werk is gegaan. Dit om de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek te verhogen. Het betreft een kwalitatief onderzoek. Als eerste wordt de onderzoeksmethode uitgelegd. Vervolgens wordt de samenstelling van de steekproef besproken. Er wordt uitgebreid weergegeven hoe deze contacten tot stand zijn gekomen. Daarna worden onderzoeksinstrumenten en procedures besproken, waarna we overgaan naar de verwerking van de data. Aangezien het subject zich in de taboesfeer bevindt, is het aangeraden om ook ethische aspecten aan te halen. Deze worden onder dezelfde titel vernoemd als validiteit en betrouwbaarheid.

Om uiteindelijk bij de resultaten terecht te komen. Op basis van de onderzoeksvragen is er een uitgebreide topiclijst opgesteld. Deze topics werden tijdens de verwerking in verschillende thema's opgedeeld, die vervolgens terug te vinden zijn in de onderverdeling van de resultaten. Het voornaamste van de interviews betrof de verschillende zelfreguleringsmodellen waar elke respondent zijn ongezouten mening over mocht geven. De resultaten worden afgesloten met voorstellen die de respondenten zelf naar voor brachten.

Vervolgens zal er een conclusie van dit kwalitatief onderzoek aan bod komen. Hierin worden de vooropgestelde onderzoeksvragen één voor één duidelijk toegelicht. Daarna wordt deze masterproef besloten met een bespreking van sterktes en zwaktes en enkele aanbevelingen.

DEEL 1

Theoretisch Luik

Hoofdstuk 1: Sadomasochisme

Voor een duidelijke uiteenzetting is het van belang om een goede omkadering te vinden van de term Sadomasochisme (SM). De oorsprong van de term sadomasochisme ligt in het verbinden van de termen sadisme en masochisme. Het sadisme werd vernoemd naar de auteur Donatien Alphonse Francois of beter bekend als Marquis de Sade, wie bekend was geworden om zijn gewelddadig gedrag in zijn manuscripten, alsook in zijn eigen leven (Donatien, 2014). Het masochisme werd toegekend aan de Oostenrijkse schrijver, Leopold von Sacher Masoch. Deze term werd hem toebedeeld na zijn befaamde boek *Venus im Pelz*. Het boek gaat in tegen de seksuele normen van de negentiende eeuw. Het gaat over een mannelijke obsessie waarin de vrouw hem domineert leidend tot een climax door het gebruik van brutaal fysiek geweld (Von Sacher-Masoch & Macleod, 2004).

Deze twee auteurs stonden in de belangstelling van verschillende seksuologen. Het is uiteindelijk de seksuoloog Schrenk-Notzing die beide termen verbond tot sadomasochisme. Dit met de bedenking dat er mensen bleken te bestaan die met seksuele lust als doel anderen wilden pijnigen en vernederen, maar dat er ook mensen waren die dat met genoeg ondergingen en hier seksuele lust aan ontleenden (Visser, 1986).

Wat houdt SM nu juist in? Om een foutief beeld te vermijden, is het aangeraden om over BDSM te spreken. Dit acroniem verdient de voorkeur binnen de sector, omdat SM maar een deeltje is van een groter geheel. BDSM staat voor de Engelse termen ‘*Bondage and Discipline*’, ‘*Dominance and Submission*’ en ‘*Sadism and Masochism*’ (Mesdag, 2014; Williams, 2006). Deze termen worden hieronder in een definitie geplaatst, welke BDSM in zijn ruime aspect beschrijft. Daarna worden de centrale elementen van BDSM kort uitgelegd. Als volgt wordt er een onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen die beschreven werden door Dick Visser (1986). Al deze aspecten zullen het mogelijk maken om een duidelijk onderbouwde visie te schetsen op het verschil tussen BDSM en ‘seksueel’ geweld, welk in het volgend hoofdstuk aan bod komt.

1. Aspecten van BDSM

1.1. Definitie BDSM

Een sprekende definitie die de voornaamste aspecten, welke onderdeel zijn van BDSM, beschrijft, is deze van Townsend, de schrijver van *'The leatherman's Handbook'*.

A dominant-submissive relationship. A giving and receiving of pain which is pleasurable to both parties. Fantasy and/or role playing on the part of one or both partners. A conscious humbling of one partner by the other (humiliation). Some form of fetish involvement. The acting out of one or more ritualized interactions (bondage, flagellation, etc.) (Townsend, geciteerd in Brewis & Linstead, 2000, pp129).

1.1.1. Een Dom-sub relatie

Dominantie en onderdanigheid staan voor de psychologische machtsverhouding van slaaf en Meester. Deze psychologische ongelijkheid is het voornaamste kernelement bij BDSM (Mesdag, 2014). Binnen een spel kan deze hiërarchie echter ook wisselen. *Switch* is een persoon die beide behoeften in uitgesproken mate bezit. De rollen van Dominant en onderdanige kunnen dan verschillen tussen elke sessie, maar ook tijdens een sessie kan men van rol veranderen (Brewis & Linstead, 2000; Barker, Iantaffi & Gupta, 2007; Seeuws, 2015).

Er is een verscheidenheid in BDSM-relaties. Zo zijn er langtermijnrelaties, hieronder verstaan we verscheidene situaties zoals 24/7² of TPE³ (Seeuws, 2015). Er kunnen zich ook korttermijnrelaties voordoen tussen *'play-partners'* waarbij er enkel sprake is van een relatie tijdens een BDSM-spel. BDSM-praktijken kunnen dus onderdeel zijn van een scène of van een overkoepelende relatiestructuur (Weiss, 2011).

Hoewel er verschillende soorten mogelijke relaties zijn binnen BDSM, dienen deze allen gestoeld te zijn op vertrouwen en respect. Het is geen eenrichtingsverkeer, vertrouwen dient langs beide kanten te komen. Zo dient de sub⁴ vertrouwen te hebben in zijn/haar Dominant dat deze de aangegeven grenzen respecteert. De dominant moet ook kunnen vertrouwen dat zijn/haar sub duidelijke grenzen aangeeft. Het is dus zeer belangrijk dat men zich houdt aan

² 24/7 relaties: BDSM lifestyle 24uur per dag en 7 dagen per week

³ TPE (total power exchange): de macht van de onderdanige is geheel overgedragen aan de Dominant

⁴ Andere benaming voor onderdanige

gemaakte afspraken. Het respecteren van de grenzen, zal het vertrouwen doen groeien (Sebastianus, z.d.).

1.1.2. Geven en ontvangen van pijn

Binnen een BDSM-spel kan pijn worden toegevoegd om tot een erotisch hoogtepunt te komen (Brewis & Linstead, 2000). Hoewel het maatschappelijk discours er van uit gaat dat pijn centraal staat binnen de BDSM, moet duidelijk gemaakt worden dat dit niet het geval is [zie: Hoofdstuk 1: 1.1.4. Vernedering]. Vele aspecten die BDSM construeren, zoals de machtsverhouding, gaan niet eens om de fysieke stimulatie. De rol van macht en plezier staan centraler dan deze van pijn (Langridge & Butt, 2005). Daarbij is de pijnbeleving voor ieder persoon verschillend en afhankelijk van het moment. Bepaalde personen kunnen genieten van extreme niveaus van pijn terwijl anderen nooit gebruik maken van deze vorm van spel (Barker, Iantaffi & Gupta, 2007).

1.1.3. Fantasie en rollenspel

Het rollenspel dat BDSM'ers spelen, kan plaatsvinden op een speciale plaats waar ook interactie is met de setting, maar kan ook subtiel in het alledaagse leven plaatsvinden (Brewis & Linstead, 2000; Dancer et al., 2006). Het rollenspel bevat een zeker (seksueel) 'script' met richtlijnen op het niveau van de algemene scène en het gedrag, niet zoals een theaterscript waarin de precieze activiteit wordt gedefinieerd (Alison et al., 2001). De scenario's die zich kunnen voordoen zijn onbeperkt, maar uit onderzoek blijkt dat er van nature een neiging is naar situaties waar er een sterke machtsverhouding speelt (Sandnabba, Santtila & Nordling, 1999). Sandnabba, Santtila & Nordling (1999) deden een survey-onderzoek naar BDSM'ers en kwamen tot de volgende categorieën van rollenspel: Meester en slaaf, uniformen, leerkracht en student, executiescènes, ziekenhuisscènes en verkrachtingsscènes. De deelnemers maken een fictieve scène waarin de dominante partner de toestemming krijgt om de onderdanige partner te onderwerpen aan activiteiten zoals vernedering of de inductie van pijn. Na de sessie wordt de natuurlijke machtsverhouding tussen de participanten hersteld (Harviainen, z.d.).

1.1.4. Vernedering

Het is zeker mogelijk om van een BDSM-ervaring te kunnen genieten zonder dat er sprake is van fysieke pijn. Het machtsgevoel wordt dan bereikt door middel van psychologisch spel. Hierbinnen gaat men dan met gevoelens van angst, onzekerheid, vrees, schaamte en

machteloosheid spelen (Seeuws, 2012-2013). Uit onderzoek van Weinberg, Williams & Moser (1984) bleek vernedering de meest gebruikte psychologische toestand om het machtsgevoel te benadrukken.

1.1.5. Fetisj

Fetisj is de algemene term voor een seksuele opwinding of seksuele interactie met een niet levend object (DSM-IV-TR, ARA, 2000; Lowenstein, 2002). De link tussen BDSM en fetisjisme komt verder uit het gebruik van bepaalde materialen of objecten die worden gebruikt om macht of controle uit te oefenen. De meest voorkomende fetisj hierbij is 'leer'. Uit onderzoek blijkt dat 'leder' eerder wordt gekoppeld aan BDSM dan aan een leer fetisjist (Weinberg, 2006). Ook het dragen van hoge hakken door een Dominatrix⁵ verhoogt haar erotische aantrekkingskracht wanneer ze haar spelpartner domineert (Gebhard, 1969).

Een ander voorbeeld van de combinatie BDSM en fetisjisme is 'de kuisheidsgordel'. De gordel zorgt ervoor dat de persoon in kwestie niet kan deelnemen aan seksuele activiteiten of kan masturberen (Lewis, 2010). Het oorspronkelijke doel van de kuisheidsgordel was om buitenechtelijke affaires af te schrikken. Nu wordt het eerder gebruikt binnen de BDSM-sfeer voor controle van de partner. Dit opkomend gegeven wordt vooral gebruikt door mannen. Sommige vinden het apparaat aantrekkelijk voor het object zelf, anderen worden meer aangetrokken door het controle-element (Kularski, 2011).

1.1.6. Rituele interacties

BDSM-relaties zijn grotendeels gebaseerd op machtsrelaties, waarbij eventueel sprake kan zijn van fysiek contact of sensatie, maar de consensuele uitwisseling van macht is de algemene basis van een BDSM-spel (Weiss, 2011). In contradictie met wat voornamelijk verwacht wordt van BDSM, is, zoals eerder al vermeld, het aspect pijn niet het belangrijkste binnen een BDSM-spel. Binnen een spel worden er eerder verbale vernederingen of scheldwoorden gebruikt, alsook *bondage* en/of (milde) *spanking* waar geen discomfort bij wordt betrokken, etc. Vaak is de notie van hulpeloosheid en afhankelijkheid van de wil van een ander seksueel zinnenprikkelend (Murray & Murrell, 1989; Kamel, 1995). Nog een belangrijk element om te vermelden is dat er geen vereiste is van penetratie binnen een BDSM-spel. Het voornaamste is het gevoel van gebondenheid tussen twee personen en het psychologische gevoel om in hogere sferen te komen (Brewis & Linstead, 2000).

⁵ Commerciële Meesteres

Men kan stellen dat BDSM voor velen een creatieve manier is om even te ontsnappen. We leven namelijk in een snel-tempo maatschappij met veel stress en hoge verwachtingen, maar ook beperkingen op verschillende aspecten van onze identiteit. BDSM is dan een veilige manier om te ontsnappen. Is het nu door middel van het loslaten van controle (onderdanigheid), het ervaren van pijn of extreme sensatie (focus op het lichaam en/of natuurlijke endorfinekick) of het tijdelijk aannemen van een andere identiteit (rollenspel/fantasie) (William, 2006).

2. Verschillende vormen van BDSM

Het doel van BDSM varieert van persoon tot persoon. Afhankelijk van het vooropgestelde doel zullen andere soorten prikkels gebruikt worden. Het resultaat of de beloning kan in een breed kader gesitueerd worden, namelijk van louter seksueel, de lichamelijke bevrediging tot geestelijke verruiming, euforie, het bereiken van diepe emoties zoals verdriet, angst, trance-ervaringen, rust, blijheid, etc. (Visser, 1986).

Dit leidt tot verschillende verschijningsvormen van BDSM. Binnen deze vormen kunnen overlappingen plaatsvinden. Een combinatie van verschillende verschijningsvormen is ook mogelijk.

2.1. Macht tegenover onmacht

Binnen de eerste hoofdvorm van BDSM staan macht en onmacht centraal. De BDSM-interacties hebben tot doel de verschillen in macht op te roepen als aspect van een erotische beleving. De Dominant kan zich machtig voelen omdat deze de kans heeft om te straffen en te belonen. De onderdanige daarentegen zal zich eerder onmachtig voelen. Deze geeft zich namelijk volledig over aan de Dominant. Het kan zijn dat de machtsongelijkheid al bestond voor men het spel aanwendde, maar het kan ook door polarisatie waarbij er aanvankelijk geen verschil is in macht, maar dat er toch bewust één wordt gecreëerd (Visser, 1986).

2.2. ‘Geef mij stof tot voelen’

De gewaarwording van bepaalde stimuli staat centraal binnen de tweede hoofdvorm van BDSM. BDSM is hier het kader of de conditie waarbinnen deze stimuli worden toegediend. Binnen deze interactie wordt er wel een grote aandacht gegeven aan de seksuele respons (Visser, 1986). Op basis van deze vorm kan er een onderscheid gemaakt worden tussen het Pro-dom(me) en de gewone sekswerker. Pro-dom(me) of professionele Dominanten zijn

personen die in ruil voor geld hun klanten fysiek of verbaal domineren. Dit kan door *spanking*⁶, *flogging*⁷, verbale vernedering, bondage, etc. Een belangrijk element dat het Pro-dom(me) onderscheidt van de gewone sekswerkers, die eventueel gebruik maken van deze elementen, is dat er, hoewel het van erotische aard is, geen seksuele betrekkingen komen bij kijken. Met andere woorden, penetratie wordt niet toegestaan binnen het Pro-dom(me) (Lindemann, 2010).

Bij auto-erotische activiteiten kan pijn ook een doel zijn. Auto-erotische activiteiten zijn seksuele activiteiten die een persoon aan zichzelf toebedeelt. Masturbatie is een vorm van auto-erotisme, maar binnen de BDSM zijn er verschillende vormen van auto-erotische handelingen. Op basis van Holmes en Holmes (2002) onderscheidt men auto-erotische ophanging, aquaerotisme⁸ en *self-suffocation*. Het gemeenschappelijk element bij deze vormen is de verstikking. De vermindering van bloed toevoer naar de hersenen brengt een intensievere sensatie teweeg (Holmes & Holmes, 2002).

2.3. Recreatieve BDSM

Centraal binnen deze vorm zijn sociale en recreatieve aspecten. Het gaat vooral om de verkenning van elkaars grenzen, het letterlijk en figuurlijk aftasten van potentiële partners om te spelen in rollen. Kortom, het spelkarakter van BDSM. Het gaat erom om seksuele wensen te realiseren (Visser, 1986). Dit is een vorm waarmee Pro-dom(mes) mogelijk mee in contact komen. Enkele klanten hebben namelijk speciale wensen waar ze elders niet mee terecht kunnen. Deze worden dan vaak verwezenlijkt binnen het Pro-dom(me). Voor sommige klanten kan dit therapeutisch werken, dan spreekt men over therapeutische BDSM zoals hieronder vermeld (Lindemann, 2010).

2.4. Therapeutische BDSM

BDSM biedt een veilig kader waarbinnen gevoelens, zoals verdriet, angst, schaamte, boosheid, agressie of eenzaamheid, veilig kunnen optreden. Binnen de therapeutische vorm van BDSM koppelt men vaak eerder opgedane ervaringen met huidige spelvoorkeuren.

⁶ **Spanking** wordt over het algemeen aangenomen dat één persoon op de billen van een andere persoon slaat. Meestal gebeurt dit met een open hand.

⁷ **Floggen** is een methodische handeling waarbij speciale objecten worden gebruikt zoals zweepen, staven, etc. om te slaan

⁸ **Aquaerotisme** is het gevoel van verdrinking plezierig vinden

Binnen de oude dreiging wordt dan ruimte geschapen voor meer positievere gevoelens zoals seksuele lust, troost en aandacht. Het positieve hieraan is dat men uitdrukking kan geven aan negatieve en mogelijk traumatische gebeurtenissen om deze dan aan te vullen met een meer positievere ervaring (Visser, 1986; Hume & Scoones, 2012).

Kwalitatief onderzoek uit het Verenigd Koninkrijk van Taylor en Ussher (2001) suggereert dat BDSM psychisch gezond is. Zij besloten dat vele cursisten BDSM beschreven als ‘ontsnapping van het dagdagelijks leven’, het geeft een genoegen op een speelse en leuke manier. Het wordt beschouwd als een soort spirituele kwaliteit. Als deze uitkomsten dan geverifieerd worden met het concept ‘vrije tijd’, waarin mensen vrijwel kiezen voor betekenisvolle ervaringen die plezierig, expressief en vaak geestelijk zijn én worden geassocieerd met psychologische voordelen, zoals minder stress, gevoel van vrijheid, etc., ziet men hier toch enige consistentie in. BDSM kan dus als een therapie gezien worden (Caldwell, 2005; Mannell, 2007).

3. Besluit

Er zijn vele manieren om te kijken naar BDSM, echter blijven dezelfde bestanddelen altijd terugkeren. Een groot kernelement is macht, BDSM is gestoeld op het geven en nemen van macht. Het is echter niet zo simplistisch te omschrijven. Deze macht moet voortkomen uit toestemming en vertrouwen, het gevoel van gebondenheid (Brewis & Linstead, 2000). Pas dan krijgt BDSM vorm. Als deze elementen aanwezig zijn kan er gediscussieerd worden over de mogelijke spelvarianten en spelmogelijkheden. Belangrijk hierbij is, hoewel dit wordt aangenomen door het maatschappelijk discours, pijn geen centraal element is. Pijn, zowel fysiek als psychisch, wordt gebruikt als doel om iets te bereiken. Een BDSM-sessie blijft een spel waarin men elkaars verlangen wilt bevredigen op eender welke manier.

Hoofdstuk 2: BDSM en ‘Seksueel’ geweld

In de nieuwe beleidsverklaring van Justitie, opgesteld door minister van Justitie Koen Geens (2014), wordt aangehaald dat er een nultolerantiebeleid wordt verdergezet tegen alle vormen van geweld, waaronder volgens de huidige strafregeling BDSM zich situeert. Vanuit dit oogpunt is het dus zeer belangrijk om een duidelijk onderscheid te maken tussen ‘seksueel’ geweld en BDSM. Voor een goede uiteenzetting is het belangrijk om mee te geven dat ‘seksueel’ geweld wordt gebruikt als overkoepelende term. Deze keuze komt verder uit gedateerde literatuur waar BDSM als seksuele afwijking wordt beschreven (Mason, 1978; West, 1987). Binnen het strafrecht spreekt men over opzettelijke slagen en verwondingen en foltering. Als men kijkt naar de trilogie van *Fifty Shades* (James, 2012a, b, c), welke BDSM de laatste jaren toch zeker onder de aandacht heeft gebracht, wordt er veel belang gehecht aan de toestemming. Deze toestemming wordt op verscheidene wijze en tijdens variërende tijdstippen toegekend. Dat maakt als eerste al een groot onderscheid tussen BDSM en ‘seksueel’ geweld. Visser (1986) heeft dit onderscheid verder opgesplitst in drie criteria: namelijk vrijwillige overgave aan onvrijwilligheid, de intentie van de BDSM-handelingen en de paradoxale boodschap in BDSM, deze onderverdeling wordt als laatste nog aangevuld met mis(ver)standen rond BDSM.

1. Vrijwillige overgave aan onvrijwilligheid

De vrijwillige deelname is een kernelement in de BDSM-wereld. Dit is het grote verschil met aanranding. Bij aanranding wordt de relatie gedomineerd door de aanrander, zonder enige goedkeuring van het slachtoffer. Bij BDSM vertrekt men van eenzelfde definitie, namelijk dat de onderdanige wenst onderworpen te worden aan de Dominant die op zijn beurt dominant wil zijn ten aanzien van de onderdanige (Visser, 1984). Dit in tegenstelling tot de sadist die wordt geprikkeld door het herhaaldelijk toedienen van aversieve prikkels zonder dat het slachtoffer aan deze prikkels kan ontsnappen of deze kan doen stoppen (Wiersma, 1956; Mason, 1978).

Het is belangrijk om te weten dat binnen BDSM-gemeenschappen de toestemming uitdrukkelijk wordt erkend. Deze toestemming wordt gegeven en onderhandeld op

verschillende momenten tijdens een spel. Toestemming kan op verscheidene manieren worden verleend of verkregen, zowel mondeling als schriftelijk, formeel als informeel (Ortmann & Sprott, 2013). Zo kan men bijvoorbeeld gebruik maken van een contract dat wordt opgesteld vóór de machtsuitwisseling plaatsvindt. Dit contract bestaat uit het kenbaar maken van wensen en grenzen van beide partijen (Brewis & Linstead, 2000; BDSMcontracts, 2013). Hier kunnen harde grenzen worden aangegeven, dit zijn grenzen die men zeker niet wil verkennen, alsook zachte grenzen, dit zijn grenzen waar dient naartoe gewerkt te worden om deze op een later tijdstip te kunnen vrijspelen (Hume & Scoones, 2012). Toestemming kan ook gegeven worden ná de machtsuitwisseling. Dit kan in de vorm van een verslag gegoten worden. Beide partijen kunnen een verslag opstellen over de positieve en negatieve ervaringen die tijdens de sessie naar boven zijn gekomen. Deze elementen worden achteraf met elkaar gecommuniceerd. Bij de volgende sessie wordt er dan rekening gehouden met de gegeven feedback (Sebastianus, z.d.). Tijdens het spel is er ook nood aan toestemming, deze wordt gegeven zolang er geen gebruik wordt gemaakt van een stopwoord (Eitmann, z.d.).

De controle van deze toestemming op verschillende momenten tijdens het spel geeft ook het verschil tussen BDSM en misbruik weer. Vergelijkbaar met termen zoals toestemming en instemming is de precessie van die goedkeuring of aanvaarding, van wat er gepland is, als aanvaardbaar of aangenaam. (Ortmann & Sprott, 2013).

Een BDSM-spel kan ook beperkt worden in tijd of context. Toestemming kan worden verleend voor een langere periode van tijd en bij het ontbreken van een specifieke context, zoals de 24/7 relaties of TPE. Dit is gebruikelijk bij langdurige relaties, wat een groot vertrouwen en begrip weergeeft. Dit type van toestemming is het vaakst uitgeoefend door partners die elkaar goed kennen of anderzijds in een verscheidenheid van contexten en instellingen een overeenkomst hebben gesloten over hun grenzen en verwachtingen van de activiteiten (Ortmann & Sprott, 2013). Toch blijven de grenzen nog altijd bewaakt door een stopwoord, wat ook van toepassing is in korttermijn relaties (Eitmann, z.d.). Er kan dus gesteld worden dat de meeste BDSM-relaties zich binnen de grenzen van SSC⁹ [zie: Hoofdstuk 4 zelfregulering] of RACK¹⁰ bevinden (Kleinplatz & Moser, 2006). Er kan dus niet gesproken worden over mishandeling, onderdrukking of seksueel geweld. Een BDSM-spel is gebaseerd op afspraken en wederzijds vertrouwen, welke worden nageleefd via codes en signalen die de spelers begrijpen en respecteren (Heemelaar, 2008).

⁹ Safe Sane and Consensual

¹⁰ Risk Aware Consensual Kink

2. De intentie van de BDSM-handelingen

Binnen het pijnaspect van een BDSM-spel moet verstaan worden dat het enkel gaat om de fysieke en mentale pijn, niet om de wreedheid. De onderdanige verlangt immers naar de ervaring van pijn, vooral als deze uit liefde wordt gegeven. Maar ook de Dominant pijnigt zijn onderdanige vanuit liefde en hoopt dit zo ook over te brengen (Weinberg & Kamel, 1983).

De pijn die de onderdanige ondergaat, moet in een vooraf afgesproken overeenkomst gebeuren (Weinberg & Kamel, 1983). Een te grote aandacht voor het aspect pijn zou afbreuk kunnen doen aan de diversiteit in BDSM. Niet alle voorkeuren in een BDSM-spel hebben betrekking op het toebrengen of ondergaan van pijn. Bij de meeste ervan gaat het om een combinatie van lichamelijke en geestelijke prikkels, zodanig gedoseerd dat dit voor de betrokkenen spanning en ontspanning oproept en seksuele bevrediging tot gevolg kan hebben (Visser, 1986, p. 68). De voornaamste activiteiten blijven *bondage*, *spanking* en de machtsverhouding, welke worden geuit binnen een ‘theatraal’ rollenspel (West, 1987).

Binnen de BDSM-wereld heeft men weet van de gevaarlijkheid van de handelingen die men stelt. Daarom worden er ook workshops of demonstraties gegeven van en voor BDSM'ers om hun vaardigheden te verbeteren en deze te uiten op een veilige manier (Lindemann, 2013). Door een BDSM-spel te organiseren, houden Doms veel rekening met onder andere de technische bezorgdheid over veiligheid, maar ook emotionele vaardigheden staan centraal binnen deze praktijken (Weiss, 2011; Williams, 2006). Er zijn ook ongeschreven regels binnen BDSM die stellen dat wanneer men bijvoorbeeld aan *bondage* doet, men bewust moet zijn van spierkrampen, de bloedtoevoer en het algemene comfort van de persoon wie gebondeerd wordt (Ortmann & Sprott, 2013).

3. De paradoxale boodschap in BDSM

BDSM beweegt zich in het spanningsveld tussen opsluiting en ontsnapping, tussen overweldiging en overgave, tussen het besef geen kant meer uit te kunnen, en het besef uiteindelijk vrij te zijn. [...] In vormen van seksueel geweld is de relatie eenzijdig bepaald. Het slachtoffer heeft geen mogelijkheden voor ontsnapping; in BDSM is die mogelijkheid essentieel. De onderdanige kan de handelingen op zijn of haar initiatief doen stoppen. (Visser, 1986, pp50).

Zoals Williams (2006) eerder al zei, beaamt door Taylor en Ussher (2001), leven we tegenwoordig in een snel-tempo maatschappij. Er worden ons hoge verwachtingen vooropgesteld, maar ook serieuze beperkingen. BDSM is een manier om hieraan te ontsnappen. Het loslaten, het laten gaan of juist het tegenovergestelde, een dwangmatige controle te kunnen uitoefenen, dit is als het ware vrijheid, een ontsnapping aan deze maatschappij (persoonlijke communicatie, 26 maart 2015). Uit onderzoek van Wismeijer & Van Assen (2013) blijkt het welbevinden van BDSM'ers zeer hoge tonen aan te nemen. Zij stellen vast dat dit het gevolg is van het bewustzijn over diens eigen seksuele identiteit en de mogelijkheid om diens verlangens uitdrukkelijk te kunnen uiten. Een uiting van vrijheid. Maar BDSM is ook een zoektocht naar desorganisatie, naar regelovertreiding en verbrijzeling, maar op een gedisciplineerde en geregelde manier. Men tast de fysieke en psychologische grenzen af en gaat deze soms zelfs voorbij (Brewis & Linstead, 2000).

Zoals Foucault (1926-1984) zegt:

“Reach that point of life which lies as close as possible to the impossibility of living.”

4. Mis(ver)standen rond BDSM

Als de algemene regels van BDSM worden gevolgd, kan er gezegd worden dat er geen sprake is van geweld. In sommige gevallen wordt er echter ook misbruik gemaakt van deze macht die besloten ligt in BDSM. Uit onderzoek blijkt dat de kans op misbruik binnen de BDSM-scène het grootst is bij vrouwen en minderjarigen, maar onervaren BDSM'ers bijten toch de spits af. De meest kwetsbare personen zijn zij die hun eigen grenzen onvoldoende (her)kennen (Opstelten, 2015). Het is dan ook moeilijk om grenzen te signaleren wanneer men deze zelf niet kan (her)kennen. Wanneer het gevoel van ongemak wordt vastgesteld, dient men hierover te communiceren om zo de praktijk te verbeteren en ongemak te voorkomen. Gebrek aan communicatie, maar ook gebrek aan respect van de grenzen zijn de markers van misbruik. Wanneer communicatie en respect stopt, gaat het consensualisme over in misbruik. Het slachtoffer gaat dan eerder handelen uit angst dan uit vrije wil (Jozifkova, 2013).

Misverstanden treden sneller op wanneer een BDSM-relatie geïsoleerd wordt van de scène. Hierdoor is vaak de enige bron van informatie de partner, waarbij de kans op manipulatie groter is. Als men informatie krijgt van meerdere bronnen, inhakend op deelnemers van andere subgroepen met dezelfde voorkeur is de kans op bevooroordeelde informatie of

psychologische druk van de subgroep kleiner. Het zijn dan ook hier weer vaak de onervaren BDSM'ers die meegaan in het spel van hun partner en hun eigen grenzen overschrijden, gewoon omdat ze niet beter weten en hun partner niet willen verliezen (Jozifkova, 2013).

Wat is dan juist het verschil tussen huiselijk geweld, beledigende BDSM-relaties en gezonde BDSM-relaties? Huiselijk geweld is eerder een gedragspatroon dat erop gericht is om het slachtoffer te isoleren, deze creëert ook een cyclus van misbruik en excuses (Pa, 2001). Het slachtoffer voelt angst voor zijn misbruiker, deze angst neemt toe naar verloop van tijd. Het huis wordt niet meer aanzien als een veilige plek (Woman's aid, 2009). Dit in tegenstelling tot gezonde BDSM-relaties die geen angst koesteren voor hun partner, maar deze juist als een veilig figuur zien. Bij een beledigende BDSM-relatie is elke vorm van respect ver zoek. Er moet een duidelijk onderscheid zijn tussen de BDSM-relatie en het gewone alledaagse leven. In een gezonde consensuele BDSM-relatie mag men niet gestraft worden voor iets wat buiten de BDSM-relatie plaatsvindt. De scène met vieze woorden en verbale straf heeft een theatrale betekenis als een vorm van een toneelstuk. Destructieve kritiek, druk, bedreigingen of manipulatie mogen niet voorkomen in het dagelijks leven (Richters, et al, 2008).

Uit onderzoek van Kruize & Gruter (2014) wordt echter wel naar voor gebracht dat misbruik minder voorkomt bij BDSM'ers dan in de vanilla relaties¹¹. Hierbij wordt aangegeven dat het vooraf bespreken van wensen en grenzen en de relatief sterke controle binnen de BDSM-scène de kans op misbruik doet dalen. Ook Patrick D. Hopkins (1994) concludeert dat BDSM veiliger is of minder kans maakt op ongewenste seks in tegenstelling tot traditionele seks, aangezien het binnen de BDSM vereist is om wensen en grenzen bloot te stellen en te erkennen.

5. Besluit

BDSM op zich is dus niet gelijk aan 'seksueel' geweld. Er kan zich echter misbruik voordoen binnen de scène, maar er is ook een reële kans dat dit in het reguliere leven gebeurt. Het misbruik dat kan vastgesteld worden binnen BDSM, heeft niet zozeer betrekking op BDSM. Het zijn de kernelementen van vrijwilligheid, toestemming en respect welke worden genegeerd, daarom kan er niet meer gesproken worden over BDSM.

¹¹ Reguliere niet BDSM relaties

De vrijwilligheid wordt op meerdere momenten tijdens het spel getoetst, zelfs bij langdurige relaties wordt er vaak teruggegrepen naar de wederzijdse toestemming. Het is niet een eenmalig gegeven, men dient te allen tijden zeker te zijn dat beide partners voldoening uit de relatie halen. Hoewel BDSM vaak met misbruik wordt gelinkt, is het eigenaardig om te snappen dat BDSM juist een vorm van veiligheid geeft. Een veilige omgeving om even jezelf te zijn, om even tot rust te komen [zie: Hoofdstuk 1: 2.4. Therapeutische BDSM].

Hoofdstuk 3: Wetgevend kader

2 mei 2012 pleegde een alom bekende NFL speler, Junior Seau, zelfmoord. Hij had een 20 jaar durende carrière als *linebacker*, waarmee hij een redelijk fortuin had uitgebouwd. Nadat hij de *football* wereld was uitgetreden, begon hij zich heel ongewoon te gedragen. Hij trok zich terug van familie en vrienden en begon verkeerde beslissingen te nemen. Voor familie en vrienden was het al snel duidelijk dat Junior Seau met een probleem zat. Acht maanden na zijn suïcide, vonden onderzoekers sporen van CTE (Chronisch toxische encephalopathie) wat kan leiden tot vergeetachtigheid, depressie en geheugenverlies. Dit zou een gevolg zijn van een hersenschudding opgelopen tijdens zijn *football*-carrière. Mogelijk was dit ook de doodsoorzaak van vele andere NFL-spelers (Pilon & Bilson, 2013).

20 november 2014, een BDSM-koppel werd veroordeeld omdat ze aan BDSM deden in hun slaapkamer. Deze scènes werden gefilmd en doorverkocht op het internet. Deze video's kwamen onder ogen van de onderzoekers doordat het koppel onbewust was verzeild geraakt in een Oostenrijks dossier over kinderporno. Dit bleek later een misverstand, maar het koppel werd toch vervolgd voor hun BDSM-video's. Beiden werden veroordeeld voor slagen en verwondingen. Door de hele lijdensweg die het koppel diende af te leggen om veroordeeld te worden, is de carrière van de man helemaal verbroken. Deze was beroepsmilitair, gedetacheerd bij het Belgisch leger en stond op het punt om terug te vertrekken naar Washington. Ook de kinderen die het hele proces open en bloot konden volgen, waren ervan ontdaan. Dit resulteerde dat de man op het randje van een depressie balanceert (Mertens & Samyn, 2014)

Beide verhalen eindigen in depressie, toch zijn er grote verschillen tussen beide situaties. Als eerste de oorzaak van depressie. Bij de eerste case komt dit verder vanuit een aanvankelijke sportblessure, bij de tweede case komt dit door de lijdensweg die dient genomen te worden om voor het gerecht te komen. Dit maakt nogmaals duidelijk hoe ontierend een onterechte beschuldiging kan zijn. Maar het belangrijkste in beide verhalen is de strafbaarstelling. Bij de eerste case is er nooit iemand veroordeeld geweest. Hoewel er een duidelijke link is tussen de sportblessure en de depressie met dood tot gevolg. Sterker nog, in 2006 na een suïcide van Andre Waters, die ook een *football* speler was, werd dezelfde vaststelling gedaan alsook bij vele andere spelers (Pilon & Bilson, 2013). Waarom wordt er strafrechtelijk wel een

uitzondering gemaakt voor sportongevallen, maar BDSM, waar niet altijd zichtbare verwondingen aan gelinkt zijn, wordt wel strafbaar gesteld?

BDSM wordt door het Belgisch strafrecht nog altijd gecategoriseerd onder slagen en verwondingen. Het is dan ook van belang om deze constitutieve bestanddelen te behandelen om vervolgens te kunnen oordelen of dit een juiste kwalificatie is. Zo niet, dient nagegaan te worden of er zich eventueel een mogelijke oplossing bevindt binnen het wetgevend kader. Er wordt ook duidelijk gemaakt, aan de hand van enkele rechtszaken, dat er veel onenigheid is binnen het rechtstelsel waardoor de rechtsongelijkheid toeneemt.

Verder wordt er ingegaan op de prostitutiewetgeving omdat commerciële BDSM ook onder deze wetgeving kan geplaatst worden. Hierin wordt aangehaald dat er een duidelijk onderscheid moet gemaakt worden tussen commerciële BDSM en SM-prostitutie.

De uitgebreidheid en diversiteit van BDSM-praktijken maakt ook dat er nog andere strafbepalingen zijn die betrekking hebben op BDSM. Wat in het laatste puntje van dit hoofdstuk wordt besproken.

1. Opzettelijke slagen en verwondingen

1.1. Wetgeving

Art. 392 Strafwetboek (B.S. 9 juni 1867). Opzettelijk worden genoemd het doden en het toebrengen van letsel met het oogmerk om een bepaald persoon of een persoon die zal worden aangetroffen of ontmoet, aan te randen, ook al was dit oogmerk afhankelijk van enige omstandigheid of van enige voorwaarde en zelfs al heeft de dader zich vergist omtrent de persoon die het slachtoffer van de aanranding is geworden

Art. 398 Strafwetboek (B.S. 9 juni 1867) Hij die opzettelijk verwondingen of slagen toebrengt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot honderd [euro] of met een van die straffen alleen

Ingeval de schuldige heeft gehandeld met voorbedachten rade, wordt hij veroordeeld tot gevangenisstraf van een maand tot een jaar en tot geldboete van vijftig [euro] tot tweehonderd [euro]

1.2. Toepassing van wetgeving op BDSM

Door de wetgeving wordt BDSM nog altijd onder het element ‘het toebrengen van een letsel’ geplaatst. Toch is het belangrijk om te vermelden dat de letsels die men toebrengt binnen BDSM meestal geen medische verzorging nodig hebben of littekens achter laten (Mesdag, 2014). Het is hoofdzakelijk het morele bestanddeel dat een grote rol speelt binnen BDSM. Het opzet houdt in dat de dader slagen en verwondingen met wetens en willens heeft toegebracht (Legros, 1959). Als we bovenstaand artikel raadplegen, zien we dat het geen rekening houdt met de drijfveer of gevolgen van de dader. Dit is nadelig voor BDSM-cursisten omdat zij niet de intentie hebben elkaar schade te berokkenen, maar juist plezier en genot toe te kennen.

BDSM wordt dus gecriminaliseerd waardoor beoefenaars geconfronteerd worden met strafrechtelijke vervolging, terwijl er bepaalde verschoningsgronden bestaan voor onder andere bepaalde sportactiviteiten, chirurgische ingrepen en body modificatie (tatoeage en piercing), welke de wederrechtelijke gedragingen uitdrukkelijk of impliciet toestaan (Van den Wyngaert, 2011). Voornamelijk body modificatie, wat ook niet volledig geniet van maatschappelijke aanvaarding en waarbij er ook fysieke schade wordt toegebracht op basis van consensus met risico op infecties en complicaties, wat zeer gelijklopend is met BDSM, geniet van een hogere rechtsbescherming dan BDSM. Body modificatie wordt gerechtvaardigd omdat het een uitdrukking is van ideeën, een aspect van spiritualiteit, een vorm van kunst, kortom een uitingvorm (Egan, 2007). Zoals hierboven werd aangehaald [zie: Hoofdstuk 1: 2. Verschillende vormen van BDSM] is BDSM ook een uitingvorm, een aspect van spiritualiteit, een vorm van ontsnappen aan de dagelijkse sleur op een eigen manier. Dit wordt zo echter niet aangenomen binnen rechtszaken. Het blijft binnen het rechtstelsel dus een zaak van onwetendheid waardoor de rechtsgelijkheid in het gedrag komt. Dit kan aangetoond worden door onderstaande zaken:

Aurousseau, een zeer bekende zaak die BDSM ter sprake bracht binnen het justitieel stelsel van België. De rechter werd op basis van het opzettelijk toedienen van slagen en verwondingen met het oogmerk om een bepaald persoon aan te randen (art. 392 en 398 Strafwetboek, B.S. 9 juni 1867.) veroordeeld met uitstel. Hoewel er sprake was van wederzijdse toestemming, bestaat er een algemeen opzet voor art. 392 en 398 Sw. waardoor de twee rechtscolleges geen rechtvaardigingsgronden (de handeling of het gedrag is niet onrechtmatig of wederrechtelijk) of schulduitsluitingsgronden (de handeling is wederrechtelijk, doch treft de persoon geen schuld) aanvaardden (Hof van Beroep, 1997).

In dezelfde tijdsperiode werd door het Hof van Beroep te Gent een soortgelijke zaak beoordeeld. Hier waren ze echter wel milder in hun uitspraak. De toestemming en het feit dat er geen medische verzorging nodig was of littekens veroorzaakt werden, waren een centraal element in de beoordeling. De beklaagden werden vrijgesproken na vaststelling dat de lichamelijke integriteit ten dele voorwerp uitmaakt van het zelfbeschikkingsrecht (De Hert & Gutwirth, 1998).

1.2.1. EVRM: recht op eerbiediging van het privéleven

Er is eventueel de mogelijkheid om beroep te doen op de private beleving van de seksuele vrijheid tussen instemmende meerderjarige partners. Dit valt onder de bescherming van artikel 8 § 1 E.V.R.M., ‘recht op eerbiediging van het privéleven’. Volgens artikel 8 § 2 kunnen hier alsnog beperkingen aan worden opgelegd bij wet (legaliteitsvereiste), indien deze beperkingen noodzakelijk zijn in een democratie (noodzakelijkheidsvereiste), voor bijvoorbeeld de bescherming van de openbare gezondheid en/of de openbare moraal, de rechten van derden, de veiligheid, de economische belangen van het land (legitimitateitsvereiste) en alsook voor zover deze beperkingen proportioneel zijn ten aanzien van het doel dat ze willen bewerkstelligen (proportionaliteitsvereiste). Bij BDSM wordt een beroep hierop meestal geweerd, dit omdat men van mening is dat de veiligheid in het gedrang komt (Saelens, 2011-2012). Ook de rechten van derden komt in gedrang wanneer men spreekt over commerciële BDSM omwille van de openbaarheid. Daarom is er nood om BDSM buiten het strafrecht op te stellen.

1.2.2. Systeem van wilsautonomie

Als verdediging binnen een BDSM zaak kan men dus moeilijk beroep doen op ‘toestemming’. Een mogelijke oplossing om de wetgeving buiten de slaapkamer te sluiten, is het gebruik van een contract.

De zaak *Lawrence v. Texas*, waarin het Hof Amerikaanse Staten het verbod oplegde om sodomie tussen twee instemmende homoseksuele volwassenen te criminaliseren, is aanhef geweest om de mogelijkheid na te gaan om BDSM onder contractenrecht te plaatsen (Meepos, 2013). Aangezien de BDSM-etiquette, cursisten aanmoedigt om contracten op te stellen, welke ook al in grote mate aanwezig zijn binnen de BDSM-scène, was de link tussen BDSM-contracten en het contractenrecht snel gelegd.

Het contractenrecht kan nauw verbonden worden met het strafrecht, dit met betrekking tot wederzijdse instemming, overweging, interpretatie en inbreuk. Voornoemde principes kunnen de basis zijn om te oordelen of een partij het contract heeft geschonden. Met andere woorden, deze concepten helpen bepalen of deelnemers van een BDSM-spel, effectief met het gedrag dat heeft plaatsgevonden hebben ingestemd, op basis hiervan kan een ‘geldige toestemming’ de strafrechtelijke aansprakelijkheid in geval van aanranding uitsluiten (Meepos, 2013).

1. Ontucht en prostitutie

1.2. Wetgeving

Art. 380 Strafwetboek (B.S. 9 juni 1867).

§ 1. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijftiengduizend [euro], wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie;

2° hij die een huis van ontucht of prostitutie houdt;

3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren;

4° hij die, op welke manier ook, eens ander ontucht of prostitutie exploiteert.

1.3. Toepassing van wetgeving op BDSM

Zoals hierboven al vermeld, kan er een onderscheid gemaakt worden tussen gecommmercialiseerde BDSM en BDSM-prostitutie [Zie: 2.2. geef mij stof tot voelen]. Dit onderscheid is ook min of meer terug te vinden onder dit artikel. Onder gecommmercialiseerde BDSM wordt voornamelijk BDSM-centra en BDSM-huizen geplaatst. Deze bieden verscheidene elementen aan, zoals materialen, maar er worden ook ruimtes vrijgegeven waar men veilig BDSM kan beoefenen. Aangezien BDSM-materialen bijzonder prijzig kunnen zijn, is het niet voor iedereen eenvoudig om degelijk materiaal aan te schaffen. Ook is er een grote verscheidenheid van materiaal, wat het onmogelijk maakt voor een particulier om al het materiaal te bezitten. Niet alleen het materiaal, maar ook ruimtes worden vrijgegeven. Vaak

ontbreekt het ook vele mensen aan een degelijke ruimte om vrij spel te hebben, deze worden dan voorzien in BDSM-etablisementen zoals het Fetish Cafe, de Zoete Zweep en enkele Prodom(mes) zetten ook kamers ter beschikking.

Anderzijds worden er ook BDSM-diensten aangeboden. Hier gaat het voornamelijk om de diensten of de ervaring van de huispersoon (SMvilla, z.d.). Om het onderscheid zeer duidelijk te maken is het belangrijk om te vermelden dat bij gecommmercialiseerde BDSM het BDSM-spel centraal staat. Dit hoeft niet noodzakelijk verbonden te zijn met seksualiteit, maar wanneer men dit wel doet, wordt BDSM ook al wel eens ‘het langste voorspel’ genoemd (Heemelaar, 2008). Dus tijdens BDSM-spelen komt er weinig tot geen penetratie aan te pas (Brewis & Linstead, 2000).

Bij BDSM-prostitutie draait het dan wel eerder om de seksuele betrekkingen. Het is de seksualiteit die gezocht wordt in de prostitutie. Met andere woorden, de seksuele bevrediging van de klant staat centraal. De seksuele bevrediging komt tot een hoogtepunt door middel van BDSM. De klant betaalt niet om een BDSM-spel te spelen, maar eerder om seksueel bevredigd te worden met als randanimatie BDSM [zie: Hoofdstuk 1: 2.3. Recreatieve BDSM] (Lindemann, 2010).

Hoewel gecommmercialiseerde BDSM niet werkt vanuit het financiële voordeel, maar eerder om BDSM'ers een speelomgeving te bieden, kunnen zij toch onder dit artikel strafrechtelijk vervolgd worden. Het woord ‘ontucht’ speelt hier een belangrijke factor. Bij gecommmercialiseerde BDSM staat het ter beschikking stellen tegen betaling of exploiteren van BDSM-kamers en BDSM-materiaal centraal. Als de strafrechter oordeelt dat BDSM onder ‘ontucht’ valt, kan een eigenaar van een BDSM-huis of een BDSM-kamer mogelijk strafbaar worden gesteld onder aangehaald artikel. Bij onze noorderburen kan men stellen dat een BDSM-zaak als prostitutie wordt gezien. Deze vaststelling kan men maken op basis van de sluiting van de BDSM-ontmoetingsruimte Phee's. Phee's is een ontmoetingsruimte voor onder andere BDSM'ers gelegen in een industrieterrein in Zaandam. Nadat ze benaderd werden door de dienst prostitutie en vrouwenhandel, werd gesteld dat zij een seksinstelling waren. Dit paste niet in het beleidsplan van de buurt, met gevolg dat ze meteen de deuren moesten sluiten. Na enkele onderhandelingen heeft Phee's terug mogen openen, toch is er nog geen zekerheid voor de toekomst of deze opening voor altijd is (Wever, 2014).

2. Bijkomende strafbaarstellingen

Hoewel twee bovenstaande artikels voornamelijk worden aangehaald binnen de BDSM-sfeer, kan gesteld worden dat er veel strafbaarstellingen aan BDSM gekoppeld kunnen worden.

Als eerste wordt het BDSM-spel ‘*nursing*’ besproken. Dit zijn de dokters en verpleegsterspelletjes binnen het BDSM. Dit spel wordt door vele BDSM’ers gespeeld omwille van autoriteit, het scala van medische instrumenten en de apparatuur (Sebastianus, z.d.). Het kan zeer braaf gespeeld worden door enkel gebruik te maken van de uniformen, maar sommige gaan verder en doen een effectief onderzoek. Er wordt dan gebruik gemaakt van injecties, infusen, sondes, hechtingen, etc. (persoonlijke communicatie, 12 april 2015). Dit kan eventueel gezien worden als het oneigenlijk uitoefenen van een medisch beroep (Ankaert, 2012), maar kan ook weerslag vinden bij slagen en verwondingen.

Aanslag op de persoonlijke vrijheid (art. 434 Strafwetboek, B.S. 9 juni 1867) kan ook ter sprake komen in de BDSM-scène. Hierin wordt beschreven dat *iemand gevangen houden of iemand doen gevangen houden, zonder een bevel van het gestelde gezag en buiten de gevallen waarin de wet dit voorschrijft* strafbaar kan gesteld worden. Uit databanken en sociale media (BDSMzaken.nl, 2005; fetlife.be, 2015) blijkt opsluiting toch een veel gevraagd fenomeen binnen de BDSM-wereld.

3. Besluit

Hoewel slagen en verwondingen nog altijd de grootste lading dekt van strafbare BDSM kwalificaties, kan er gesteld worden dat dit toch zeker niet het geheel dekt. Als dit zelfs al het geheel zou dekken, doet het nog altijd inbreuk aan de constitutieve bestanddelen van BDSM zelf. Verschillende arresten maken duidelijk dat er een grote onwetendheid berust op BDSM, wat de rechtsgelijkheid in gedrang brengt. Hoewel de rechterlijke macht geniet van onafhankelijkheid in zijn beslissingen, dient er toch een duidelijke regeling te komen rond de strafbaarstelling van BDSM. BDSM zou op hetzelfde niveau kunnen geplaatst worden als sportactiviteiten, body modificatie en chirurgische ingrepen. Het probleem hierbij is echter dat wanneer men een verschoningsgrond voor BDSM gaat uitschrijven, dat men zeker moet zijn dat deze niet toepasselijk zou kunnen zijn voor huiselijk geweld. Hoewel er duidelijke verschillen zijn tussen BDSM en huiselijk geweld [zie: hoofdstuk 2: 1. Vrijwillige overgave van onvrijwilligheid], blijft het een gemakkelijk doelwit voor de verdediging. Beroep doen op het

privéleven kent echter ook zijn grenzen. Het contractenrecht daarentegen biedt een goede basis om BDSM te legaliseren het enige probleem hierbij echter is de criminele classificatie van BDSM. Dit contractenrecht zou echter enkel voor individuen kunnen werken en is minder toepasselijk op de commerciële BDSM, welke dan ook nog eens onder de prostitutiewetgeving valt. Hiervoor zijn andere mogelijkheden voor nodig.

Hoofdstuk 4: Zelfregulering

Doorheen de jaren zijn vele BDSM-verenigingen ontstaan. *The Eulenspiegel Society* (TES) en the *Society of Janus* (SOJ) zijn de twee grootste en oudste BDSM-verenigingen van de Verenigde Staten. Deze organisaties dringen aan om zelfregulering binnen hun gemeenschap te verwezenlijken, omdat er een gebrek is aan wettelijke erkenning. Zij willen een zelfregulering-systeem oprichten op basis van het credo ‘*Safe, Sane and Consensual*’, met speciale nadruk op het element consensus. *Safe* staat voor het voorkomen van gezondheidsrisico’s, *Sane* wordt gebruikt om de rationele gemoedstoestand te benadrukken en *Consensus* benadrukt dat alle activiteiten worden overeengekomen door de betrokken partijen. De verenigingen baseren zich op het gegeven dat binnen het BDSM discours het consensuselement routinematig wordt benadrukt. Dit zou dan ook de basis kunnen zijn om via het contractenrecht een werkbaar akkoord te creëren. Als uiteindelijk het contractenrecht zou worden opgenomen in de juridische analyse van BDSM, zou de praktijk effectiever kunnen geregeld worden door de wet in overeenstemming met de waarden en regels die BDSM’ers zelf naar voor brengen (Meepos, 2013). Dit wordt in de verdere uiteenzetting nader uitgelegd [zie: Hoofdstuk 4: 3.3.1. Contractenrecht].

Ook binnen de Benelux is zelfregulering onder de aandacht gekomen in de BDSM-wereld. Op verschillende BDSM fora wordt er hevig gediscussieerd over de mogelijkheid, maar ook de bereidheid om zelfregulering te implementeren. Hieruit komt vaak naar voor dat er enkel nood is aan acceptatie (BDSMzaken.nl, 2007).

“The regulatory program that would be a good candidate for cooperative implementation is one in which complex regulations are applied to complex organizations in order to prevent harms from occurring, rather than merely to identify and punish violations” (Geist, z.d., p. 266).

De dag van vandaag valt BDSM nog altijd onder de strafrechtelijke kwalificatie ‘slagen en verwondingen’. Deze criteria komen voornamelijk verder vanuit onwetendheid en onbegrip voor de BDSM-wereld, maar ook omdat het een complex gegeven is om volledig te kunnen bevatten. Daarom zou het een bruikbare oplossing zijn om een of andere vorm van zelfregulering te implementeren in de BDSM-wereld. Door hun professie heeft de scène een betere kennis over wat BDSM juist inhoudt en waar mogelijk grenzen kunnen, of zelfs moeten, gesteld worden. Door implementatie van een zelfreguleringssysteem kan er vrij aan

BDSM worden gedaan en worden enkel de échte schendingen bestraft. Niet alleen voor de BDSM-wereld, maar ook vanuit een beleidsperspectief van de overheid kan dit vele voordelen opwerpen. Overheidsinstellingen hebben namelijk meer kans op een actieve regulering van bedrijven of organisaties als zij inzien dat er een effectief model voor zelfregulering ontbreekt (Tyler, 2009).

Hoewel BDSM wettelijk nog altijd verboden is, heeft men niet de manschappen vanuit de overheid om dit ook werkelijk te controleren. Wanneer men dan, bijvoorbeeld, de BDSM-sector zelf een beleid laat opstellen, dat op de één of andere manier gelinkt wordt aan de overheid, kan er een betere controle van het fenomeen zijn (Braithwaite, 1982; MacLachlan, 1992).

Bovendien komt men in een juridisch discours terecht, geregeld door juridische autoriteiten, wanneer men gestraft wordt voor het stellen van bepaalde daden. Bij dit proces komen er enkele problemen naar boven. Ten eerste is er geen consistentie in de beslissingen en ten tweede is er geen interpersoonlijke behandeling, waardoor men het geloof in de overheid kwijt raakt (Tyler, 2009). Deze problemen kunnen beiden worden opgelost wanneer men de stap zet naar een systeem van zelfregulering.

Om BDSM in een goed zelfregulerend kader te gieten, moet er eerst duidelijk gemaakt worden wat zelfregulering juist is. Hierbij worden enkele definities gegeven van juridische aard, evenals van economische, sociaalwetenschappelijke of bestuurskundige aard. Voordat er vervolgens kan gesproken worden over de mogelijkheid van zelfregulering binnen de BDSM scène, dient er eerst een afweging gemaakt te worden tussen voor- en nadelen van zelfregulering. Daarna worden er vijf vormen van zelfregulering besproken welke elk mogelijk zou kunnen geïmplementeerd worden, of mogelijk al van toepassing zijn binnen de BDSM scène.

1. Begrip zelfregulering

Zelfregulering is een begrip dat vanuit verschillende disciplines en perspectieven kan worden benaderd met zeer uiteenlopende doelstellingen. Zo kan men literatuur terugvinden van juridische aard, maar er bestaat ook onderzoek op economisch, sociaalwetenschappelijk en bestuurskundig vlak. Dit leidt tot een grote verzameling van definities die elk zelfregulering op een juiste manier omschrijven.

Lerouge (2001) omschrijft ‘zelfregulering’ als:

“Self-regulation norms are legal rules voluntarily created by a group of persons or their representatives from a particular sector of activities, accessible to them and therefore susceptible to be known by them and subject to sanctions in case of non-compliance” (Lerouge, 2001, p. 199).

De Nederlandse onderzoekster M. Van Driel (1989) die onderzoek verrichtte naar zelfregulering in consumentenrecht, omschrijft ‘zelfregulering’ als volgt:

“Niet-statelijke regels die al dan niet in samenwerking met anderen worden vastgesteld door degenen voor wie de regels bestemd zijn respectievelijk hun vertegenwoordigers, en waarbij het toezicht op de naleving mede door deze groepen wordt uitgeoefend” (Van Driel, 1989, p. 328).

In de management-sfeer spreekt Garvin (1983) over:

“Self-regulation exists when industry members jointly pursue regulatory or standard-setting activities in the absence of explicit legal requirements. A variety of actions, including the disclosure of product information, the policing of deceptive practices, the establishment of minimum standards of safety and quality, the grading of products, and the creation of industry codes of conduct, falls under this heading.” (Garvin, 1983, p. 37).

In België komt Vannes (1995), specialist in arbeidsrecht, opzetten met een definitie over ‘zelfregulering’:

“Une technique par laquelle des personnes agissant à titre personnel ou à titre de représentant, adoptent un ensemble de règles régissant une structure, un ensemble ou un groupe déterminé dans lesquels elles sont directement ou indirectement impliquées.” (Vannes, 1995, p. 107).

Uit bovenstaande definities kan afgeleid worden dat er een consensus is over het gegeven dat bij zelfregulering de uiteindelijke betrokkenen mee een rol (moeten) spelen in de totstandkoming, uitvoering en/of handhaving van een norm. Belangrijk hierbij is dat dit gebeurt binnen een zekere mate van autonomie en vrijwilligheid. Dit brengt dan ook met zich mee dat zelfregulering moet gezien worden als een proces en niet als een set regels. Het is een

proces waarbij zelfreguleringsinstrumenten, zelfregulerende maatregelen of mechanismen een belangrijk gegeven zijn.

2. Voor- en nadelen zelfregulering

Om na te gaan of zelfregulering een verbetering is, is het nodig om de voor- en de nadelen even te overlopen. Eén van de voornaamste voordelen is de flexibiliteit van zelfregulerende organisaties. Zij hebben de mogelijkheid om ethische normen, die verder gaan dan wetten die door de overheid worden opgelegd, te ontwikkelen welke tegemoetkomen aan steeds veranderende omstandigheden (MacLachlan, 1992; Douglas, 1993; Priest, 1998; Lerouge, 2001). Wanneer ze maatregelen treffen, zijn ze ook rechtstreekse verantwoording verschuldigd aan hun leden. Deze transparantie maakt dat de mensen zich ook beter begrepen voelen en hierdoor ook sneller eventuele fouten toegeven. Een ander groot pluspunt is dat de regels worden opgesteld door gelijkgestelden. Deze stellen dan noodzakelijke en passende maatregelen op voor het algemeen welzijn van de groep. Zo is er vanuit de omgeving ook een grotere bereidheid om regels te accepteren (MacLachlan, 1992; Douglas, 1993; Tyler, Dienhart & Thomas, 2007). Aangezien de regels binnen een zelfreguleringsstelsel door professionelen worden opgesteld, hebben zij ook een beter zicht op welke regels zullen werken binnen de context waarin ze zich bevinden (MacLachlan, 1992). Zij kunnen problemen ook sneller opsporen door hun kennis over het fenomeen. Er kan dan vroeger worden ingegrepen en een verantwoorde oplossing worden aangeboden. Door deze flexibiliteit kunnen problemen worden opgelost vooraleer ze in een kritiek stadium komen (Lerouge, 2001). Met dit systeem is er de mogelijkheid om te voorkomen, in plaats van te genezen zodat uiteindelijk ook de overheid hier zijn voordelen uit kan halen. Zelfregulering geeft de overheid namelijk de mogelijkheid om hun capaciteiten in te zetten in activiteiten waar zelfregulering niet mogelijk is (MacLachlan, 1992).

Er is echter ook een schaduwzijde aan dit systeem. Wanneer een zelfregulering-systeem niet zorgvuldig wordt toegepast, kunnen er enkele beperkingen opduiken. Men kan mogelijk concurrentie uitsluiten en ongelijke toepassingen van de regels bewerkstelligen (MacLachlan, 1992; Lerouge, 2001). Verder kan zelfregulering worden gelijkgesteld met het eigenbelang, waardoor er misschien geen rekening gehouden wordt met het bredere publieke belang. Ook is een zelfreguleringsstelsel niet kosteloos. Effectief toezicht zorgt ervoor dat zelfregulerende organisaties aanzienlijke kosten oplopen. Deze kosten moeten door de deelnemers worden betaald. Als gevolg hiervan kan er een competitie plaatsvinden tussen de

effectievere zelfregulerende organisaties wat nadelig is tot andere markten die minder ijverig in hun regulering van de markt kunnen zijn (MacLachlan, 1992).

3. Vormen van zelfregulering

Bij de uiteenzetting van bovenstaande definitie werd er gesproken over de betrokkenheid van de geadresseerden en dat deze over een zekere mate van vrijwilligheid en autonomie moeten beschikken. Priest Margot (1998) onderscheidt vijf vormen van zelfregulering, waarvan enkelen al van toepassing zijn binnen de BDSM-sfeer. Er is veel in de literatuur geschreven omtrent zelfregulatie, waarbij elke auteur zijn eigen begrippen gebruikt. Priest (1998) heeft deze variaties geclassificeerd in vijf verschillende modellen. Zij deelt deze vormen in, afhankelijk van inmenging van de overheid, dus ook de mate van autonomie van de geadresseerden. Als eerste onderscheidt ze ‘*voluntary codes of conduct*’, gevolgd door ‘*statutory self-regulation*’, ‘*firm-defined regulation*’, ‘*supervised self-regulation*’ en als laatste ‘*regulatory self-management*’. Bij elk model wordt ook nagegaan of er een mogelijkheid tot implementatie in de BDSM-wereld zou kunnen zijn.

3.1. Voluntary codes of conduct

Codes of conduct, vrij vertaald als ‘gedragscodes’, worden regelmatig gebruikt door verschillende industrieën zonder dat er sprake is van rechtstreekse supervisie van de overheid (Bernstein, 1992). Ook binnen de BDSM-wereld wordt er gebruik gemaakt van gedragscodes waar ze vorm krijgen onder de naam ‘BDSM-etiquette’. Deze etiquette beschrijft algemene handelingen waarmee men dient rekening te houden als BDSM’er. Zo wordt er o.a. beschreven dat er respect dient te zijn voor elkaar, ook toestemming wordt zeer hoog in het vaandel gedragen. De BDSM-etiquette ontraadt ook het gebruik van drank en drugs, aangezien dit voor een vertroebeling van de grenzen kan zorgen. Ook wenselijk gedrag van Dom en sub wordt aan banden gelegd. Zo dient de Dom zijn sub te allen tijde in het oog te houden tijdens een spel, er moet ook gebruik gemaakt worden van steriel materiaal en er dient een stopwoord te zijn. Deze en nog veel meer gedragsnormen zijn terug te vinden op verscheidene BDSM-sites of in verscheidene BDSM-literatuur (evilmonk, 2015; inedyoutoneedme, 2015; BDSMVlaanderen, 2015; Shemtob, z.d. TES, 2015a; jongBDSM, 2015; slavijn jadira, z.d.). Deze regels zijn vastgesteld door leden van de scène en kunnen eventueel in een contract worden gegoten [zie: Hoofdstuk 2: 1. Vrijwillige overgave van onvrijwilligheid]. Deze contracten kunnen eventueel voorzien worden van sancties om

overtredingen te bestraffen. Hierbij kunnen verscheidene mechanismen worden ingeschakeld, zoals bemiddeling of het inschakelen van een onafhankelijke derde partij [zie: Hoofdstuk 4: 3.3.1. contractenrecht] (Priest, 1998).

De bron van macht ligt dus binnen de industrie zelf, volgens deze vorm van zelfregulering. Zij dienen zelf in te staan voor het initiëren en handhaven van gedragscodes, in tegenstelling tot de andere modellen van zelfregulering die afhankelijk zijn van de uitoefening of delegatie van de overheid (Priest, 1998). Binnen de BDSM-sector blijft het een vrijwillig gegeven. De sector heeft deze ontwikkeld zonder inmenging van de overheid, wanneer dit echter wel door de overheid gedelegeerd wordt, kan er juridische steun voorzien worden en kunnen er sancties worden opgelegd [zie: Hoofdstuk 4: 3.5. Regulatory self-management] (Priest, 1998). Dit zou echter geen slecht gegeven zijn, aangezien niet elke persoon met de juiste intentie in de BDSM-sfeer stapt [zie: Hoofdstuk 2: 4. Mis(ver)standen rond BDSM]. Het is namelijk niet gemakkelijk om een partner te vinden met gelijke interesses. In dit post-technologisch tijdperk begint de zoektocht vaak op het internet, er wordt dan gebruik gemaakt van aliassen en afgesproken op onbekende plaatsen (Sebastianus, z.d.). Dit alles kan eindigen in een mooi sprookjesverhaal, maar kan echter ook eindigen in een nachtmerrie. Er zijn dan mensen die zeggen ‘ik geloof in toestemming’, maar overtreden het dan toch als je vastgebonden en kwetsbaar bent (Hume & Scoones, 2012). Er is dus nood aan juridische steun om naar buiten te kunnen komen met negatieve ervaringen. Uit verschillend onderzoek van o.a. Jantien Seeuws (2012-2013) én Peter Kruize & Paul Gruter (2014) blijkt dat misbruikervaringen eerder binnen de sector worden besproken en vaak afgedaan worden als ‘een vervelende ervaring’ in plaats van dit effectief te melden bij de politie of psychologische hulp te zoeken bij een zorginstelling. Dus ook vanuit psychologisch oogpunt dient BDSM bespreekbaar en gereguleerd te worden.

Hoewel de lage invloed van de overheid en de grote autonomie een voordeel kunnen zijn binnen de BDSM-wereld, zijn er echter ook beperkingen aan het systeem van gedragscodes verbonden. Zo wordt de reikwijdte en de omvang van gedragscodes onderschat. Veel rechten en vrijheden worden niet opgenomen in gedragscodes waardoor deze zich meestal slechts tot een deel van de organisatie beperken (Jenkins, 2001). Zo kan het zijn dat men binnen de BDSM-sector gedragscodes gaat uitschrijven voor het cliënteel, maar men mag niet vergeten dat de werknemers of toezichthouders ook aan gedragscodes kunnen worden onderworpen. Zo wordt er bij BDSM vaak gebruik gemaakt van *dungeon masters* of *dungeon monitors*, zij worden aangesteld om over de gevaarlijkheid van elke activiteit te oordelen en deze, wanneer

nodig, te stoppen (Seeuws, 2012-2013), maar nergens is terug te vinden wat de vereisten zijn als *dungeon master*. Gedragscodes kunnen eventueel ook verschillen per etablissement, waardoor er verwarring kan ontstaan.

Het gebruik van gedragscodes maakt wel dat de industrie verantwoordelijkheid opneemt voor zijn activiteiten. Door de transparantie kan dit een positieve invloed hebben op de maatschappelijke aanvaardbaarheid, dit kan echter ook een averechts effect hebben waardoor het een afschrikwekkend product kan worden (Jenkins, 2001).

Bij gedragscodes is het dus de bedoeling dat de organisaties of industrieën verantwoording afleggen aan elkaar, én tot op zekere hoogte aan het publiek of de consument, voor de naleving van de code. De naleving van de code wordt verzekerd door een zekere mate van groepsdruk, maar ook voor het streven naar, of behouden van, een goede naam (Priest, 1998).

3.2. Statutory self-regulation

Statutory self-regulation bestaat niet uit een directe inmenging van de overheid. Deze delegeert eerder de regulerende functies van de organisatie. De meeste beroepen zijn traditioneel zelfregulerend van aard aangezien de overheid niet over de expertise beschikt om een goede beroepsregeling te kunnen uitwerken (Priest, 1998). Dit geldt ook binnen de BDSM-wereld. Personen binnen deze subcultuur zouden sneller het verschil kunnen zien tussen ‘seksueel’ geweld en BDSM, daarom zijn deze ook meer geschikt om hun eigen regels en controleorgaan op te stellen. Wel spreken we nog altijd over gewelddadige handelingen en is er de nood om eventueel terug te kunnen vallen op de overheidsinstanties. De controle van de overheid is dan voornamelijk terug te vinden in de structurering van het statuut (Priest, 1998).

3.2.1. Licenties en certificaten

Een mogelijkheid om te werken onder de vorm van *Statutory self-regulation* is door gebruik te maken van licenties of certificaten. Er zijn enkele landen, waaronder Australië, Victoria en Nederland, die werken met licenties om prostitutie te legaliseren én voornamelijk te controleren aan de hand van licenties. Dit systeem controleert echter niet de gehele prostitutiesector, maar heeft enkel betrekking op bordelen en niet zozeer op de straatprostitutie (Bindel & Kelly, 2003). Dit regime is mogelijk wel te vertalen naar de commerciële BDSM-sector. Het zou de veiligheid kunnen verhogen aangezien men enkel de

deuren mag openen wanneer men in het bezit is van een licentie. Als deze licentie voorgelegd kan worden, weet de sector dat het etablissement aan de nodige kwalificaties voldoet (Manitoba, 1994).

Deze kwalificaties dienen echter van ergens te komen. *Victoria's prostitution law* van 1994 had een *Prostitution Control Board* aangesteld. Deze bestond uit rechters, politie en personen uit de industrie, zij dienden ervoor te zorgen dat er een strenge vergunningsprocedure werd vooropgesteld en zorgde verder ook voor de disciplinerende van de licentiehouders (Sullivan & Jeffreys, z.d.). Hier zit echter een groter probleem, BDSM is immers nog altijd gebonden aan een negatieve connotatie, waardoor het al moeilijker wordt om gelijkgezinden te gaan vinden binnen het justitieel en politieel stelsel. Daarbij gaat BDSM ook nog eens zeer breed en zeer diep, dus beide partijen zullen water bij de wijn moeten doen, maar een goede verstandhouding dient van twee kanten te komen. Er zullen eventueel strikte grenzen aan BDSM-etablisementen worden opgesteld, waardoor ze ook een deel van hun subversieve karakter zullen verliezen (Kruize & Gruter, 2014). Als voordeel komt eruit voort dat het licentie-stelsel wel kan worden ondersteund door quasi-strafrechtelijke sancties gericht op die personen die dienst uitoefenen zonder in het bezit te zijn van de licentie (Priest, 1998). Zo kan men er volledig op vertrouwen dat aleatoire handelingen in een veilige, betrouwbare omgeving kunnen plaatsvinden.

Een mildere vorm van licenties zijn certificaten. Dit is niet zo streng als het bovenstaande, in die zin dat er geen monopolie wordt gecreëerd over het systeem. Wanneer men werkt met certificaten kan iedereen de beroepsactiviteit uitvoeren, maar enkel die personen die in bezit zijn van een certificaat kunnen van een bepaalde titel genieten (Brockman, 1998).

Het voordeel van werken met licenties of certificaten is dat men zeker is van de kennis en kwaliteit van de geleverde diensten. Licenties gaan nog een stapje verder door het controleorgaan. Hier kan men ervan uitgaan dat de zaken die onder de licentie vallen, werken binnen de normen van ethisch en bekwaam handelen (Manitoba, 1994).

Hoewel dit een bruikbaar systeem zou kunnen zijn binnen de BDSM-wereld, hangt er echter ook een groot kostenplaatje aan vast door het organiseren van proeven, eventueel instellen van een overkoepelend orgaan, controles uitvoeren, etc. Zo kan er ook een competitie ontstaan tussen verschillende zaken door beter te scoren of meerdere licenties of certificaten

te behalen [zie: hoofdstuk 4: 2. voor- en nadelen zelfregulering]. Dit kan de goede verstandhouding tussen zaakvoerders verzuren.

3.2.2. Registratie

Bij registratie gaat het niet zozeer om het zelfreguleringsstelsel, maar eerder om het handhaven van informatie en innen van belastingen. Vanuit de overheid op gemeentelijk, provinciaal of federaal niveau worden vergunningen uitgedeeld. Alle leden van de beroepsgroep kunnen zich hiervoor aanmelden. Zo kan er informatie verzameld worden, maar het is ook een systeem van belastingheffing, aangezien er een vergoeding voor de vergunning dient betaald te worden (Priest, 1998). Vanuit dit standpunt is er maar één partij die hier profijt uithaalt. Het zou eventueel een mogelijke toepassing zijn tegen de prostitutiewet, maar voor slagen en verwondingen is dit geen oplossing. Als dit dan wordt ingevoerd zal er een gedoogbeleid moeten worden opgesteld welke zeer afhankelijk is van verschillende politieke agenda's.

3.3. Firm-defined regulation

In deze derde vorm van zelfregulering groeit de verantwoordelijkheid van de private sector. Zij zijn namelijk zelf verantwoordelijk voor het opstellen van regels, de naleving ervan en het stellen van sancties. Het belangrijkste element hiervan is dat de regels worden afgestemd op de organisatie. Er blijft nog altijd een zekere inmenging van de overheid. Zo kan deze in sommige gevallen bij wet eisen dat er een regulerende activiteit plaatsvindt. In andere gevallen kan het worden toegestaan bij wet, maar niet vereist worden. De overheid behoudt wel de bevoegdheid om regels goed te keuren. Het kan ook zijn dat de overheid "algemene" regels uittekent waarbinnen de ondernemingen hun eigen regelgevend kader kunnen uitwerken (Priest, 1998).

Onder deze noemer kan het model van 'enforced self-regulation' van J. Braithwaite (1982) geplaatst worden. Hij spreekt over de grote autonomie van een onderneming die zelf in staat voor het schrijven van zijn eigen regels. Braithwaite is ervan overtuigd dat burgers of belanghebbenden moeten worden aangemoedigd om zelf regels voor te stellen, hierdoor worden de regels dan ook meer geïnternaliseerd. Hij spreekt over het opstellen van een eigen onafhankelijke groep inspecteurs. Deze zouden dan instaan voor het toezicht op de naleving

van de regels. De overheid zou zich dan bezig houden met de controle op de groep inspecteurs.

Zowel Priest (1998) als Braithwaite (1982) zien een groot voordeel in het gebruik van de expertise van de onderneming om zelf een regulerend kader op te stellen. Dit zou een grotere naleving en een betere internalisering van de normen teweeg brengen binnen de onderneming.

3.3.1. Contractenrecht

De overheid tekent de “algemene” regels uit waarbinnen de private sector zelf verantwoordelijk is voor het opstellen van specifieke regels en de naleving hiervan. Onder deze vorm kan er teruggegrepen worden naar het contractenrecht. Zoals eerder al vermeld heeft men in de Verenigde Staten onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om BDSM onder het contractenrecht te plaatsen [zie: hoofdstuk 3: 1.2.2. systeem van wilsautonomie]. Het contractenrecht is een afgeleide van het systeem van wilsautonomie, wat maakt dat de wil van particulieren een zelfstandige bron is van recht. Uit het beginsel van wilsautonomie worden traditioneel enkele basisbeginselen inzake contractenrecht afgeleid, namelijk: de contractsvrijheid, de verbindende kracht van de overeenkomst en het consensualisme (Wilms, z.d.).

De contractsvrijheid houdt in dat het elke partij vrijstaat om een overeenkomst te sluiten met eender wie, over eender welke inhoud, op eender welk moment (art. 1134 BW & art. 1123 Burgerlijk wetboek, B.S. 3 september 1807). Hier is echter ook een grens aan verbonden, art. 1131 en art. 1133 (Burgerlijk wetboek, B.S. 3 september 1807) stellen namelijk dat er geen overeenkomst kan gesloten worden wanneer deze in strijd is met de wet, openbare orde of goede zeden. Dus zolang de wettelijke regeling voor BDSM zijn wortels vindt in het strafrecht in plaats van het contractenrecht, zal het bewijs van ‘toestemming’ de strafrechtelijke aansprakelijkheid niet uitsluiten. Daarvoor dient de relatie tussen contract en BDSM dieper te gaan dan enkel de belofte van aansprakelijkheid.

Het consensualisme duidt er op zijn beurt op dat er op enigerlei wijze consensus tot uitdrukking komt (Hijma, 2010). Binnen de BDSM-sfeer wordt consensus ook hoog in het vaandel gedrag, een contract is één van de uitdrukkingsvormen hiervan. Naast contractsvrijheid en consensualisme is de verbindende kracht het derde grondbeginsel, welke ervan uitgaat dat beide partijen gebonden zijn aan datgene wat zij hebben afgesproken. De verbindende kracht geeft wel als uitzondering de figuur van de wettelijke bedenktijd. Op

grond hiervan heeft elke partij de mogelijkheid om de overeenkomst af te blazen een aantal dagen na het sluiten van deze overeenkomst (Hijma, 2010).

Deze contracten kunnen eventueel wel interessant zijn voor juridische academici. Het bestaan van dergelijke overeenkomsten, maar de afwezigheid van de gerechtelijke handhaving suggereert dat er een interactie mogelijk is tussen recht en BDSM. Ook al hebben deze contracten momenteel geen enkele juridische waarde, toch kan men deze voorleggen in juridische BDSM zaken als bewijs van toestemming (Meepos, 2013). De interactie tussen BDSM en recht kunnen eventueel wel afbreuk doen op het basisgegeven van deze contracten, waarbij deze nu zijn opgesteld om elkaar te leren kennen en elkaars grenzen af te tasten. Zo zouden deze contracten te mainstream kunnen worden waardoor de diepere betekenis verloren gaat (Harvard Law Review, 2014).

3.4. Supervised self-regulation

Supervised self-regulation is het vierde model van zelfregulatie volgens Priest (1998). Michael Douglas (1993) spreekt hierbij over ‘*audited-self regulation*’. Bij deze vorm worden, net zoals bij de *statutory self-regulation*, de bevoegdheden gedelegeerd aan de leden van de organisatie, welke dan worden onderworpen aan toetsing. Lidmaatschap is meestal noodzakelijk om te kunnen participeren in de activiteit die gereguleerd wordt. Dit zou niet zo’n grote aanpassing zijn aangezien enkele BDSM-verenigingen nu ook al lidmaatschap aanbieden (VSSM, Steelmoon, MINK, etc.). Lidmaatschap wordt nu voornamelijk toegepast bij *play parties*, zo kan er met korting of volledig gratis worden deelgenomen. Bij VSSM gaat men zelfs verder met hun lidmaatschap. Zij organiseren jaarlijks een ledenvergadering waarbij allerlei problemen worden besproken en ieders inbreng welkom is (VSSM, 2015). Dit kan al gezien worden als een soort zelfregulering.

In de Verenigde Staten werkt men met *Reciprocal organizations*, als lid van één organisatie kan men ook deelnemen aan activiteiten van andere organisaties aan ledenprijs. Er wordt dan ook naar voor gebracht dat er een goede verstandhouding is tussen de verschillende verenigingen (SOJ, 2015).

Het verschil echter met *statutory self-regulation* is dat er binnen dit model een permanent toezicht van een gespecialiseerde overheidsinstantie is, vaak een quasi-rechtscollege (Priest, 1998). Het gaat als het ware over een ‘gecontroleerde zelfregulering’ in tegenstelling tot de

elders genoemde vrijwillige of zuiver particuliere zelfregulering (Douglas, 1993; Latzer, Just, Saurwein & Slominski, 2003). Hiervoor kan eventueel een raad van bestuur worden aangesteld aan de hand van verkiezingen. De organisatie van *The Eulenspiegel Society* (TES) bestaat uit een raad die jaarlijks, soms tweejaarlijks, wordt verkozen. Zij staan in voor het algemene beheer van de organisatie en zijn verantwoordelijk voor het uitschrijven van een beleid. Dit lijkt wel een goed werkend systeem, gezien de jarenlange actieve werkzaamheid van de organisatie (TES, 2015b). Volgens Black (2013) is het de bedoeling dat de wetgeving, of in deze situatie de toezichthoudende organisatie, minimumnormen opstelt. Deze kunnen door de etablissementen zelf nog gespecificeerd worden.

De vooropgestelde normen dienen door de toezichthoudende organisatie ook op verschillende momenten gecontroleerd te worden. Dit kan een meer subtiele tussenkomst zijn, zoals aanwezigheid op *play parties* of tijdens *workshops* om na te gaan dat er aan de regels wordt voldaan. Er kunnen echter ook formele ontmoetingen worden georganiseerd, waar er een actievere uitwisseling van informatie plaatsvindt (Priest, 1998; Latzer, Just, Saurwein & Slominski, 2003).

3.5. Regulatory self-management

Bij *regulatory self-management*, vrij vertaald als regulerend zelfmanagement, wordt de organisatie geacht zijn eigen verantwoordelijkheid op te nemen om een regulerend kader op te stellen. Aangezien in België BDSM niet officieel aan banden is gelegd, zorgt de scène zelf voor controle op verantwoord gedrag. Wat verantwoord is binnen de scène wordt voornamelijk beschreven in BDSM-etiquette [zie: hoofdstuk 4: 3.1. codes of conduct]. Deze etiquette zorgt ervoor dat er een veilige omgeving gecreëerd wordt.

Wanneer BDSM uit het strafrecht zou gehaald worden op basis van dit systeem, dient de overheid te figureren in de handhaving en te zorgen voor sanctioneringscapaciteit wanneer de organisatie tekortschiet. De overheid blijft verantwoordelijk voor de normen, setting en het bepalen van het beleid, alsook voor het toezicht op de prestaties en het gedrag van de organisatie. Het is de levering van bestuurlijke functies, die gedelegeerd zijn aan de nieuwe zelfmanagementorganisaties, hierbij mogelijk ook de BDSM-organisaties. Er zal een zekere verantwoording van deze organisaties naar de overheid plaatsvinden door middel van businessplannen, prestaties, dienstverlening, jaarverslagen, etc. (Priest, 1998). Deze verantwoording maakt dat de overheid het gedrag van de organisatie kan beoordelen. Het is

namelijk de bedoeling dat de organisatie een verantwoording aflegt voor het gedrag dat zij stelt, om zo een zekere transparantie te kunnen garanderen. Deze rapporten maken het ook mogelijk dat er dan een zekere monitoring kan komen van zowel overheid, maar ook van het publiek (Douglas, 1996).

Het regelgevend kader en het werkkader moeten vanuit de organisaties zelf komen, terwijl men hierbij uiteraard wel verantwoording moet afleggen aan de overheid. Het is de bedoeling dat de inmenging van de overheid zo gering mogelijk blijft. Zo kan men mogelijk zelf entiteiten opstellen die instaan voor *security checks* (Priest, 1998). Deze zijn momenteel ook al aanwezig in de BDSM-scène onder de noemer van *dungeon masters* (Seeuws, 2012-2013). Dit heeft dan ook nog eens als voordeel dat men kennis heeft over het hele gebeuren en hier beter op kan inspelen. Zo kan men al ingrijpen vooraleer er zich problemen voordoen (Priest, 1998).

Douglas (1996) stelt dat diensten kwaliteitsvoller kunnen werken wanneer ze zelf instaan voor de ontwikkelingen van de organisaties dan wanneer ze onder gezag van de overheid staan. Bij de BDSM-sector is dit ook van toepassing. Wanneer BDSM uit de strafwet wordt gehaald en onder zelfregulering kan worden geplaatst, kan er openlijker over gesproken en aan deelgenomen worden. Dit brengt voordelen met zich op gebied van veiligheid. Wanneer er openlijker wordt over gesproken, kan men elkaar ook beter informeren over eventuele gevaren, maar ook over eventuele workshops of dergelijke.

De BDSM-sector bevat verscheidene diensten, zoals de BDSM-huizen, BDSM-centra en het Pro-dom(me). Het is binnen dit model ook niet noodzakelijk om een compromis te sluiten van de normen vanuit de regelgevende procedures. Door deze grote verscheidenheid is het ook niet mogelijk om allemaal volgens dezelfde procedures te werken. Het is best wel aangeraden om een brancheorganisatie op te stellen die individuele organisaties helpt om, tijdens het opstellen van een regulerend kader en procedures, een focus te houden op de lange termijnvoordelen van de naleving. Bovendien kan zo'n organisatie helpen om ideeën te verspreiden rond *best-practices* (Priest, 1998).

Binnen elke organisatie zelf is het aangeraden om een op waarden gebaseerd regelgevend systeem uit te werken. Een op waarden gebaseerd perspectief van de menselijke motivatie suggereert het belang van het ontwikkelen en onderhouden van een burgerlijke cultuur waarin

mensen zich aan de wet houden, omdat ze het gevoel hebben dat het moreel juist is (Tyler, 2009).

4. Besluit

Hoewel zelfregulering per definitie inhoudt dat de uiteindelijke betrokkenen mee een rol spelen in de totstandkoming, uitvoering en/of handhaving van een norm [zie: Hoofdstuk 4: 1. Begrip], is er, afhankelijk van het model toch een verscheidenheid in autonomie terug te vinden. Na onderzoek blijkt dat de positieve eigenschappen, de negatieve eigenschappen overtreffen, toch is het aangeraden om deze niet links te laten liggen en met de nodige zorgvuldigheid mee in de bedenking te nemen.

Na deze uiteenzetting blijkt dat de BDSM-scène zelf al in verre vorm aan zelfregulering doet. Aangezien zij nog altijd worden verdacht van dubieuze praktijken, dienen zij zelf controle uit te oefenen om de veiligheid te garanderen. Deze controle wordt onder andere gegarandeerd door het opstellen van huisreglementen, maar ook *dungeon masters* houden een oogje in het zeil. De overkoepelende BDSM-etiquette kan als bewijs dienen dat de sector al geruime tijd bezig is met het opstellen van eigen regels. Voor de BDSM-sector is zelfregulering dus geen nieuw gegeven. Het nieuwe zou echter zijn dat er inmenging of controle vanuit de overheid komt. Deze inmenging kan op allerlei manieren plaatsvinden. Zo is hierboven de directe inmenging besproken, maar ook het aanstellen van een tussenniveau. Er is echter nog niet veel onderzoek gedaan naar deze inmenging. Het dient dan ook duidelijk gemaakt te worden wat de opinie van de sector is over de inmenging en hoe zij deze het liefste zien bewerkstelligd worden. Dit zal onderzocht worden in het tweede deel van deze masterproef.

DEEL 2

Empirisch Luik

Hoofdstuk 5: Kwalitatief onderzoek

De keuze voor een kwalitatief onderzoek kwam snel tot stand, dit zal in onderstaande uiteenzetting uitvoerig worden verklaard, mede worden de beslissingen aangehaald die diende genomen te worden tijdens elke stap van de weg om tot een omsluitend geheel te komen.

Als eerste wordt de onderzoeksmethode aangehaald waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe men te werk is gegaan, van literatuurstudie tot resultaat. Daarna komt de steekproef. Hierin worden alle elementen, die betrekking hebben op de steekproef, uitvoerig beschreven. De onderzoeksinstrumenten en procedure is gedetailleerd beschreven om zo de externe betrouwbaarheid te vergroten. De verwerking van data wordt ook even aangehaald, voornamelijk voor de externe betrouwbaarheid. Deze exposé zal afgesloten worden met een bespreking van de validiteit en betrouwbaarheid, alsook de ethische aspecten aangezien BDSM nog altijd aanzien wordt als een taboe onderwerp.

1. Onderzoeksmethode

Belangrijker is dat het in kwalitatief onderzoek veelal gaat om het verkennen en beschrijven van een bepaald sociaal fenomeen in de volle breedte en diepte. Om beide redenen zal de kwalitatieve onderzoeker juist gericht op zoek gaan naar die onderzoekseenheden, die het te bestuderen fenomeen in al zijn verscheidenheid representeren. (Plochg & Van Zwieten, 2007, p 80).

Aangezien er werd gewerkt vanuit een deductief kader, was het aangeraden om eerst een literatuurstudie te doen. Deze heeft bijgedragen tot een betere ondersteuning van het onderwerp. Zoals hierboven te lezen is, werd er research gedaan naar literatuur over BDSM en zijn strafbaarstelling, maar ook mogelijkheden en modellen van zelfregulering. De research is gebeurd aan de hand van verschillende methoden. De bibliotheek van de faculteit Rechtsgeleerdheid te Gent zorgde voor het startschot om dit onderzoek aan te vangen. Verder zijn er nog andere bibliotheken bezocht, zoals deze van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte en meerdere bibliotheken in de omgeving van Antwerpen. De verschillende beschikbare

databanken bleken ook bruikbare documenten te bevatten. Hier spreken we dan voornamelijk over HeinOnline, Web of Science, Researchgate en Google Scholar. Uiteraard zorgde het reguliere internet ook voor de nodige informatie. Om een juist beeld van deze cultuur te gebruiken, zijn er ook verschillende persoonlijke contacten geweest met mensen uit het milieu. Deze mensen hebben me ook nog literatuur kunnen aanraden, naast hun kennis en kunde van de technieken. Deze fungeerden dus zowel als kennisbron en als databron (Decorte, 2014).

Op basis van voorgaande elementen is er een empirisch onderzoek gestart. Dit was een kwalitatief onderzoek, meer specifiek, een semigestructureerd diepte interview. Om diverse redenen is de keuze voor een kwalitatief onderzoek naar voor gekomen. Ten eerste is het een onderzoeksgroep die niet gemakkelijk te bereiken is, hiervoor is de kwalitatieve methode nodig zodat er persoonlijk in contact kon worden getreden. Door deze contacten werd het mogelijk om doorverwezen te worden naar anderen, meer bepaald via de sneeuwbal methode. In dit onderzoek was het van belang dat de respondenten hun ongezouten mening konden verschaffen met betrekking tot de implementatie van bepaalde zelfreguleringsmodellen. Dit zou niet mogelijk zijn geweest als er kwantitatief onderzoek zou gevoerd zijn, aangezien respondenten hier beperkt zijn in hun antwoordmogelijkheden (Decorte & Zaitch, 2010). Het onderzoek was dus een ‘open’ vorm van gegevensverzameling om zo onverwachte gebeurtenissen en opinies te registreren (Van Ijzendoorn & Miedema, 1986). Dit maakte het ook mogelijk om in te spelen op de verscheidenheid van antwoorden en opinies die, aan de hand van diepte-interviews, verkregen werden. (Du Plooy, 1995).

Bij een diepte-interview staat de betekenisgeving van de geïnterviewde voorop. Kleemans, Korf en Staring (2008) stellen dat een diepte-interview niet noodzakelijk in de diepte moet gaan, met alle mogelijke details, maar dat deze afhankelijk van de onderzoeksvraag ook exploratief in de breedte kan gaan. Dit is dan eerder een semigestructureerd interview, waarbij de interviewer een checklist van onderwerpen heeft, waarop de geïnterviewde vrij kan antwoorden. Deze checklist zorgt er ook voor dat de onderzoeker de draad niet kwijtraakt tijdens het gesprek (Howitt & Cramer, 2007). Deze techniek werd gebruikt omdat er enige structuur nodig was tijdens de interviews. Wanneer er te ver in de diepte werd gegaan, kan dit de kern van de onderzoeksvraag veronachtzamen.

2. Steekproef

Dit onderzoek betreft de BDSM-sector, meer specifiek de gecommmercialiseerde BDSM. In deze lijn werd er op zoek gegaan naar onderzoekseenheden. De voornaamste selectiecriteria waren o.a.: het in bezit zijn van een eigen BDSM-zaak, maar ook instaan voor de veiligheid van BDSM, waaronder we de verenigingen verstaan. Verder moet de zaak of organisatie zich op het Belgisch grondgebied bevinden, aangezien het gaat over de mogelijkheid tot zelfregulering van BDSM-praktijken binnen België.

Om pragmatische redenen werden er enkel Nederlandstalige en enkele Engelstalige personen gecontacteerd. Het internet bood een ruim aanbod van mogelijke onderzoekseenheden, welke rechtstreeks gecontacteerd werden. De respondenten die voldeden aan de selectiecriteria werden allereerst via mail gecontacteerd. Deze mail bevatte onder andere de nodige informatie die ook op de informed consent te vinden is [zie: Bijlage 1]. Toen er na verloop van tijd geen antwoord werd gegeven op enkele mails, zijn deze personen een tweede maal gecontacteerd, echter zonder succes. Er zijn uiteraard ook positieve antwoorden binnengekomen.

Toch is het belangrijk om ook deze mensen te bevragen die zich niet openbaar verkondigen op het internet. Daarom werd er gebruik gemaakt van de sneeuwbalmethode, om ook deze personen en/of organisaties aan het woord te laten (Decorte & Zaitch, 2010). Deze sneeuwbalmethode werd ingevuld door enerzijds bevroegde respondenten te informeren naar de mogelijkheid of zij mij naar andere mogelijk geïnteresseerde personen konden doorverwijzen. Anderzijds werd er ook gebruik gemaakt van sociale media. Zo is er een advertentie geplaatst op klapjes.be, waar een ruim aantal meesteressen op actief zijn. Deze advertentie werd geplaatst met medewerking van personen die actief zijn op deze website. Ook via Fetlife, dé sociale media voor de kinksters, werd er een profiel aangemaakt met een oproep tot medewerking.

Uiteindelijk is er een steekproef gevormd van twaalf personen. Binnen het commerciële milieu waren er vier uitbaters van etablissementen die bereid waren hun oprechte meningen mede te delen. Van deze vier uitbaters zijn er twee die omwille van betreurenswaardige omstandigheden de deuren van hun etablissement hebben moeten sluiten. Verder zijn er vier grondleggers van verenigingen, die o.a. play parties organiseren, maar ook workshops managen, bevroegd. Deze verenigingen zorgen er ook voor dat er duidelijke informatie wordt

gegeven omtrent BDSM. Eén van deze organisaties werkt volledig anoniem, zij richten zich dan eerder op informatieverstrekking. Hoewel deze verenigingen niet volledig commercieel werken, is het toch belangrijk hen erbij te betrekken. Zij zorgen namelijk in grote mate voor veiligheid en duiding.

Binnen het commerciële milieu is het Pro-dom(me) natuurlijk niet weg te denken. Uit deze sector zijn er drie respondenten naar voor gekomen die bereid waren om hun meningen te delen. Het spijtige hieraan is echter wel dat deze drie respondenten enkel vertegenwoordigers waren van het vrouwelijke Pro-dom(me). Dit brengt natuurlijk een enorme beperking met zich mee, aangezien er ook commerciële slaven bestaan, maar ook de meningen van de mannelijke varianten wordt niet vertegenwoordigd binnen deze uiteenzetting.

Als vierde commerciële sector, kwam de filmsector naar voor. Deze werd vertegenwoordigd door één respondent, wat ook weinig representatief is.

Zo komen we tot een resultaat van twaalf respondenten wat weinig representatief is voor de populatie. Er moet wel gesteld worden dat het om een kwalitatieve studie gaat welke niet om generaliseerbaarheid draait. Het doel van dit onderzoek is om de meningen van de bevroegde respondenten naar voor te brengen. Dit onderzoek kan dan eventueel wel de aandacht trekken van andere gelijkgestemden om in de toekomst toch naar voor te komen om hun mening te verdedigen.

3. Onderzoeksinstrumenten en procedure

Vooreerst werd er kennis gemaakt met de cultuur, dit door middel van bezoeken aan enkele etablissementen. Daar werden de eerste contacten gelegd, waarna er verder via e-mail werd afgesproken. Nadat er contact werd gelegd met de onderzoekseenheden, is er gestart met het afnemen van interviews. Doorheen het contacten leggen, werd er nog wel regelmatig contact gehouden met de reeds bezochte etablissementen. Dit om een beter zicht te krijgen en een grotere aanvaardbaarheid binnen het milieu te kunnen bewerkstelligen.

Voor de interviews was de keuze voor een open interview snel gemaakt. Hier staat namelijk het ontdekken van de mening van de geïnterviewde centraal (Baarda, De Goede & Teunissen, 1997) wat een groot deel van dit onderzoek inhoudt. Om de mogelijkheid van een zelfregulering te toetsen, moet natuurlijk eerst de mening van de onderzoekseenheden bevroegd worden binnen welke grenzen zij dat zien zitten en/of mogelijk achten. Dit werd

gedaan aan de hand van open interviews, meer specifiek het semigestructureerd interview. Het was dan ook zeer belangrijk dat de geïnterviewde het gevoel kreeg dat zijn antwoord acceptabel en waardevol is (Baarda, De goede & Teunissen, 1997). Aanwijzingen van Fred Wester (1991) werden hierbij gevolgd. Zo werd er regelmatig tijdens de interviews ‘geëvalueerd’, de mening van de geïnterviewde werd gerespecteerd en er werd geen oordeel over geveld. Suggestieve vragen werden ook zoveel mogelijk vermeden.

Door de iteratieve aard van een kwalitatief onderzoekproces, waarbij data-analyse samen valt met het verzamelen van gegevens en vaak resulteert in veranderende vragen (DiCicco-Bloom & Crabtree, 2006) was het zeker nodig om op voorhand enkele test-interviews te doen, zodat mijn topiclijst doorheen de interviews gelijk bleef (Decorte, T., docent methoden van onderzoek, mondelinge bron, 24 november 2014). Soms werd er ook afgeweken van de geplande route, dit bracht productieve informatie op (DiCicco-Bloom & Crabtree, 2006).

4. Verwerking van data

Aan de hand van de vooropgestelde onderzoeksvragen, werden er thema's gekozen. Deze thema's werden later in de onderzoeksresultaten terug gevonden. Allereerst vond er al een eerste selectie plaats tijdens het transcriberen van de onderzoeksresultaten. Niet relevante informatie werd weggelaten. Vervolgens werd aan de hand van de thema's specifiek gezocht naar relevante informatie. Na de onderzoeksresultaten te hebben ingedeeld in thema's werden de verschillende resultaten met elkaar gelinkt. Door het linken van deze informatie kwamen er ook overeenkomstigheden tussen de verschillende thema's naar boven. Deze worden in een volgend stadium dan ook benoemd.

5. Validiteit, betrouwbaarheid en ethische aspecten

Ondanks de opkomst van het kwalitatief onderzoek, wordt er in de literatuur nog vaak betwist over de validiteit en de betrouwbaarheid ervan. Daarom is het ook belangrijk om deze even te vermelden. De betrouwbaarheid kan opgedeeld worden in interne en externe betrouwbaarheid. Interne betrouwbaarheid is de mogelijke vertekening van onderzoeksresultaten door de invloed van de individuele onderzoeker. Deze vertekening kan opgeheven worden wanneer verschillende onderzoekers tot hetzelfde resultaat komen

(Zwieten & Willems, 2004). Dit is echter een betrouwbaarheid die niet kan verzekerd worden, aangezien dit onderzoek momenteel de enige in zijn soort is. Een andere mogelijkheid die wordt aangekaart om de interne betrouwbaarheid te vergroten is het gebruik van verschillende onderzoeksmethoden (Zwieten & Willems, 2004). Externe betrouwbaarheid berust dan op de herhaalbaarheid van het onderzoek als geheel (Zwieten & Willems, 2004). Om dit mogelijk te maken is het nodig om gedetailleerde beschrijving van de werkwijze op te nemen in het eindschrift (Decorte & Zaitch, 2010).

Bij de validiteit wordt ook een onderscheid gemaakt tussen interne en externe validiteit. ‘Heeft men inderdaad datgene onderzocht wat men beweert te hebben onderzocht?’ is de centrale vraag die men kan stellen om de interne validiteit na te gaan (Zwieten & Willems, 2004). Hierbij moet men opletten dat men de interpretatie en de empirische werkelijkheid niet te veel door elkaar laten lopen. Dit is voornamelijk een fout in het antropologisch veldwerk (Plochg & Van Zwieten, 2007). Aangezien dit een korte termijn onderzoek is, is de kans hierop kleiner. Toch zijn er momenten geweest waar het kritisch blijven moeilijk was. Dit door de grote mate van respect voor de doelgroep die ontwikkeld is tijdens de bezoeken.

Met externe validiteit wordt dan bedoeld naar de mate van generaliseerbaarheid. Bij kwalitatief onderzoek wordt de generalisatie nagestreefd door doelgerichte samentelling van een representatieve steekproef (Zwieten & Willems, 2004). Zoals uit de steekproef blijkt, is deze niet voldoende representatief. Het aantal is te beperkt en er zijn doelgroepen die niet aan bod komen, welke toch in belangrijke mate aan bod zouden moeten komen binnen dit soort onderzoek.

Aangezien dit onderzoek betrekking heeft op een taboe onderwerp, is het nodig om de ethische aspecten ook na te gaan. Hiervoor zijn de 6 basisprincipes van ethisch verantwoord onderzoek van Decorte en Zaitch (2010) als basis genomen:

- (1) waarborgen van de integriteit;
- (2) volledige informatie aan de respondenten over het doel, methoden en de wijze waarop het onderzoek zal benut worden;
- (3) vertrouwelijkheid en anonimiteit moet worden gerespecteerd;
- (4) vrijwillige deelname van respondenten;
- (5) schade aan respondenten moet worden voorkomen;
- (6) onafhankelijkheid van het onderzoek moet duidelijk zijn.

Dit zijn zeer belangrijke aspecten waarmee rekening werd gehouden doorheen dit onderzoek. Een belangrijk hulpmiddel hierbij was een ‘informed consent’. Zo had de respondent te allen tijde de nodige informatie en bij verdere vragen ook de nodige contactgegevens (O’Gorman & Vander Laenen, 2010). Deze informatie bevatte onder andere de aard en het doel van het onderzoek, wie het onderzoek uitvoert, de rol van de respondent, hoe de resultaten worden benut en welke implicaties er mogelijk verbonden zijn aan hun deelname met betrekking tot vertrouwelijkheid en anonimiteit. Dit wordt dan op basis van eigen keuze ondertekend voor deelname (Decorte & Zaitch, 2010).

Voor het waarborgen van de integriteit, de vertrouwelijkheid en de anonimiteit werd er geen enkele data weergegeven die de mogelijkheid kan inhouden om een respondent te identificeren. Dit werd verwezenlijkt aan de hand van een codeerschema waarin elke respondent een bepaalde code werd toegewezen.

6. Besluit

Uit dit hoofdstuk kan afgeleid worden welke beslissingen genomen werden tijdens het empirisch onderzoek en waarom. Hieruit blijkt dat er te allen tijde weloverwogen afwegingen nodig waren om tot de juiste beslissingen te komen. De gedetailleerde weergave geeft de betrouwbaarheid, maar ook de validiteit een enorme boost.

Hoofdstuk 6: Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de voornaamste resultaten worden besproken. Een selectie uit het aangeboden materiaal is gemaakt op basis van relevantie. Er is gekozen om op basis van bepaalde thema's te werken, welke hieronder, met de verkregen antwoorden, besproken zullen worden. Allereerst wordt de vraag 'Gaat zelfregulering een plaats vinden' besproken. Hoewel deze vraag als laatste werd bevraagd tijdens de interviews, verdient deze in de uiteenzetting toch een eerste plaats. Het is namelijk belangrijk om te weten wat de algemene bedenkingen zijn, vooraleer men specifiek op details gaat inspelen. Daarna zullen de respondenten en hun commerciële activiteiten kort worden besproken. Vervolgens zal er verder gegaan worden in de commerciële sfeer en hoe BDSM zich daarin situeert. Aangezien BDSM zich situeert op de rand van de maatschappij, heeft de scène er zelf voor gekozen om hier een zekere regulering voor uit te werken. De manier waarop dit gebeurt zal ook worden besproken. Achteraf worden nog enkele suggesties van respondenten aangehaald.

1. Gaat zelfregulering een plaats vinden?

De meningen van de respondenten waren in het begin nogal terughoudend. Doorheen het interview kregen meer en meer respondenten echter het gevoel dat er toch een eventuele mogelijkheid is om aan zelfregulering te doen, in die mate dat het nog niet aanwezig was.

Hoe meer dat ik erover nadenk en hoe meer dat ik erover praat, ja, zie ik wel een toekomst mogelijkheid. – (R7)

Het grootste probleem dat altijd weer naar voor kwam is het opstellen van regels. De oneindigheid van regels die nu aanwezig zijn in de BDSM-scène in een officieel document gieten, ging voor velen te ver.

[..] dat eigenlijk wij vinden van, laat ons maar doen, wij weten wat dat goed en slecht is. Want het is heel moeilijk om regels op te stellen, want sommige gaan gewoon verder dan andere en wat gaat ge toelaten wat gaat ge niet toelaten? [...] Volgens mij kunde BDSM niet privatiseren, nee da kunde niet. Ik vind wel dat er regels moeten gesteld worden. – (R7)

Ja, de eensgezindheid. Ik ben ervan overtuigd dat je gedragscodes moet opleggen, hoor, om excessen te vermijden, maar je gaat een consensus moeten bereiken en dat gaat vreselijk moeilijk zijn. – (R5)

Daarmee heb je wat mij betreft de twee grootste problemen over zelfregulering: de diversiteit, de afbakening van de groep en dan inderdaad de normen en de normen en regels. Dat is mijn visie. Wil dat zeggen dat ik tegen zelfregulering ben, neen, absoluut niet. Alleen zie ik niet meteen in hoe je dat gaat doen, hoe je dat praktisch gaat oplossen. – (R5)

Anderen zagen er dan weer een nood in om BDSM officieel te regelen. Dit voornamelijk omdat er nu te weinig plaatsen zijn waar mensen met kink gevoelens terecht kunnen.

Ja maar dat wordt gedoogd, wij hebben gemeentebesturen gehad die zeiden, voor ons mag het, jullie mogen hier beginnen, maar als de kleur van de politiek veranderd en die zeggen van ja. – (R3)

Ja een regeling zou eindelijk is iets goed zijn, dat het eindelijk uit het strafrecht zou kunnen geraken. Zoveel mensen met frustraties die daar hun frustraties kwijt kunnen en waarom die straffen. – (R3)

Ik vind dat het legaal moet gemaakt worden in die zin dat er plaatsen, locaties moeten komen waar het mag gebeuren dat daar controle op is ben ik volledig mee akkoord, ook elke horecazaak krijgt controle. – (R3)

Maar het belangrijkste van al blijft dat wanneer het officieel geregeld wordt, er zeker inspraak moet zijn van de BDSM-scène. De overheid kan geen regels opleggen van iets waar men geen kennis over heeft.

Dat tweerichtingsverkeer is enorm belangrijk. Als je alleen maar gaat opleggen en sanctioneren en toezicht gaat houden, dan creëer je het zwarte circuit. Als je een lijn terug organiseert van kijk, dit zijn de gedragsregels, zo houden we toezicht, zo wordt er gesanctioneerd, maar als je gesanctioneerd wordt, dan heb je een wederwoord. – (R5)

2. De respondenten

Zoals vermeld in hoofdstuk 5 [zie: Hoofdstuk 5: 2. Steekproef] werden er twaalf respondenten geïnterviewd over de mening omtrent zelfregulering. Het betrof een gevarieerde groep

respondenten, waaronder uitbaters van BDSM-bars, voorzitters van verenigingen, leden van het Pro-dom(me) en één persoon van de filmsector.

2.1. BDSM bars

Allereerst de uitbaters van bars of clubs. Hoewel beide bars hun deuren hebben geopend op basis van dezelfde visie, namelijk om mensen met BDSM-gevoelens een plaats te geven, heeft deze visie zich toch vertaald in een andere manier van werken. Zo staat de ene zaak bekend om zijn openbaarheid. Zij werken niet met ledenlijsten, iedereen is daar welkom. Deze zaak is opgestart vanuit het volgende idealisme:

‘Als mijn kinderen zo oud zijn als ik toen, 16-17, en die denken mankeer ik iets, dan moet er een plaats zijn waardat ze heen kunnen en uitleg krijgen en dat is eigenlijk het idee hoe dat het [...] is ontstaan. – (R6)

Hier wordt ook niet gewerkt met een huisreglement, men gaat uit van het gezond verstand van de mens.

Ik vind een huisreglement is bekan ne wet gaan voorschrijven van dat vind ik dit dit dit, ik hoop nog altijd dat het gezond verstand overheerst.- (R7)

Bij de andere zaakvoerders was er wel sprake van een huisreglement [zie: Hoofdstuk 6: 5.1. Het Huisreglement]. Zij hebben door ongelukkige omstandigheden echter hun zaak moeten sluiten. Het doel van beide zaken blijft om mensen met BDSM-gevoelens raad en advies te geven door o.a. het organiseren van workshops, maar ook voornamelijk een plaats bieden voor gelijkgestemden. De juiste informatie, gegeven door de juiste personen, is namelijk zeer belangrijk om verwondingen te voorkomen (Jozifkova, 2013).

Wat opvalt bij de respondenten is dat, hoewel zij over heel Vlaanderen verspreid zijn, zij toch allemaal samen komen in dat ene café. Het is dan ook deze bar die regelmatig door verenigingen wordt afgehuurd om speelavonden te organiseren. Het is een veilige omgeving waar speelruimte en –materiaal wordt aangeboden. Omdat deze speelruimte permanent is gevestigd, is het materiaal ook verankerd, met als gevolg dat er een veiligere omgeving wordt gepresenteerd dan wanneer men het materiaal altijd moet opstellen en afbreken, wat het geval is wanneer men play parties organiseert in bijvoorbeeld parenclubs.

Je hebt wel verschillende aanleunende, ge hebt heel veel clubs die nen SM avond organiseren, cafés die nen SM avond of in heel veel privé clubs, waar dat het privé is, waar dat ge lid moet worden. Maar echt waar dat iedereen binnen kan, wa dat speciaal opgericht is voor mensen met fetish of SM gevoelens, bestaan er blijkbaar maar twee waar dat ge gewoon binnen de week binnen kunt en een pintje komen drinken en andere mensen ontmoeten. – (R7)

2.2. De verenigingen/organisaties

De verenigingen zijn opgesteld vanuit de visie dat BDSM bespreekbaar moet worden gemaakt, maar dat er ook hulp moet geboden worden in de zoektocht die vele BDSM'ers ondergaan. Elke organisatie bemerkte dat er veel informatie te vinden is, maar dat deze niet altijd accuraat is. Hier willen ze dan op in spelen door duidelijke en juiste informatie weer te geven.

Ik heb toen het geluk gehad om een mentor te hebben. Iemand die mij begeleid heeft, iemand waar ik altijd bij terecht kon. Dat is zo waardevol geweest, dat ik dacht van wo, dat zouden we moeten kunnen bieden aan vele mensen, en daarom hebben we [...] opgericht, vanuit die persoonlijke ervaring van welke voordelen je daar aan kan hebben. – (R5)

De ene organisatie doet dit anoniem. Zij bieden een ruim aanbod van informatie aan op hun website over diverse aspecten. Mensen met vragen kunnen contact opnemen en worden verder geholpen met de nodige informatie. De organisatie in kwestie heeft ook contacten met deskundigen zoals een arts, een therapeut, een psycholoog, een jurist, etc. om zo de lacunes in hun kennis op te vullen. Door hun goedgevulde mailbox, merken zij dat BDSM toch aan een zekere opkomst bezig is. *The Kinsey Institute for Research in Sex, Gender and Reproduction* heeft uit onderzoek ook naar voor gehaald dat de meeste mensen experimenteren met een milde vorm van BDSM, waaronder spanking en blinddoeken (Kleinplatz & Moser, 2006). Als we deze twee vaststellingen mogen koppelen, is het toch wel positief dat men experimenteert op basis van de nodige kennis.

Want wat hebben wij gemerkt, we hebben toch gemiddeld tussen de 5 à 6 nieuwe mensen per maand die ons vragen stellen en dat al drie jaar en zoveel, dus dat zijn al flink wat mensen. Soms zijn dat één à twee vragen, soms zijn dat ook langdurige mentorings-trajecten waar we mensen echt gaan begeleiden en zeggen oké, waar sta je, waar wil je naar toe en met welke stappen zou je dat kunnen doen. – (R5)

Door deze anonimiteit willen zij de toegankelijkheid verhogen en inspelen op de laagdrempeligheid, mensen kunnen dus gemakkelijk contact opnemen zonder hun gezicht te verliezen bij wijze van spreken. Op deze manier willen zij BDSM bespreekbaar maken in deze conservatieve maatschappij.

De andere organisaties werken eerder in real life. Zij richten zich zowel op nieuwelingen, als op mensen die al enige tijd in het BDSM-milieu vertoeven. Door het organiseren van workshops, die zij enerzijds soms zelf geven met de kennis die zij zelf bezitten, anderzijds zoeken zij personen die hiervoor gekwalificeerd zijn. Zo proberen zij de veiligheid binnen BDSM te verhogen en de risico's te verlagen. Zij organiseren ook speelavonden waar BDSM'ers dan in contact kunnen treden met elkaar.

2.3. Pro-dom(me)

De vertegenwoordiging van het Pro-dom(me) was echter beperkt. Er zijn twee Domina's bevraagd naar hun opinie over zelfregulering en één uitbater van een privéclub die het Pro-dom(me) vertegenwoordigt. Hun visie over Pro-dom(me) was duidelijk en eenzijdig, een Domina houdt rekening met de wensen van de klant, maar in geen geval is er penetratie [zie: Hoofdstuk 1: 2.2. 'Geef mij stof tot voelen']. In het Pro-dom(me) spreekt men ook niet zozeer over slaven, maar eerder over cliënten.

Een meesteres die seks heeft, dat is geen meesteres, daar zit alles in, dat is echt geen meesteres. – (R10)

Het wil niet zeggen dat je als professionele Domina geen pure BDSM-relatie kan hebben met een slaaf. Er zijn Domina's die buiten hun werkuren een gewone BDSM-relatie hebben.

Ja, er is zelf een meesteres als die komt, zit haar slaaf hier drie uur op de grond te wachten. Serieus. – (R6)

2.4. Filmsector

De respondent die werkzaam is in de filmsector opereert voornamelijk vanuit Nederland. Zelf is hij van Belgische afkomst, maar door negatieve ervaringen met het Belgische gerecht heeft hij de overstap naar Nederland gemaakt.

Ik produceer meestal in Nederland, en nooit in België. Nederland heeft duidelijke wetten waar je kan mee werken zonder het risico te lopen te worden vervolgd zolang je die wetten niet overtreedt. In België is zowat alles mogelijk strafbaar en moet men op gedoog teren. – (R12)

Het is daarom niet nadelig om ook zijn mening over zelfregulering te bevragen, aangezien het een eventuele mogelijkheid zou geven om terug vanuit zijn geboorteland te werken.

3. ‘Commerciële’ BDSM

Hoewel de basis van deze uiteenzetting Commerciële BDSM betreft, kan men deze toch niet los zien van BDSM in zijn geheel. Er rust nog altijd een grote onwetendheid over BDSM, wat BDSM vaak in een negatief daglicht plaatst (Eitmann, z.d.). Door de respondenten werd ook meerdere malen bemerkt dat de perceptie rond BDSM afschrikt. Hoewel de vertegenwoordiging van BDSM in de media drastisch is toegenomen, is dit echter nog geen stap naar acceptatie. De beelden gaan de normatieve seksualiteit en relaties niet uitdagen, zij flirten eerder met het exotisme en de opwinding. Hierdoor versterken ze echter de grens tussen normale en ‘niet normale’ seksualiteit (Weiss, 2006). Het is ook de manier waarop de media BDSM naar voor brengt, dat voor een negatieve perceptie zorgt. Als we de meest bekende voorbeelden nemen zoals, *Fifty Shades*, *The Secretary* en het bekende nummer van Rihanna *S&M*, brengen zij naar voor dat BDSM een activiteit is voor ‘onstabiele’ mensen die in hun verleden een vorm van misbruik of trauma hebben ervaren. Wanneer men BDSM intypt op de bekende zoeksite *Google*, wordt er ook voornamelijk het fysieke element van BDSM getoond. Terwijl BDSM veel meer is dan alleen vastgebonden en geslagen te worden [zie: Hoofdstuk 1: 1. Aspecten van BDSM]. De oorsprong van de algemene negatieve opvattingen van BDSM kan dus herleid worden naar de media (Yost, 2010).

[...] plus ook nog eens een vertekend beeld over BDSM, BDSM is voor de meeste dat den ene den andere begint af te slagen he, terwijl dat dat maar een klein onderdeelje van iets oneindig is he. – (R4)

Er zijn heel weinig professionals. [...] Ik heb veel contacten met seksuologen, psychologen, artsen, mensen die vers afgestudeerd zijn, maximaal vijf à tien jaar afgestudeerd zijn. Die hebben over BDSM zoveel (maakt een nul met zijn hand) les gehad. Ja de DSM vijf dat is wel

besproken, maar wat drijft mensen tot BDSM, wat drijft mensen tot gestraft kunnen worden, tot pijn willen lijden, welk genot halen mensen eruit. – (R5)

Mensen durven nog al vaak negatief te oordelen over BDSM terwijl zij achter gesloten deuren zelf een lichte vorm van BDSM introduceren in hun seksleven, zoals aangehaald in het onderzoek van *The Kinsey Institute* [zie: Hoofdstuk 6: 2.2. De verenigingen/organisatie]. Uit datzelfde onderzoek komt naar voor dat 5-10% van de populatie van de Verenigde Staten zich bezighoudt met een of andere vorm van BDSM (Kleinplatz & Moser, 2006).

[...] attributen zijn zelfs niet nodig, het kan ook gewoon een hand op de keel zetten of een hand boven het hoofd vasthouden, vanaf het moment dat er een soort van machtsspel tussen komt of een soort van bedoelde plagerijen die aanhouden. – (R1)

Maar het kan maar iets onnozels zijn van bind mij gewoon is vast aan bed, dan zedde al aan BDSM aan het doen, maar dan moet ge daar geen zweep bij halen, dan moet gij niet alleja. Dat alleen al, dat gevoel van ik lig hier vast ik kan hier niks doen en dat kunt ge ook alleen maar met mensen die ge kunt vertrouwen. – (R3)

De trilogie *Fifty Shades* (James, 2012a, b, c) heeft BDSM ook onder de aandacht van het bredere publiek gebracht, waardoor er veel wordt geëxperimenteerd. Het experimenteren gebeurt, volgens de respondenten, echter vaak zonder enige kennis van zaken. Dit kan eventueel leiden tot zware verwondingen (Hume & Scoones, 2012).

Er zijn heel wat mensen die dachten van oeieoeioei, dat soort dromen, daar kan ik niet mee naar buiten komen. Ik droom er regelmatig van, ik bedoel dan dagdromen, niet in je slaap dromen, van dat zou ik wel eens willen meemaken, dat zou ik wel eens willen voelen. En die boeken hebben dat naar buiten gebracht. (Cf. Fifty shades) – (R5)

Ik vrees nu ook wel voor de gevolgen. Want ze willen het allemaal wel eens proberen, maar ze kunnen nergens terecht, ze moeten het in de slaapkamer doen. – (R3)

Dan is er ook nog het probleem dat heel wat mensen die nergens aan bod komen, aansluiting vinden bij de scène. Denk hierbij aan de extreme fetisjen, alsook de transgenders, travestieten, etc. Dit maakt het natuurlijk ook moeilijker om duidelijk te omkaderen wat BDSM juist inhoudt, want ook binnen het BDSM-spel is er een verscheidenheid van uitingsvormen. Sommige uitingsvormen overschrijden ook de grenzen van enkele BDSM'ers, dus ook binnen de BDSM-wereld kan er een beperkte mate van acceptatie plaatsvinden. Het is niet omdat

iemand aan BDSM doet, dat deze akkoord gaat met alle uitingsvormen. Zoals in elke gemeenschap, zijn er ook hier vormen die zich op de rand van acceptatie bevinden.

Het type voorbeeld is de dominant die sadistisch is. Zo wordt het ook in de media naar voor geschoven. Dat verklaart eigenlijk ook het slechte beeld dat mensen van BDSM hebben. Ik zeg het nogmaals, alle variaties en alle mengvormen zijn mogelijk. Wij kennen zelfs een aantal koppels waar het hoofdzakelijk draait rond sadisme en masochisme, mensen die echt kicken op pijn zowel het ontvangen als geven, maar die bijvoorbeeld niet gaan knielen voor hun meester of haar meester. Dus ja dat kan allemaal, andere mensen vinden het dan juist leuk om zeer onderdanig te zijn of juist vernederd te worden, maar zijn eigenlijk niet te vinden voor pijnprikkelen. - (R2)

Want er is een heel breed scala dat er helemaal niks mee heeft. In mijn lijf geen naalden, ik wordt niet gecut, ik wil niet gebondeerd worden, wurgseks is niet voor mij, in noem maar wat. The sky is the limit maar niet iedereen gaat tot de limit. – (R5)

Wij kenden een koppel dat zo leefde, zij moest bijvoorbeeld altijd op de grond zitten ook als er bezoek is of als er iemand komt die niks met BDSM te maken heeft, die blijft ten alle tijden slavin. Maar dat gebeurt zo weinig dat kan je ook heel moeilijk waar maken. Ge hebt u kinderen, ge hebt u sociaal leven. Ik zeg altijd, ik geloof daar niet in. (Cf. 24/7 relatie) – (R3)

Jaja het is heel ruim en dat is ook het probleem in de media, er wordt gewag gemaakt van extremere vormen. Maar natuurlijk zijn die er, er zijn ook vormen waar wij ons tegen afzetten, waar wij ons van distantiëren gewoon omdat ze te extreem zijn en omdat ze eigenlijk te ver afdrijven van een relatie, maar dat het eigenlijk om de handeling gaat. – (R2)

Daardoor blijkt het ook zeer moeilijk om BDSM af te bakenen. Wel wordt er door de respondenten een onderscheid gemaakt tussen de ‘gewone’ BDSM-relatie en het Pro-dom(me). Hoewel het acroniem BDSM de voorkeur neemt binnen de sector, wordt er voor het Pro-dom(me) toch over SM-studio’s gesproken. Dit heeft te maken met de perceptie die men aan BDSM geeft binnen beide zaken. Bij SM-studio’s draait het eerder om pijn en vernedering. De diepere betekenis van BDSM zoals het mekaar leren begrijpen, mekaar leren kennen, met gevoelens spelen en de *mindfucks* die bij BDSM-relaties plaatsvinden, zijn niet mogelijk binnen een SM-studio. Het contact dat de Domina met haar klant heeft is te kort om deze relatie op te bouwen. Een paradox dat terug te vinden is bij Domina’s is dat zij worden geacht dominant te zijn, toch moeten zij zich toespitsen op het vervullen van de wensen van

de klant (Lindemann, 2010). Dit is echter ook een groot verschil met de BDSM-scène. Bij een BDSM-relatie wordt op voorhand besproken wat de wensen en grenzen zijn [zie Hoofdstuk 2: 1. Vrijwillige overgave van onvrijwilligheid], maar de precieze activiteit zal nooit gedefinieerd worden het blijft de taak van de Dominant om het script te bepalen [zie: Hoofdstuk 1: 1.1.3. Fantasie en Rollenspel].

Bij beide vormen komt wel naar voor dat BDSM verlossend kan zijn, het is als het ware een therapie om uit de stressvolle omgeving te ontsnappen die de maatschappij ons opstelt. Wat ook bleek uit onderzoek van Barker, Iantaffi and Gupta (2007).

Je ziet bijvoorbeeld ook vaak personen die een leidinggevende functie hebben in het normale dagdagelijkse leven, dat die als het ware gaan vluchten, een soort van evenwicht gaan zoeken in hun seksuele, kinky, fetish beleving. En dat ze zeggen van ja ik moet dagelijks beslissingen nemen, beslissingen nemen voor andere mensen, beslissingen nemen met heel verstrekkende gevolgen, ik moet leiding geven, ik moet een ploeg aanturen, voor mij is dat nu verlossend voor al die controle af te geven en het helemaal aan iemand anders over te geven. – (R2)

3.1. Vertrouwen

De respondenten benadrukten meermaals de nood aan vertrouwen binnen een BDSM-relatie wat wordt verduidelijkt in onderstaande citaten [zie: Hoofdstuk 1: 1.1.1. Een Dom-sub relatie]:

De reden is, eigenlijk geeft ge als onderdanige of als bottom geeft ge u hele lichaam in de handen van iemand anders. En ge zoekt daarbij meestal u eigen grenzen op of de grenzen van iemand anders, maar dat houdt ook in dat ge moet dieje persoon voor 300% moet vertrouwen en dat ge u ogen moet kunnen dichtdoen en u handen moet kunnen laten vastbinden om te zeggen doe maar en ik weet dat het achteraf goed gaat komen en dat ik niet ga wakker worden in het ziekenhuis. – (R2)

Voor nen Dominant is het ook interessant dat nen onderdanige een stopwoord heeft, want als zij geen stopwoord heeft, als ik niet zeker ben dat zij mij gaat verbieden wanneer ik dreig te ver te gaan, dan kan ik mij ook nooit niet helemaal laten gaan omdat ik wel respect heb voor haar. – (R7)

Maar niet alleen binnen BDSM-relaties werd er gewag gemaakt van vertrouwen, maar er wordt ook vertrouwen geschonken aan de uitbaters dat deze de anonimiteit van de BDSM'er beschermt.

Ik zeg het er zijn ook erecodes bijvoorbeeld moest ik ene keer ne bekende naam zeggen van ne persoon die bij ons kwam, dan was ons zaak gesloten. Dat is gewoon ook een erecode van dat doe je niet met elkaar. Ge beschermt elkaar omdat er al zoveel problemen is. – (R3)

Ook bij het Pro-dom(me) wordt er veel belang gehecht aan vertrouwen. Eerst en vooral het vertrouwen dat de Domina haar klantenbestand niet zal prijsgeven, maar vaak delen klanten ook belangrijke aspecten mee van hun persoonlijk leven. Een Domina dient dus toegankelijk en betrouwbaar te zijn (Williams, 2012). Ook het vertrouwen van de Domina in de klant dient groot te zijn. Deze geeft namelijk zijn wensen en grenzen op, maar dient deze ook te bewaken. Daarom worden sessies ook vaak opgebouwd, zo leert de Domina de reacties van de klant kennen.

Bij een beginnende klant ga ik natuurlijk niet zo extreem gaan dan bij iemand waar ik al langer mee speel. Het moet natuurlijk opbouwen, ik moet de reacties van de klant ook leren of hij gespannen reageert of dat normaal is. – (R11)

Er zijn ook strikte regels dat er geen drank of drugs mag gebruikt worden, omdat dit de grenzen kan doen vervagen. Hier speelt dan het vertrouwen in de klant mee, de meesteres moet erop vertrouwen dat de klant de juiste informatie meegeeft en zich dan ook aan de regels houdt. Hierbij werd dikwijls verwezen naar Meesteres Lucrezia die door toedienen van lachgas een klant de dood injoeg. Na de autopsie bleek echter dat deze man daar allergisch voor was (Heuvelmans, z.d.).

3.2. Respect

De echte BDSM-wereld is ontzettend respectvol. De echte, als je die in je omgeving hebt, die weten wat respect is, zowel de slaaf als de Meesteres weten hoe die elkaar correct moeten behandelen, die weten wat vertrouwen is. Dat vertrouwen moeten ze verdienen hé, maar nogmaals de echte BDSM-wereld. – (R6)

Het niveau van respect binnen de BDSM-cultuur ligt zeer hoog. Hoewel BDSM-cursisten eerder 'normale' leden van de samenleving zijn, moeten zij zich vaak strategisch verbergen en

hun belangen en betrokkenheid beheersen uit angst voor marginalisering en discriminatie (Stiles & Clark, 2011). Deze gezamenlijke verborgenheid, maakt dat het respect voor elkaar zeer groot is. Men heeft ook respect voor elkaars relaties. Zo zal geen enkele Dominant een onderdanige, welke niet de zijne/hare is, domineren zonder toestemming van de echtelijke Dominant. Als de *collar*¹² vergezeld is van een ring, wil dit zeggen dat de onderdanige zich heeft onderworpen aan één vaste Dominant. Zo wordt de relationele band tussen Dom en sub duidelijk gemaakt binnen het BDSM-milieu (persoonlijke communicatie, 19 maart 2015). Hoewel dit voor de buitenwereld waarschijnlijk contradictoer overkomt, is het respect dat een Dominant voor zijn/haar onderdanige heeft enorm groot. Want waar de grenzen van respect stoppen, is waar misbruik zijn intrede vindt (Jozifkova, 2013).

‘Een slavin moet ge bekas op een voetstuk plaatsen en dan tijdens de sessie haalde dat eraf en dan gade diep, soms heel diep, maar buiten die sessies, dat is toch fantastisch dat die da wilt doen, dat die zoveel vertrouwen heeft, dat moet ge beseffen en niet normaal vinden. – (R7)

Maar het respect is wederzijds, want de onderdanige kan zichzelf volledig overgeven ten aanzien van de Dominant. Dit kan enkel wanneer de onderdanige zijn/haar Dominant volledig kan vertrouwen (Sebastianus, z.d.).

Ik denk dat ik meer op handen gedragen wordt dan de gemiddelde vrouw denk ik. – (R8)

De Domina's dienen hun klanten ook vanuit respect te behandelen. De klanten die langskomen zijn vaak zeer kwetsbaar, hetzij omdat ze geen bevredigende seksuele relaties hebben of omdat zij speciale wensen welke door niemand anders kunnen worden ingelost. Het Pro-dom(me) kan dan gezien worden als een soort therapie [zie: Hoofdstuk 1: 2.4. Therapeutische BDSM] (Cowan, 2001).

4. BDSM is geen geweld

Enkele respondenten konden de link tussen ‘slagen en verwondingen’ én BDSM wel begrijpen, anderen vonden dit absoluut absurd. Wel waren ze het er unaniem over eens dat deze link werd gelegd vanuit de onwetendheid over wat BDSM juist inhoudt.

¹² Een collar is een band gedragen rond de hals van een persoon om hun status van onderdanige of slaaf aan te duiden.

[...] alles wat je doet hangt af van de perceptie want het blijft een BDSM-spel zolang de onderdanige daarmee instemt, vanaf die het stopwoord zegt, stopt het spel en dat betekent dus dat de onderdanige, de handelingen die gedaan worden niet als gewelddadig ervaart tot die grens. – (R1)

Slagen en verwondingen, dat gebeurt hier niet eens. Het is een spel. Iemand heeft een bepaalde fantasie, vb. Die wil graag als vrouw verkleed zijn, dus een travestiet. Daar komt helemaal geen pak slaag in voor. Die kan ook als een hondje hier over de vloer rondlopen en dat doet bijvoorbeeld Meesteres A., die slaaf zit dan op de grond met de hand open en zij doet dan daar as in. Vinden ze altijd weer leuk, heeft niets met slagen te maken, komt geen klap in voor. – (R6)

Er zijn namelijk ook vele grijze zones binnen BDSM, wat maakt dat de grens tussen slagen en verwondingen én vrijwilligheid zeer klein is (Jozifkova, 2013). Voor de respondenten is slagen en verwondingen maar een klein deeltje van een groter geheel. Van verwondingen is er zelfs amper sprake. De letsels die worden toegebracht hebben geen medische verzorging nodig. Het kan echter altijd wel eens gebeuren dat er (on)bewust een wonde wordt toegebracht, maar deze wordt dan wel meteen met de nodige middelen verzorgd (Mesdag, 2014)

Ik ken mensen die al 25, 30 jaar met BDSM bezig zijn, die nog nooit een klets gekregen hebben. – (R3)

Bij slagen en verwondingen zijn er meestal kwetsuren. Nu moet gij eens bij BDSM'ers gaan zien, op zo'n feestje die lopen niet rond, allez die hebben een blauwe kont, maar de volgende dag is dat terug normaal. – (R3)

Binnen het Pro-dom(me) wordt aangehaald dat slagen en verwondingen zelden van toepassing is. Zij komen namelijk vaak in contact met gehuwde mannen, welke in alle geheimhouding naar een Domina gaan, het zou dan niet bevorderend werken als zij deze mannen volledig bewerken.

En dan komt die straks thuis met een rug vol striemen, dan heeft ie wel wat uit te leggen. – (R10)

Zoals in de literatuurstudie al werd aangegeven is er bij een gezonde BDSM-relatie geen sprake van geweld [zie: Hoofdstuk 2: 4. Mis(ver)standen rond BDSM]. Hier is al zeer veel inkt over

gevloeid en al vele discussies over aangekaart, maar volgende discussie kan ook aan de lijst worden toegevoegd:

Het komt misschien gewelddadig over, maar het is een vorm van geweld die gestoeld is op afspraken, die gestoeld is op respect en ook een vorm van geweld die gedoseerd is, die zodanig gedoseerd is dat het de bedoeling is om samen als koppel om een zeker niveau, een hoger niveau van genot te krijgen. – (R2)

Ik vraag me af wat de definitie is van geweld, ge spreekt over dosering, geweld is nooit gedoseerd. Geweld komt altijd voort uit een emotie en daarom denk ik niet dat ge het geweld kunt noemen in termen van BDSM. – (R1)

Geweld is eigenlijk een verkeerde term, maar ik denk dat we momenteel niet beschikken over een term die dat kan aanduiden en dat we door dat niet te kunnen aanduiden nog ver verwijderd zijn van voldoende begrip [...] Ja wij zeggen ook nooit, “ja ik heb haar geslagen”, we zeggen “ik heb met haar gespeeld”. – (R2)

Sprekend omdat het naar de buitenwereld toe allemaal gewelddadig overkomt, maar voor hen is het eigenlijk gewoon een spel. Zij hebben ook nooit de intentie om iemand te pijnigen, de intentie zit in het genot toebrengen, al dan niet door te pijnigen [zie: Hoofdstuk 2: 2. De intentie van BDSM-handelingen]. Door enkele respondenten werd echter ook wel opgemerkt dat niet iedereen met dezelfde intentie in de BDSM-wereld stapt. Er zijn altijd personen die uit zijn op een gemakkelijk slachtoffer. Door het verborgen karakter van BDSM is deze sector wel gevoelig voor bonafide mensen (persoonlijke communicatie, 16 maart 2015).

Aan de andere kant, en die lopen er legio rond in de BDSM-scène, dat zijn mensen die er juist op uit zijn, die zeggen van ik ben je dominant, ik zeg wat wij gaan doen en jij hebt geen recht meer. Zonder grenzen op te stellen. . En je begrijpt zeker dat niet alleen mannen, maar wel hoofdzakelijk mannen die uit zijn op makkelijke seks, en op echt machtsmisbruik, die gaan natuurlijk à volonté in de sector rondlopen op zoek naar vrouwen die zeggen: ik ben onderdanig, ik wil vastgebonden worden, ik wil misbruikt worden. Ja , dan ben je een makkelijke prooi. [...] Terwijl jonge mensen, zowel meisjes als jongens, die denken van ja, ik heb die behoefte, en hij zegt dat het zo moet, dan zal het wel zo zijn zekers. Maar die na zo 'n spel zich helemaal misbruikt voelen. Dat is toch niet wat ik wou. Dus dat komt vrij vaak voor. – (R5)

[...] mijn eerste vriendje leren kennen en dieje jongen was eigenlijk ne super harde dominante meester, meer sadistisch dan dominant. En dat was al zeer snel duidelijk van kijk als gij seks wilt zal dat op mijn manier zijn en niet zoals gij het wilt. En ik was super overdonderd en heb het gewoon over mij laten komen en op twee maanden tijd heeft die mij alle hoeken van de kamer laten zien als zijnde, alles leren kennen. Als dominante hebt ge ne speelkoffer waarin al u materiaal zit en dat gaat van zacht tot plagerig tot heel hard en dieje jongen was van oke we gaan dat gewoon allemaal doen. In die mate dat ik daar op ne gegeven nacht ben gaan lopen. Dat ik zoiets had van ooh nee dees is erover. – (R1)

5. Nood aan controle

Vanuit de commerciële sector komt er een duidelijk weerwoord dat er nood is aan controle. De redenen zijn echter wel verschillend. Wat meermaals is aangehaald is dat de jongeren minder respect tonen en dat voor hen de BDSM-etiquette duidelijk moet worden opgefrist.

We hemme overlest iemand gehad van ‘hedde gij zo’ne sleutel mee boeie. Allez zoene kleine’. Ik zei ‘nee waarom?’, ‘ja ik heb boeie bij men vriendin aangedaan en ik heb menne sleutel nie bij’. Da hedde dan mee zo van die jonge gasten he. Hebbe we die moeten bijhouden en is dien helemaal naar [...] gereden om zenne sleutel te gaan halen. – (R7)

De jonge garde heeft iets van wij doen ons ding en ge moet bij ons niet komen moeien en codes opleggen, wij weten wel wat we doen. – (R5)

Andere reden zijn dat er in de scène ook echte sadisten tussen zitten die niet altijd de juiste bedoelingen hebben [zie: Hoofdstuk 6: 3. BDSM is geen geweld]. Er wordt ook aangehaald dat door controle de extremere vormen eventueel zouden kunnen worden ingetoomd. Dit maakt nogmaals duidelijk dat ook binnen de BDSM-scène er een verscheidenheid is aan uitingsvormen. Het zijn dan vaak ook de extreme vormen die in de media komen waardoor er een negatieve connotatie aan BDSM wordt gegeven. Dit is ook een reden waarom men zich binnen de scène dan wil distantiëren van deze extremisten.

Binnen het Pro-dom(me) is er ook nood aan controle. Voornamelijk de zelfstandige Domina's vinden dat er nood is aan controle binnen de sector, eerst en vooral op hygiëne en eventueel ook op technieken. Eén van hen sprak zelfs om het Pro-dom(me) en de seksindustrie te scheiden. Wanneer er dan een duidelijk onderscheid is, kan er een betere controle komen op

de commerciële BDSM-sector, meer specifiek het Pro-dom(me). Dan kan ervan uitgegaan worden dat een Domina ook effectief kennis heeft van de professie. Nu lijden zij namelijk onder het gegeven dat de seksindustrie BDSM promoot. Deze hebben geen kennis van de juiste technieken en gaan ook in op alle wensen van de klant, ook al kunnen deze desastreuze gevolgen hebben (Lindemann, 2010).

‘Zo had ik overlaats een klant die mij vertelde dat hij bij een andere Meesteres was geweest die na gebruik van de naalden deze gewoon terug stak in haar potje. De klant vroeg wat zij daarmee ging doen en toen antwoorde zij dat ze die terug ging gebruiken.’ – (R11)

‘Als ge u knopen op de verkeerde plaats legt waardoor alles wordt afgespannen, dan kunt gij iemand permanent beschadigen he. Dus als gij naar Hot Marijke gaat en ge zegt, ik word graag opgehangen. Die zal u wel ophangen, maar goe dan? En als gij na vijf weken zeer hebt in uwe rug, dat gaat zij zich nie aantrekken. En gij durft niks zeggen want gij zed naar haar toe geweest en negenennegentig procent kans weet niemand dat. – (R4)

6. Zelfregulering

Tijdens de interviews werden de vijf reguleringsmodellen, welke in de literatuurstudie werden besproken [zie: Hoofdstuk 4: 3. Vormen van zelfregulering], voorgelegd. Er werd dan telkens getoetst naar de mogelijke werkzaamheid van elk model. Uit de gegeven respons is volgend kader opgesteld:

	<i>Voluntary codes of conduct (gedragscodes)</i>	<i>Statutory self regulation</i>	<i>Firme-defined regulation</i>	<i>Supervised self-regulation</i>	<i>Regulatory self-management</i>
<i>Voorstander</i>	2	4 (1)		7	6 (1)
<i>Tegenstander</i>	4 (2)	3 (1)	6 (3)	2 (1)	2 (1)
<i>Mogelijk, maar niet helemaal</i>	2 (1)	5 (1)		4 (2)	3 (1)
<i>Al van toepassing</i>	4		6		

Tabel 1: schematische weergave meningen respondenten

In bovenstaande kolom worden de meningen van de respondenten schematisch weergegeven. Tussen de aanhalingstekens wordt het Pro-dom(me) apart aangehaald. Deze keuze is gemaakt op basis van de visie op commerciële BDSM, zij werken vanuit een ander kader. Door de respondenten zelf werd het onderscheid ook meermaals aangehaald [zie: Hoofdstuk 6: 2. ‘Commerciële’ BDSM]. Uit de interviews, en de literatuurstudie, kwam naar voor dat zelfregulering al een plaats heeft gekregen binnen de BDSM-scène. Er dient nu echter nog gezien te worden hoe dit officieel kan geregeld worden. Allereerst wordt besproken hoe de grenzen van BDSM nu worden gecontroleerd. Daarna worden enkele voorstellen die de respondenten zelf aanbrachten gepresenteerd.

6.1. Huidige situatie

6.1.1. Het Huisreglement

Tussen de ondervraagde etablissementen was er één bar én één privéclub die het Pro-dom(me) vertegenwoordigt die gebruikt maken van een huisreglement.

Bij de bovengenoemde bar diende bij binnenkomst het huisreglement gelezen en ondertekent te worden. Vanaf het moment dat er getekend was, mocht worden binnen getreden. In het reglement stond expliciet vermeld dat er akkoord werd gegaan met de huishoudelijke regels, bij overtreding werd men dan buiten gezet. Het huisreglement beschreef o.a. dat alles op eigen risico gebeurde en altijd onder wederzijdse toestemming moest gebeuren. Er werden ook speciale ruimtes voorzien voor specifieke spelen, zoals kaarsen of vuur; naaldenspel diende nauwgezet in het oog te worden gehouden; om hygiënische redenen mocht er geen plas, poep en bloed aan te pas komen én de Dominant moest ook altijd zicht hebben op zijn/haar onderdanige. In het huisreglement stond uitdrukkelijk vermeld dat het verplicht was om een stopwoord te hebben [zie: Bijlage 4].

Den eerste dat bij ons kwam en zei mijn slavin heeft geen stopwoord, ik bepaal wanneer die stopt, dien mocht nie spelen. Dat was NOT DONE! – (R3)

Het huisreglement van de privéclub omschreef voornamelijk dat er geen gebruik mocht gemaakt worden van drugs. Omwille van hygiëne en besmettingsgevaar, mocht er ook geen bloed, plas of poep aan te pas komen.

Stel je bijvoorbeeld iemand heeft valium op, nou op zich kan je daar de dag wel mee doorkomen, maar het is hartstikke gevaarlijk als je een bepaald spel doet, voorbeeld mondknevel of wat dan ook, en die valt flauw. Ja, dan heb je wel een probleem. – (R6)

Eén respondent bemerkte wel dat het negatief was dat er een verscheidenheid was in huisreglementen. Zo zijn de regels die onder het ene dak gelden nietig op een ander feestje.

BDSM- parties en evenementen hebben een huisreglement dat betekent dat als je er aan meedoet, je je akkoord verklaard met die regels. En dat is een goeie zaak. Die verschillen heel erg. Als ik vandaag naar zaak A ga, dan zijn die zo, als ik morgen in zaak B kom dan zijn die anders. Je hebt daar geen consequent beleid in. – (R5)

6.1.2. Dungeon Masters

In beide bars, maar ook op play parties wordt er gebruik gemaakt van *Dungeon masters*. Zij worden aangesteld om over de gevaarlijkheid van elke activiteit te oordelen en deze, wanneer nodig, te stoppen (Seeuws, 2012-2013)

Dungeon masters moeten in principe ervaren mensen zijn, ervaren BDSM'ers, in mijn ogen ook een aantal onderdanig. Sommige vinden dat dat alleen maar dominanten mogen zijn want nen onderdanige kan niet tegen nen dominant zeggen stopt [...] Maar principieel moeten het dus ervaren mensen zijn, die weten over wat dat ze praten en die heel neutraal zijn, want dat is ook moeilijk. Ge blijft ne persoon en den ene gade sympathieker vinden dan den andere, maar ge moet opletten dat ge diene sympathieke kerel niet verder laat gaan dan. – (R7)

De vraag is welke ervaring heeft die dungeon master en hoe goed is die in staat te interpreteren wat er gebeurt. Het is een zeer zware en verantwoordelijke taak. Ik ken mensen die dat doen en ik heb daar enorm respect voor. De vraag is of er veel dat goed doen. Maar dan moet je heel goed kunnen inschatten wat gebeurt vrijwillig en gewenst is. – (R5)

6.1.3. Sociale controle

De BDSM-scène berust momenteel in grote mate op de sociale controle. Deze sociale controle heeft niet zo zeer betrekking op het Pro-dom(me).

Wij kennen binnen het milieu een enorme mate van sociale controle, wij controleren dan elkaar tuurlijk wat dat er binnenskamers gebeurt, daar hebben wij geen zicht op, maar

bijeenkomsten, play parties, noem maar op er zijn dungeon monitors er zijn masters, wij houden mekaar in het oog er is heel veel toezicht. – (R2)

Zo stellen respondenten dat wanneer er iets misgaat, dit zeer snel ruchtbaar wordt gemaakt binnen het milieu.

Jajajaja, want als ze weet hebben van iemand die iemand mishandeld heeft, die worden geweerd, die worden gesignaleerd, die worden. Ik heb weet van ene dat gesignaleerd is overal, België, Nederland, Duitsland, overal, dien geraakt nergens meer binnen. – (R3)

Ik weet wel in de BDSM-wereld, als het ooit van een spel in geweld omslaat wanneer dat dan ook gezegd wordt. Dus stel dat er een koppel is waarvan de man de vrouw slaat, die vrouw zegt haar stopwoord en die man gaat door, van het moment dat die vrouw terugkomt bij de community en tegen iemand praat dan zal die man echt kunnen vertrekken, die is nergens meer welkom. En zo'n nieuwtje dat moet vrijdag avond gebeurd zijn, tegen zondagmiddag bestaat die man niet meer. – (R1)

Door deze sociale controle worden 'gemakkelijke prooien' ook beschermd voor personen die er enkel op uit zijn om snel en gemakkelijk te scoren. Deze bescherming geeft vele respondenten wel een veilig gevoel binnen de scène.

Wij gaven altijd het advies voor die eerste contacten, doet dat op een locatie waar andere mensen bij zijn. Want dan heb je die sociale controle en dan kan er niks meer gebeuren, want als dien u vasthangt en dien bolt het af zijn er toch nog andere mensen rondom u. – (R3)

Het is niet alleen de sociale controle op de openbare plaatsen, maar volgens sommige respondenten treedt deze zelfs binnen in de huiskamers. Door sociale media en forums wordt er dikwijls gediscussieerd over veilige manieren om aan BDSM te doen. 'Fetlife' is een voorbeeld van deze sociale media. Hier worden vele foto's gepost na een gespeelde sessie. Wanneer een foto ongepast lijkt, wordt hierop gereageerd en wordt er een discussie gestart over de veiligheid van het spel.

Fetlife [...] is dat ook wel een vorm van sociale controle. In die mate van dat zijn dan vaak spelmomenten waar niemand anders aanwezig is, dus ja slaapkamermomenten, als daar heel ernstige verwondingen zijn, mensen die daar op kicken, echt de supermasochisten die gaan zeggen van ja dat is kei fijn en die reageren daar op van 'ja ik wil dat ook, ik ben jaloers'. Mensen die met een dokters achtergrond, medische achtergrond of iets anders een beetje

gezond verstand soms kijken en gaan zien van oei bent ge nu niet erover gegaan, bent ge nu niet te hard doorgedaan en gaan daarop reageren. Er ontstaan gigantische discussies over bepaalde foto's. – (R1)

Hoewel wordt gesteld dat de sociale controle binnenshuis treedt, zijn de respondenten van mening dat het meestal de privé-feestjes, thuisessies of privé-ontvangsten zijn waar het mis gaat en verwondingen optreden. Zij stellen dat, aangezien er geen controle is tijdens het spel, men de grenzen, alsook de etiquette, kan overschrijden. Het gebruik van alcoholische drank of drugs wordt door de meeste respondenten naar voor gehaald als grensoverschrijdend gedrag, maar ook het gebruiken van technieken die men niet voldoende bezit, tot zelfs het negeren van het stopwoord.

Ik denk dat de meeste ongelukken nog altijd in de slaapkamer gebeuren. En dat is net als met klusjes in huis. – (R8)

Maar ja [...] de meeste accidenten gebeuren thuis. Bij mensen die al heel hun leven lang de fantasie hebben gehad en dan eindelijk de mogelijkheid om die uit te voeren en dat dan mislukken. – (R7)

6.1.4. Etiquette

Er zijn nu al ongeschreven BDSM-etiquette he, etiquette zijn niet zo zeer regels, maar wel waar toch bijna iedereen zich aan houdt, bijna we zijn nog altijd een normale maatschappij, ik bedoel iedereen rijdt ook wel een keer door het rood. – (R8)

6.1.5. Contracten

Contracten hebben een speciale plaats binnen de BDSM-scène. Deze worden voornamelijk gebruikt om elkaars grenzen te verkennen. Contracten komen in alle vormen en maten voor, zo kan er bijvoorbeeld een relationeel contract worden opgesteld. Hierin worden de wensen en grenzen van beide partijen binnen een relatie besproken. Er kan ook een contract worden opgesteld waarbij wordt vastgelegd dat de ene partij, in bijzijn van de andere partij, verplicht een bepaald dier moet nabootsen, dit noemt men het *pet slave contract*. Er kan ook een contract worden opgesteld waarbij de wensen en grenzen van slechts één partij worden besproken. Er is een zeer grote variëteit in vorm van contract (BDSMcontracts, 2015). Deze contracten kunnen opgesteld worden als *teaser* alvorens men een sessie start, maar men kan hier ook een grotere lading aan binden. Sommige BDSM-koppels organiseren zelfs een

ceremonie rond het opstellen van hun contract. Voor hen is het dan een soort huwelijkscontract.

Een contract op zich is natuurlijk het gezondste en het sluit het meeste misbruik uit. Maar het is allemaal heel formeel natuurlijk. Nu wat dat betreft hebben we hele gekke dingen, om te huwen moeten we ook een contract afsluiten. [...] Ja, er zijn ook echte huwelijksceremonies, echte BDSM-ceremonies. – (R5)

Opgestelde contracten worden na verloop van tijd gewijzigd. Aan het begin van een relatie zal men eerder terughoudende grenzen aannemen, naarmate de relatie vordert, en men elkaar beter leert kennen, zullen deze grenzen verlegd worden. Daarom is herziening van contracten op regelmatige basis relevant omdat zo het spel interessant blijft, maar ook de communicatie blijft bestaan.

De meeste koppels hebben dat. Het dient ook meer als een leidraad, om elkaar te leren kennen want je komt elkaar tegen in het milieu of buiten het milieu en ja voor haar was veel ook onbekend en aan de hand van zo'n sublijst kunt ge die dingen duidelijk maken en ook elkaars wensen kennen he. – (R2)

Binnen het Pro-dom(me) werkt men met een slavencontract. Dit is dan een contract opgesteld met de wensen en grenzen van één partij, namelijk de slaaf.

6.1.6. Workshops

Tijdens BDSM-sessies worden er zelden of nooit verwondingen toegebracht, wanneer dat wel zo is zullen dit lichte verwondingen zijn met weinig medische verzorging (Mesdag, 2014). Dit kan echter enkel gegarandeerd worden als er gebruik wordt gemaakt van de juiste technieken en bondig omschreven informatie. Omdat niet iedereen in het bezit kan zijn van een geldig diploma, zoals bijvoorbeeld een medisch diploma voor naaldenspel, worden er workshops georganiseerd. Een workshop bestaat uit een informatief gedeelte en een oefen gedeelte. Het informatief gedeelte geeft de do's en don'ts mee, maar ook de mogelijke gevaren worden in alle duidelijkheid verteld. Daarna wordt er tijd gemaakt om zelf de technieken te oefenen, dit wordt nauwlettend in het oog gehouden zodat men er zeker van kan zijn dat de techniek op een juiste manier wordt aangeleerd. Deze workshops kunnen gaan over bondage, *flogging*, naalden, etc., een workshop die toch zeer gewaardeerd wordt is EHBO. Dit laat zien dat er toch in grote mate aandacht is voor het verzorgingsaspect.

Wij geven ook regelmatig workshops he, nu ga ik 3 workshops geven over een zweep omdat dat mijn specialiteit een beetje is, dus dan kan iedereen die lid is van [...] gewoon naar die workshops komen, gratis. Wat de goede manier is en wat de slechte manier is en wat voor soort zwepen dat er is. – (R7)

En wij gaven bijvoorbeeld ook heel veel workshops, met naalden, voor fireplay, bondage bijvoorbeeld, EHBO, en die beginners die volgde die ouder altijd zo heel gretig omdat het dan op de juiste manier aangeleerd werd he. Want ik moet altijd lachen van iemand van 22 die zegt ik ben een ervaren meester en ik kan alles. Dan denk ik en van wa zoude gij dat geleerd hebben manneke, ge hebt misschien een jaar, het vergt ook vaardigheden he. – (R3)

Tijdens het informatieve gedeelte worden niet alleen de juiste technieken naar voor gebracht, maar wordt er ook zeer veel aandacht besteed aan het juiste materiaal.

Maar die workshops zijn heel belangrijk, maar ook bijvoorbeeld nu werd er van alle materiaal. Allez ik hoor nu dat er van alle setjes worden verkocht naar aanleiding van fifty shades, maar er is heel veel materiaal dat niet geschikt is, bijvoorbeeld er zijn heel veel mensen die kiezen voor een plastic zweepke want dat kost niks en dan kunnen we dat eens uitproberen en ge kunt met niks iemand z'n huid zo verbranden. Slaagt met plastic en ge slaagt zijn huid kapot, dat moet ge met leer doen, dat moet ge mee touw doen, dat moet ge met haar doen, maar dat wordt nu allemaal verkocht want dat is ooh zo plezant naar aanleiding van die film en dan denk ik ja geeft daar dan de juiste informatie bij geeft daar workshops over, maar ja door dat dat in die illegale sfeer zit zijn er weinige die daaraan beginnen. – (R3)

6.1.7. Pro-dom(me)

Om als slaaf in contact te komen met een Domina, dienen er eerst enkele stappen gezet te worden. Allereerst stuurt de klant een mail met zijn wensen. Als deze kunnen worden ingelost door de Domina, komt er een intake gesprek. Elke Domina heeft namelijk haar eigen specialiteiten. Een Domina die gespecialiseerd is in bondage gaat niet ineens met naalden beginnen spelen, tenzij dit ook één van haar specialiteiten is (Lindemann, 2010). Tijdens dit intake gesprek worden de wensen en grenzen van de slaaf besproken, dit wordt vastgelegd in een slavencontract, alsook de medische achtergrond. De medische achtergrond kan relevant zijn naargelang het soort spel men wil spelen, wat duidelijk is gemaakt door de situatie waarin Meesteres Lucrezia is verzeild geraakt. Als de man op voorhand zijn allergie had aangegeven,

had het spel met lachgas nooit plaatsgevonden en zou deze man niet om het leven gekomen zijn onder deze omstandigheden [zie: Hoofdstuk 6: 3.1. Vertrouwen].

Tijdens een intake gesprek worden de do en don'ts afgesproken en het stopwoord. Er wordt gevraagd hoe zijn medische gesteldheid is. Heeft bijvoorbeeld iemand een pacemaker, maar die wil elektrohandelingen hebben. Dat is een beetje gevaarlijk. Of heeft iemand het afgelopen half jaar breuken gehad. Dat is wel leuk dat ie het fijn vindt om een pak rammel te krijgen, maar dat is niet zo handig als je daar een kwetsuur hebt gehad. Dus tijdens een intake gesprek daar horen eigenlijk de angels, de risico's die er zouden kunnen zijn, worden eruit gehaald. – (R6)

Een professionele Domina dient psychologisch sterk in haar schoenen te staan. Zij heeft namelijk maar kortstondige relaties met haar klanten, waarbinnen zij de wensen van deze klanten moet inlossen. Tijdens het spel dient de Domina ook aandachtig de reacties van de klant te lezen om zijn grenzen te bewaken. Er dient als het ware een connectie te zijn tussen Domina en onderdanige. Ook in het Pro-dom(me) dienen beide partijen genot te ervaren. Waar de connectie afwezig is, is het moeilijker om de reacties van de klant te lezen. Vaak wordt de sessie dan stop gezet en wordt de klant eventueel doorverwezen.

Soms komt die connectie er gewoon niet, dan stop ik en geef ik hem zijn geld terug. Ik vind dat hij ook geen genot kan ervaren als ik niet helemaal in het spel zit. – (R10)

Een domina die alles doet als je maar betaalt, daar geloof ik niet in. Mensen hebben hun specialisatie, hebben hun eigen kicks, en hun specifieke ervaringen en die zijn voor iedere man of vrouw verschillend. – (R5)

6.2. Suggesties van respondenten

6.2.1. Overkoepelend orgaan

Iets wat nog niet aanwezig is in de BDSM-scène, maar wat wel gewaardeerd werd door enkele respondenten is het opstellen van een overkoepelend orgaan. Over de aankleding van dit orgaan was echter wel wat meer onenigheid. Dit orgaan diende in te staan voor het geven van juiste informatie, eventueel in de vorm van workshops, maar ook brochures of lezingen werd voorgesteld. Eén van de respondenten sprak zelfs over een raad als professionele getuige in rechtszaken tegen BDSM'ers. Zij kunnen dan met de juiste achtergrond oordelen of er

binnen een bepaalde situatie sprake is van BDSM, misbruik of geweld. Dit overkoepelend orgaan kan eventueel ook veiligheidsnormen of hygiënenormen aanbrengen voor de sector. Aan deze normen kunnen dan eventueel certificaten worden gekoppeld. Het is dan aan het overkoepelend orgaan om deze certificaten uit te delen naargelang er aan de normen wordt voldaan. Het positieve hieraan is dat dit een transparant beleid naar voor brengt. BDSM-cursisten hebben dan weet van deze veiligheidsnormen en kunnen aan deze certificaten herkennen of een bepaald etablissement hieraan voldoet [zie: Hoofdstuk 4: 2. Voor- en nadelen zelfregulering].

Bijvoorbeeld ne soort van comité of iemand die certificaten kan uitdelen, dat zou fantastisch zijn. Maar zonder inmenging van de politie of de regering of de gemeente of... Gewoon ne raad van ervaren BDSM'ers. [...] Die zelf controleren wat mag wat niet mag. Oké dat de regering zegt er mogen geen verwondingen gebeuren of er mogen geen minderjarigen meedoen, dat is logisch, dat is normaal. Maar dat wij zeggen, allez, dat dat comité dus wij zelf bepalen van een eenzame mens een week in de kelder opsluiten, mag dat of mag dat niet. Ik zeg ja dat mag. Als dien dat zelf wilt. – (R7)

Een ander idee dat uit de bus kwam, was om te werken met lidkaarten. Deze zouden dan door een overkoepelend orgaan, dat instaat voor informatievergaring, worden uitgedeeld. Zij zouden informatie meedelen over BDSM in het algemeen, maar zouden ook een lijst van evenementen aanreiken. Met deze lidkaart zou men dan toegang krijgen tot elk van deze evenementen, maar ook gewoon in elk etablissement. Wanneer men dan in negatief contact zou komen met de overheid, zou de lidkaart kunnen worden voorgelegd om aan te geven dat men BDSM'er is.

Ons idee was eigenlijk om een soort lidkaart die op alle locaties zouden gelden, gewoon dat ge een soort identificatie hebt 'ik ben een BDSM'er' en dat er bijvoorbeeld een overkoepelend, dat was ons ideaal, een overkoepelend orgaan zou zijn dat zegt oké daar kan je terecht voor informatie en zo en ik heb een kaart waar ik evengoed mee in het FC binnen kan of ergens anders en dat ik aan mensen kan laten zien, inderdaad ik word tegen gehouden, ik doe aan BDSM. – (R3)

Dit idee werd niet door iedereen geapprecieerd. Vanaf dat men met lidkaarten gaat werken, dient men zichzelf te profileren als BDSM'er. Er zijn echter ook mensen die er sporadisch eens van willen proeven, maar daarmee nog niet helemaal tot de wereld willen toetreden. Deze mensen worden dan in een grijze zone geduwd.

Het is niet altijd zwart, wit, er zijn ook grijze zones aan verbonden. – (R9)

Wanneer er over regels en normen werd gesproken, waren er ook enkele respondenten die hier afstand van deden. Binnen de BDSM-scène worden al veel regels naar voor geschoven aan de hand van etiquette [zie: Hoofdstuk 6: 5.1.4. Etiquette], maar hier zijn zoveel variaties in en iedereen interpreteert deze op zijn eigen manier. Hoewel het voorgeschreven regels zijn, beslist ieder cursist in hoeverre zij deze regels volgen. Zo staat er in vele etiquette geschreven dat een onderdanige een stopwoord dient te hebben, dit wordt echter niet binnen elke relatie geïntroduceerd (Hume & Scoones, 2012). Als men deze regels dan officieel gaat maken, gaat men beginnen aan een oneindige lijst. Als het dan toch zou lukken om alles in een officieel document te gieten, dient dit nog goedgekeurd te worden door de overheid. Dan haalt het probleem van conservativiteit en de negatieve bijklank van BDSM weer de bovenhand (Beckmann, 2001).

Ik weet alleen niet dat de overheid gaat tevreden zijn met de opgestelde regels. Ik denk dat ze nog altijd van hunne stoel gaan vallen enzo gaan denken van oeh dees komt niet goed. En plus dat er dan heel hard gaat moet worden gespecificeerd van welke regels want anders gade terug ne boek schrijven. – (R1)

Het grootste probleem dat door de respondenten naar voor werd gebracht was de bezetting van dit orgaan. Er kwam unaniem naar voor dat dit mensen uit de scène diende te zijn. Over de manier waarop deze naar voor werden gebracht was echter enige onenigheid.

Het probleem is dat je een raad moet aanstellen die, één, door iedereen gerespecteerd moet worden, zijnde die hun kennis van, kennis over. Ik zou zo drie personen kunnen noemen, hij zou drie personen kunnen noemen, zij zou drie personen kunnen noemen en dat zouden nooit dezelfde drie zijn. [...] ja en elk, want dat is ook het probleem, ge moet van elke soort, elke vorm van BDSM iemand hebben en ge moet liefst binnen elke vorm ook nog nen dominant, ne onderdanige en ne switch vinden. – (R1)

Mensen die voorgedragen zijn door andere mensen bijvoorbeeld. Ja die gerespecteerd worden in hun gemeenschap. – (R8)

Er werd voorgesteld om elke BDSM'er stemrecht te geven. Dit zou dan gelijkenissen vertonen met de organisatie van *The Eulenspiegel Society*, die om de zoveel tijd een nieuw verantwoordelijk orgaan verkiezen (TES, 2015b) [zie: Hoofdstuk 4: 3.4. Supervised self-regulation].

Een ander voorstel was om een raad op te richten waarin alle uitbaters van de BDSM-vestigingen zijn vertegenwoordigd. Hierin zouden de uitbaters dan controle dienen uit te oefenen over elkaar. Dit kan wel een bron zijn van competitie, wat één van de nadelen van zelfregulering is (MacLachlan, 1992).

Wij leven in een samenleving waar rechters recht spreken. De wereld van BDSM is klein en speelt veel afgunst mee. Als we dan een raad gaan opstellen, kan dit een persoonlijk gebeuren worden. Ook machtsmisbruik gaat hier kunnen voorkomen. – (R9)

6.2.2. Contracten

Niet alleen in de Verenigde Staten, maar ook in België wordt er nagedacht over het idee om te werken met ‘legale’ contracten. Aangezien contracten toch in ruime mate aanwezig zijn binnen de scène [zie: Hoofdstuk 6: 5.1.5. Contracten], is het eventueel wel interessant om deze weg te bewandelen.

Ik ben daar echt voorstander van. Want vandaag kan alles goed lopen, morgen kan alles anders lopen. Vandaag zijn wij het grootste hecht koppel verliefd tot en met en morgen is er iets gebeurd waardoor dat stuk is en dan heb je een aantal dingen gedaan dat niet op papier staat en dat verkeerd kan geïnterpreteerd worden naar gelang de partij. – (R5)

Ik vind dat eigenlijk wel een soort contract, een instemmend contract, maar dat dan wel doorgegeven wordt aan een controlerende instantie, dan is de cirkel eigenlijk rond. Ik denk in alle onderdelen, dat dat de meest mogelijke optie is. – (R2)

Het enige probleem van het contractenrecht is echter dat volgens art. 1131 en art. 1133 (Burgerlijk wetboek, B.S. 3 september 1807) er geen overeenkomst kan worden gesloten wanneer deze in strijd is met de wet, openbare orde of goede zeden [zie: Hoofdstuk 4: 3.3.1. Contractenrecht]. Dus de mogelijkheid om een BDSM-contract geldig te maken bij een officiële instantie, berust op weerstand. Als dit echter als zelfreguleringssysteem wordt erkend, kan dit een mogelijke grond zijn van legalisering (Harvard law review, 2014).

Een ander voorstel dat kan gesitueerd worden onder contracten is een dossier bij de dokter. Een BDSM-koppel kan in hun medisch dossier laten opnemen dat zij aan BDSM doen. Als de dokter tijdens de consultatie dan enige vorm van verwondingen vaststelt, kan hierover in discussie worden gegaan. De patiënt dient dan duidelijk te maken dat deze verwondingen zijn toegebracht tijdens een spel moment of dat er effectief sprake was van misbruik. Dit is een

systeem dat volgens de respondent al aanwezig is in Nederland. Het probleem hierbij is echter geringe aantal van *kink aware professionals*. Wat uit onderzoek van Seeuws (2012-2013) blijkt is dat BDSM zelfs binnen de hulpverlening onbespreekbaar is.

Je gaat naar je huisarts en die neemt op in je dossier dat je een BDSM-koppel bent en dat je daaraan doet. En als je dan eens op consultatie moet en je zit onder de blauw plekken dat daar dan niet meteen de politie bijgehaald wordt voor mishandeling of zo, maar dat daar gewoon openlijk over gesproken kan worden. Dat ten eerste al. Dan vraagt die hebben jullie iets leuk gedaan samen of zo, en dan kan je nog altijd zeggen van nee dit is wel mishandeling geweest. – (R8)

6.2.3. Pro-dom(me)

Het Pro-dom(me) geeft zelf aan dat er meer controle zou moeten komen. De manier waarop deze controle kan worden ingevuld is echter een moeilijker gegeven. Het Pro-dom(me) stelde voor om controle op hygiëne en technieken te tewerkstellingen. De controle van hygiëne kan in het verlengde worden gezien van het wetsvoorstel van 7 februari 2002, ingediend door Ludwig Vandenhove, Magda De Meyer, Dalila Douifi en Els Haegemen, om de prostitutie wettelijk te regelen aan de hand van vergunningen. Om een vergunning te bekomen dient aan voorwaarden beschreven in art. 3 § 3 van het wetsvoorstel, te worden voldaan. Deze voorwaarden betreffen:

- 1° de fysische en psychische integriteit van de persoon die prostitutie bedrijft;
- 2° de minimumnormen waaraan kamers moeten voldoen;
- 3° de hygiënische omstandigheden, waarin de prostitutie beoefend kan worden;
- 4° de regelmatige controle van de gezondheidstoestand van de persoon die de prostitutie bedrijft;
- 5° het voorkomen van overlast voor de omgeving.

Hetzelfde met dit, mensen die met naalden werken, noem maar op, je gaat me niet vertellen dat die een opleiding gynaecologie of zo gehad hebben. Die rotzooien wat aan. Hoe ga je dat nou certificeren? Dat gaat niet. Certificaten, dat gaat het niet worden. – (R6)

De controle van technieken, zal echter geen plaats vinden onder dit wetsvoorstel. Door een Domina werd ook aangeraden om het Pro-dom(me) van de prostitutiesector te scheiden. De sekswerkers die zich eventueel ook profileren als Domina, dreigen te ver in te gaan op de wensen van de klant. De klant denk namelijk niet altijd na over de medische gevolgen van zijn wensen en dit wordt door het Pro-dom(me) dan vaak gecounterd. De gewone sekswerker gaat doorgaans wel in op deze wensen waardoor de veiligheid van de klant in gevaar komt. Wanneer er dan ongelukken gebeuren, heeft dit een weerklank op de volledige sector. Beide Domina's en vertegenwoordiger stellen namelijk dat een echte Domina kennis heeft van technieken en een geringe basis van medische kennis.

Commercieel meesteres kan je niet worden, je hebt hier een talent en gevoel voor. – (R11)

Maar er zijn natuurlijk ook altijd beginnelingen of wannabes. Het is dan voor de veiligheid van de klant dat het Pro-dom(me) dient gecontroleerd te worden. Wie deze technieken gaat controleren is echter niet zo simpel. Het moet iemand zijn met kennis van zaken, maar mag zelf geen voordeel halen uit het milieu. Binnen het Pro-dom(me) heeft men zeer grote angst dat een controleur gaat werken vanuit eigenbelang en hierdoor goed werkende Domina's verkeerd beoordelen [zie: Hoofdstuk 4: 2. Voor- en nadelen].

Van zodra stel dat je de professionele Domina sector gaat proberen te reguleren, dan zouden dat bijna mensen moeten zijn die, één, hier ervaring mee hebben en, twee, niet meer in de sector zitten [...] maar ja, anders krijg je belangenvermenging. – (R5)

Er werd dan voorgesteld om eventueel een buitenlandse controleur aan te stellen of een gepensioneerde Domina. Deze moeten dan ook weer van een zekere mate van respect genieten.

7. Besluit

De aandacht onder de BDSM'ers dat er een betere wereld, wat betreft de strafrechtelijke perceptie, mogelijk is, is gerezen. Na onderzoek blijkt echter dat er al een grote mate van zelfregulering aanwezig is in de scène. Zo wordt er gebruik gemaakt van regels, maar ook de controle is in belangrijke mate binnen de sector aanwezig. Men is zichzelf ook bewust van de gevaarlijkheid van vele handelingen, daarom worden er ook regelmatig workshops georganiseerd om de juiste technieken bij te brengen.

Voor het Pro-dom(me) is het echter een ander verhaal. Degene die naar voor kwamen als respondenten hebben een meer negatieve kijk op het implementeren van zelfregulering. Zij zien de nood ervan in, maar hebben meer moeilijkheden met de inkleding ervan.

Toch is er uiteindelijk een bijna algemene consensus naar voor gekomen dat zelfregulering kan geïmplementeerd worden.

Hoofdstuk 7: Conclusie

De focus van dit onderzoek was voornamelijk gericht om BDSM uit het strafrecht te halen. Uit onderzoek bleek dat zelfregulering een mogelijke oplossing zou zijn. Dit werd beaamd door onderzoek vanuit de Verenigde Staten dat met hetzelfde idee naar voor kwam (Meepos, 2013; Harvard law review, 2014). BDSM binnen het strafrecht laten voort bestaan is veel te riskant, er zijn namelijk te weinig rechtvaardigingsgronden voor handen en als deze dan al voorhanden zijn, is het de perceptie van de strafrechter die een BDSM'er vaak de das omdoet. Daarom is de nood aan een zelfreguleringssysteem binnen de BDSM-scène aangeraden. Dit is dan al een antwoord op de onderzoeksvraag 'Is zelfregulering een oplossing om BDSM uit het strafrecht te halen?' Maar laten we beginnen bij het begin. Als centrale onderzoeksvraag werd gesteld 'Moet BDSM geplaatst worden onder slagen en verwondingen?' In het algemeen besluit zal hier een uitgebreid antwoord op geplaatst worden, maar eerst worden deelvragen besproken.

'Wat houdt BDSM juist in?'

Als we nu even uitgaan van het maatschappelijk discours. Men kan stellen dat er meer aandacht is gekomen voor BDSM dankzij de trilogie van *Fifty Shades*. Hoewel hier vele basiselementen van BDSM in voor komen, zoals de machtsrelatie, het contract, de bezorgdheid, etc. (James, 2012a, b, c), is de hoofdpersoon toch nog altijd een man met een traumatisch verleden. BDSM kan dan een soort van therapie zijn om deze trauma's te verwerken [zie: Hoofdstuk 1: 2.4. Therapeutische BDSM], maar BDSM kan ook andere vormen aannemen. Iedereen, jong of oud, klein of groot, kan geconfronteerd worden met BDSM gevoelens. Er dient dus geen onderscheid gemaakt te worden tussen BDSM'ers en de maatschappij, BDSM is een onderdeel van de maatschappij. Sterker nog, vele elementen die een maatschappij maken, zijn terug te vinden in een BDSM-relatie. Zo is een BDSM-relatie gebaseerd op macht en controle, maar ook op bezorgdheid. Zoals de maatschappij controle wil hebben over zijn bevolking, zo wil een Dominant controle hebben over zijn/haar onderdanige. Ook de bezorgdheid komt in beide situaties naar voor. Een maatschappij wil zijn bevolking behoeden van kwaad, alsook een Dominant zijn onderdanige nooit kwaad zal doen.

Het is dus simpel, BDSM is gebaseerd op een machtsrelatie, de ene heeft macht over de andere. Dit kan in vaste vormen, dit kan omgewisseld worden [zie: Hoofdstuk 1: 1.1.1. Dom-sub relatie]. Het is niet enkel de macht die BDSM beschrijft, het is de machtsrelatie die gecreëerd

wordt op basis van een psychologisch en fysisch spel, gebaseerd op wederzijdse toestemming en vertrouwen. Deze toestemming wordt op vrijwillige basis verleent aan één of meerdere personen voor een zelf gekozen tijdspanne. BDSM is ook gebaseerd op respect, wederzijds respect, zowel van Dominant naar onderdanige als omgekeerd. Dit respect wordt verdiend doorheen verschillende sessies. Deze verdienste komt voort uit het respecteren van elkaars grenzen, maar ook van elkaars persoonlijkheid (Sebastianus, z.d.) en creëert het gevoel van gebondenheid (Brewis & Linstead, 2000).

‘Wat is het verschil tussen BDSM en ‘seksueel’ geweld?’

Het eenduidige antwoord hierop is de consensus. Een BDSM-spel is een consensuele uitwisseling van macht (Weiss, 2011). Het is geen eenrichtingsverkeer, zowel de dominant als de onderdanige hebben macht. De Dominant dient de onderdanige te domineren, deze dominantie treedt niet buiten vooropgestelde grenzen. Vooraleer een spel wordt aangevat wordt er een gedetailleerd overleg gehouden over mogelijkheden en wensen, maar het voornaamste zijn de grenzen die worden besproken. Deze worden tijdens de sessie ook bewaakt door de onderdanige aan de hand van een stopwoord (Hemelaar, 2008). Het is de BDSM-etiquette die dit voorschrijft dat er niet over grenzen wordt gegaan. Wanneer de etiquette dan wordt overschreden is er nog altijd de sociale controle die voorhanden is binnen de commerciële etablissementen.

Wanneer de grenzen van toestemming vervagen, daar begint misbruik of geweld. Dit misbruik neemt dezelfde vormen aan als misbruik dat kan plaatsvinden bij ‘vanilla-relaties’. Vaak is de kans op grensoverschrijdend gedrag zelfs kleiner bij BDSM-relaties omdat deze hun grenzen duidelijker aangeven (Hopkins, 1994). Wel lopen er binnen de BDSM-scène veel coulante slachtoffers. Dit wordt mede geproduceerd door de verborgenheid die op BDSM rust [zie: Hoofdstuk 2: Mis(ver)standen rond BDSM]. Daarom is er nood aan etablissementen en nood aan controle om de juiste informatie naar voor te brengen en de dubieuze personen geen kans te gunnen.

Nood aan etablissementen

Het is dan ook vanuit deze visie dat aanzien moet worden dat de nood aan BDSM-etablissementen hoog is. Het is niet alleen een plaats waar men plezier kan maken en zijn ding kan doen, neen, het is een plaats waar dit alles in veilige omstandigheden kan gebeuren.

Iemand kan jarenlange ervaring hebben binnen de BDSM-scène, maar dat wil niet zeggen dat deze persoon alle technieken onder de knie heeft. Levenslang leren is ook van toepassing op de BDSM-scène. Dit leren wordt dan aangeprezen door de verschillende workshops welke voorhanden zijn, maar de plaatsen waar deze kunnen doorgaan zijn meestal beperkt. Dit zijn voornamelijk ook de plaatsen waarop BDSM-parties in alle veiligheid kunnen doorgaan. Hier spreekt men dan over de juiste materialen, *dungeon masters*, kennis over technieken, etc. Iedereen kan op zich een BDSM-party organiseren, maar wie durft er verantwoordelijkheid opnemen als er iets misloopt?

Nood aan controle

Voor het Pro-dom(me) ligt dit anders. Hier is de link met ‘seksueel’ geweld zeer ver te zoeken. De toestemming die hier wordt gegeven is namelijk zeer uitdrukkelijk. Er wordt betaald om vernederd te worden, geslagen te worden, te worden opgehangen, etc. De wensen worden specifiek geëxpliciteerd en daar wordt in geen geval van af gezien [zie: Hoofdstuk 6; 2.3. Pro-dom(me)]. Toch wordt, binnen het milieu, de link tussen ‘seksueel’ geweld en BDSM eerder gelegd met het Pro-dom(me). Ten eerste omdat het sadisme en masochisme uitgebreider aanbod komt binnen de Pro-dom(me) sector, maar ook omdat er geen verschil is tussen de échte Domina’s en de wannabes. Iedereen kan zich als het ware voordoen als Domina, hier rust geen enkele controle op en dan komt men in contact met foutieve technieken die ernstige schade kunnen berokkenen. Het gaat zelfs zo ver dat de wannabes het Domina landschap overnemen. Zij kennen echter geen grenzen en gaan op elke wens van de onderdanige in. Dit is grote concurrentie voor het Pro-dom(me) landschap, aangezien zij met rede handelen en sommige klanten niet kunnen aannemen omwille van overdreven wensen of omdat de connectie er niet is (Lindemann, 2010). Binnen het Pro-dom(me) ligt de nood van controle zeer hoog.

‘Is zelfregulering een oplossing om BDSM uit het strafrecht te halen?’

De opinies van de verschillende respondenten waren over het algemeen zeer positief. BDSM dient uit het strafrecht gehaald te worden, daar was consensus over. De strafrechtelijke criteria die berust op BDSM, is helemaal naast de bal geslagen. Daarbij is er binnen het strafrecht weinig ruimte om BDSM toch een plaats te geven. De oplossing, die door de respondenten ook hartelijk werd onthaald, is zelfregulering. Om terug te gaan naar het begin:

‘Wat je niet begrijpt, heb je niet in je macht’ – Johann Wolfgang von Goethe

De foutieve perceptie rond BDSM is de bron van alle problemen. Er wordt foutief opgetreden tegen BDSM en er is geen controle over de wantoestanden die plaatsvinden binnen de scène. Dus om terug zicht te krijgen op de situatie en om een degelijk beleid tegen ‘seksueel’ geweld te voeren, is de nood aan een zelfreguleringssysteem niet overroepen. Tijdens de interviews werden er echter al enkele systemen aangehaald. Zo maakt men op sommige plaatsen gebruik van een huisreglement wat grote gelijkenissen vertoont met het model *Voluntary codes of conduct* [zie: Hoofdstuk 6: 3.1. Voluntary codes of conduct]. Ook het gebruik van *dungeon masters* is te herleiden naar het zelfreguleringsmodel *Firm-defined regulation*, waar het door de auteur aangeraden werd om een eigen groep inspecteurs op te stellen die instaan voor toezicht (Braithwaite, 1982). Onder dezelfde noemer werd ook het contractenrecht besproken wat binnen de respondentengroep ook enig aanzien behaalde [zie: Hoofdstuk 6: 3.3. Firm-defined regulation]. Toch waren de meeste voorstander van *Supervised self-regulation* waarbij er een overkoepelend orgaan zou worden ingesteld, dit zou fungeren als tussen niveau tussen de overheid en de BDSM-scène. Zij zouden dan instaan voor algemene informatie vergaring, maar ook voor toezicht en controle. Wanneer er ooit sprake zal zijn van zo’n soort overkoepelend orgaan, kan men eventueel ook de mogelijkheid van lidkaarten aanschaffen, wat ook bij *Supervised self-regulation* naar voor wordt gebracht.

Een mogelijkheid zou zijn om beide systemen te koppelen. Het contractenrecht zou een goedwerkend systeem zijn voor BDSM’ers in een relatie. Als er dan ooit strafrechtelijke vervolging komt, kan men dit contract voorleggen. Voor de commerciële sector heeft dit echter niet zo’n grote gevolgen. Daarom is het aangeraden om voor de commerciële sector een raad op te stellen welke dient voor controle en informatie, maar ook kan dienen als officiële instantie om het contract bindend te laten maken.

Voor het Pro-dom(me) dient er echter een ander systeem te worden uitgewerkt. Door de lage respons, is er een grote variëteit in meningen welke moeilijk aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Er werd enkel wel duidelijk gemaakt dat er controle dient te zijn op de sector aangezien er te veel wannabes in vertoeven. Deze wannabes kennen hun grenzen en technieken niet en gaan op elke vraag van de klant in. Dit kan desastreus gevolgen hebben. Dus voor de veiligheid van de klanten, maar ook voor de naam van de sector dient hierin zwaar opgetreden te worden. De juiste inkleding moet echter nog gevonden worden.

Dit is een ideaal opgesteld vanuit de antwoorden van de deelgenomen respondenten. Er kan hier dus gesteld worden dat er mogelijkheid is tot zelfregulering en dat deze modellen

eventueel hun weg in de BDSM-wereld zouden kunnen vinden, maar voor effectieve inwijding, dient er wel rond de tafel gezeten te worden met de gehele sector en dient iedereen zijn nodige zeg te doen. Dit is een exploratief onderzoek om de mogelijkheid na te gaan, de mogelijkheid is er, er is ook een mogelijke inkleding, maar deze dient verder te worden uitgewerkt.

Sterktes, zwaktes en aanbevelingen

De verschillende invalshoeken die gebruikt zijn binnen de uiteenzetting geven een meerwaarde. Zo is er eerst vertrokken vanuit een theoretische invalshoek door BDSM doorheen de literatuur te bespreken, maar ook voorgaande rechtspraken te bespreken die betrekking hadden op BDSM. Dit om een duidelijke en allesomvattende weergave te geven over de probleemstelling. Dit theoretische luik berustte echter niet alleen op literatuur. Hier werd ook gebruik gemaakt van documentaires en persoonlijke communicatie, dit om een allesomvattend beeld te krijgen. Vervolgens werd het empirische luik opgestart. Door gebruik te maken van diepte interviews zijn opinies in ruime wijze bevraagd, niet alleen in de diepte maar voornamelijk ook in de breedte. Door de respondenten te benaderen vanuit een open houding, hebben deze zonder gêne hun verhaal kunnen doen. Dit heeft veel ruimere en sprekendere antwoorden opgeleverd dan wanneer er een kwantitatieve methode werd toegepast. Door de intrede in het milieu was er de mogelijkheid om de juistheid van de antwoorden na te gaan. Aangezien respondenten hun antwoorden soms verbloemen (Harinck, 2006), was er toch nood om objectiviteit deels na te streven. Dus de uiteenzetting die werd vooropgesteld berustte niet alleen op antwoorden, maar ook op observaties. Deze intrede hielp dan ook om het theoretische luik op zijn juistheid te controleren.

Hoewel de observatie grotendeels heeft geholpen om de juistheid van antwoorden na te gaan, moet er gesteld worden dat observatie niet los te zien is van interpretatie. Tijdens mijn aanwezigheid waren er ook veel mensen op de hoogte van mijn rol als onderzoeker. Dit kan ook van invloed zijn geweest op de setting. Het zou misschien beter geweest zijn om eerst intrede te maken in het milieu, alvorens mij te uiten als onderzoeker.

Andere zwaktes bevinden zich grotendeels binnen de steekproef, zowel het aantal als het soort respondenten. Het aantal respondenten is beperkt, voornamelijk deze van het Pro-dom(me), hierdoor wordt er een eenzijdige kijk gegeven op het Pro-dom(me). Binnen de respondenten vindt ook een grote variatie plaats. Dit kan als positief bevonden worden, aangezien er hierdoor uiteenlopende meningen naar voor komen. Negatief is echter dat er niet genoeg

respondenten van eenzelfde categorie bevroegd werden. Hierdoor kan men moeilijk stellen dat een bepaald systeem zou werken voor de gehele categorie. Hoewel er binnen de steekproef een grote variatie bevindt, zijn het enkel personen uit het BDSM-milieu. Wel is het belangrijk om te vermelden dat, van de deelnemende respondenten, de medewerking uitermate groot was. Te allen tijde antwoordden zij op vragen en hielpen verder door zelf informatie door te geven. Dit gaf ook aan dat de ijver van deze mensen om een juiste perceptie van BDSM neer te zetten zeer hoog is.

Er was één vraag die de respondenten terugstelden en dat was de vraag of dit echt mogelijk zou zijn binnen onze maatschappij. Hiervoor dient er verder onderzoek gedaan te worden. Het zou eventueel interessant zijn om te weten hoe de maatschappij hierover denkt. Hoe dit zou bevallen binnen de politieke context. Een andere mogelijkheid zou zijn om de steekproef op te splitsen. Doorheen de uiteenzetting van de resultaten is er een onderscheid gemaakt tussen het Pro-dom(me) en de D/s relaties. Dit is bewust gedaan omdat zij vertrekken vanuit een verschillende visie. Daarom was het misschien interessanter geweest om toe te spitsen op één van de twee, waar men dan meerdere respondenten kon rond verzamelen, om zo een diepgaandere uiteenzetting te kunnen bewerkstelligen. Dit zijn allemaal aanbevelingen voor verder onderzoek om een beter beeld te kunnen neer zetten. Extra onderzoek zal nodig zijn om een degelijk onderbouwde visie te krijgen voor een goede implementatie van een zelfreguleringsysteem. Dit is mij met dit onderzoek niet gelukt, toch hoop ik dat de aandacht is gewekt, waardoor er meer respons zal zijn op volgend onderzoek.

Algemeen besluit

Dient BDSM nu onder de strafrechtelijke kwalificatie ‘slagen en verwondingen’ geplaatst te worden?

Neen, wat er dient te gebeuren is BDSM bespreekbaar en aanvaardbaar maken. De strafbaarstelling van BDSM is vertrokken vanuit de verkeerde perceptie. Het is ook deze kwalificatie die BDSM'ers naar de rand van de maatschappij duwt. Als we even onze verbeelding gebruiken en terugblikken naar de middeleeuwen, was het de stadsrand waar de louche figuren zich in vertoefden. Ook nu nog is deze rand een voedingsbodem van dubieuze figuren, die gemakkelijk slachtoffers kunnen zoeken. Het BDSM-milieu is daar ook gevoelig aan. Door afwijzing van de maatschappij durven mensen vaak niet naar buiten komen met deze gevoelens, waardoor ze zelf opzoek gaan naar een oplossing en dan komt de grote boze wolf die ‘oh zo vriendelijk’ is om u de weg te wijzen door dit donkere bos. Deze vriendelijkheid slaat al snel om in hebzucht en dan krijgt men misbruik. Dus ja op deze manier kan men stellen dat BDSM zijn plaats heeft gevonden onder deze strafrechtelijke kwalificatie, maar het is niet zozeer BDSM dat daar thuishoort, maar de verborgenheid die daaraan wordt gegeven door de maatschappij. Dat is de bron van het echte misbruik en seksueel geweld. En is het niet juist de taak van de overheid om te zorgen voor zijn mensen, om te zorgen dat hen niks overkomt, om veiligheid te garanderen. Is dit dan de juiste manier om dit te doen?

BDSM dient dus niet gekwalificeerd te worden onder ‘slagen en verwondingen’, men kan stellen dat er wel grenzen moeten worden aangegeven aan het gestelde gedrag. Daar ben ik volledig mee akkoord, maar dit kan het beste gebeuren door de sector zelf, die kennis heeft van zaken. Daarom is de implementatie van zelfregulering belangrijk, sterker nog de erkenning, met eventueel wederzijdse afspraken, zou al voldoende zijn aangezien de sector nu ook al op voldoende wijze wordt gereguleerd. Een externe inmenging zou echter afbreuk kunnen doen aan de uitingsvorm die nu bestaat, BDSM is een ontsnapping aan de snel-tempo maatschappij, deze dient dan niet tot daarbinnen te treden.

Bibliografie

Rechtspraak

Hof van Beroep Antwerpen (eerste kamer) 30 september 1997, R.W., 1997-98

Boeken

American Psychiatric Association (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders [DSM-IV-TR]*. Washington, DC: American Psychiatric Association.

Ankaert, E. (2012). *Rechtshandhaving en medische beroepsuitoefening. Evaluatie van de sociaal- en tuchtrechtelijke handhaving betreffende de individuele gezondheidszorgverstreking*. Brugge: die Keure printing & publishing.

Baarda, D.B., Goede, M.P.M., De & Teunissen, J. (1997). *Kwalitatief onderzoek: praktische handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Houten: Stenfert Kroese.

Barker, M., Iantaffi, A. & Gupta, C. (2007). Kinky clients, kinky counselling? The challenges and potentials of BDSM. In L. Moon (Red.) *Feeling queer or queer feelings: Radical Approaches to Counselling Sex, Sexualities and Genders*. Londen: Routledge, pp. 106-124.

Beckmann, A. (2009). *The Social Construction of Sexuality and Perversion: Deconstructing Sadomasochism*. Londen: Palgrave Macmillan.

Brewis, J. & Linstead, S. (2000). *Sex, work and sex work: eroticizing organization*. Londen: New York: Routledge.

Dancer, P. L., Kleinplatz, P. & Moser, C. (2006). 24/7 SM Slavery. In P. Kleinplatz & C. Moser (Reds). *Sadomasochism: Powerful Pleasures*. New York: Haworth, pp. 81-101.

Decorte, T. & Zaitch, D. (2010). *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*. Leuven: Acco.

Driel, M., Van (1989). *Zelfregulering: hoog opspelen of thuisblijven*. Deventer: Kluwer.

Easton, D. & Hardy, J.W. (2003). *The new Topping Book*. Verenigde Staten: Greenery Press.

- Gebhard, P. (1969). Fetishism and Sadomasochism. In J. H. Masserman (Red.) *Dynamics of deviant sexuality: scientific proceedings of the American Academy*. New York: Grune & Stratton, pp. 71-80.
- Heemelaar, M. (2008). *Seksualiteit, intimiteit en hulpverlening*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Hijma, J., et al. (2010). *Rechtshandeling en overeenkomst*. Hoofddorp: Kluwer.
- Holmes, R.M. & Holmes, S.T. (2002). *Profiling violent crimes*. Verenigde Staten: Sage Publications, Inc.
- Howitt, D. & Cramer D. (2007). *Methoden en technieken in de psychologie*. Amsterdam: Pearson Education Benelux.
- James, E. L. (2012a). *Fifty shades of grey*. Londen: Arrow Books.
- James, E. L. (2012b). *Fifty shades darker*. Londen: Arrow Books.
- James, E. L. (2012c). *Fifty shades freed*. Londen: Arrow Books.
- Kamel, G.W.L. (1995). Leathersex: Meaningful Aspects of Gay Sadomasochism. In T.S. Weinberg (Red.), *S&M: Studies in Dominance and Submission*. New York: Promeheus, pp. 47-231.
- Kleinplatz, P.J. & Moser, C. (2006). *Sadomasochism: Powerful Pleasures*. New York: Harrington Park Press.
- Kruize P. & Gruter P. (2014). *Aan handen en voeten gebonden: Mis(ver)standen rond BDSM-scenes en de toereikendheid van zorg en recht*. Amsterdam: Multicopy.
- Legros, R. (1959). *Opzet*. Brussel: Larcier.
- Lewis, A. (2010). *My Other Self: Sexual fantasies, fetishes and kinks*. Australië: Book pal.
- Mason, J.K. (1978). *The pathology of violent injury*, Londen: First published.
- Mesdag, J. (2014). *De Lijdzame Lust: SM in Vlanderen*. Gent: Borgerhoff & Lamberigts.

- O’Gorman, A. & Laenen, F. Vander (2010). Ethische aspecten van kwalitatief onderzoek. In T. Decorte en D. Zaitch (Red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*. Leuven: Uitgeverij Acco, pp. 532-555.
- Ortmann, D.M. & Sprott, R.A. (2013). *Sexual Outsiders: Understanding BDSM Sexualities and Communities*, Plymouth: Rowmann & Littlefield Publishers, Inc.
- Plochg, T. & Van Zwieten, M.C.B. (2007). *Kwalitatief onderzoek*. In Plochg, T., Juttman, R.E., Klazinga, N.S. & J.P. Mackenbach (Red.), *Handboek voor gezondheidszorgonderzoek*. Loghum: Bohn Stafleu.
- Plooy, G.M. Du (1995). *Introduction to Communication*. Ndabeni Western Cape: The Rustica press.
- Rubin, G. (1984). Thinking Sex: Notes for a Radical Theory on the Politics of Sexuality. In C. Vance (Red.) *Pleasure and Danger: Exploring Female Sexuality*. Londen: Routledge, pp. 267-319.
- Sebastianus (z.d.). *Ik wil je beheersen: Een leidraad voor mensen die (BD)SM-behoefte in zichzelf ontdekken*. Antwerpen: Triskeleon.
- Visser, D. (1986). *Met genoeg minder nemen: aspecten van sado-masochisme*. Schoten: Westland nv.
- Von Sacher-Masoch, L. & Macleod, C. (2004). *Venus in furs*. Verenigde Staten: Barnes & Noble publishing.
- Weinberg, T. & Kamel, L. (1983). *S and M: studies in sadomasochism*. New York: Prometheus Books.
- Weiss, M. (2011). *Techniques of Pleasure: BDSM and the Circuits of Sexuality*. Verenigde Staten: Duke University Press.
- West, D.J. (1987). *Sexual crimes and confrontations: a study of victims and offenders*. Engeland: Gower Publishing Company Limited.
- Wester, F. (1991). *Strategieën voor kwalitatief onderzoek*. Muiderberg: Coutinho.

Wiersma, D. (1956). *Ontmoetingen tussen Themis en Aesculaap*. Leiden: Tuta sub aegide pallas EJB.

Wyngeart, C. Van den. (2011). *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*. Antwerpen: Maklu.

Artikels

Alison, L., Santtila, P., Sandnabba, N. K. & Nordling, N. (2001). Sadomasochistically Oriented Behavior: Diversity in Practice and Meaning, *Archives of Sexual Behavior*, (30) 1, pp. 1-12.

Barret, J. (z.d.). You've Made Mistress Very, Very Angry: Displeasure and Pleasure in Media representations of BDSM, *skin two*, 57, pp. 1-27.

Bernstein, L. (1992). The New Law Merchant: Private Commercial Law in the United States, *Legal Studies*, 21, pp.115.

Black, J. (2001). Decentering regulation: understanding the role of regulation and self-regulation in a "post-regulatory" world, *Current Legal Problems*, (54) 1. pp. 103-146.

Braithwaite, J. (1982). Enforced self-regulation: a new strategy for corporate crime control, *Michigan Law Review*, (80) 1466, pp. 1466-1507.

Brockman, J. (1998). Fortunate enough to obtain and keep the title of profession: Self-regulating organizations and the enforcement of professional monopolies, *Canadian Public Administration*, (41) 4, pp. 587-621.

Caldwell, L. L. (2005). Leisure and health: Why is leisure therapeutic?, *British Journal of Guidance & Counseling*, (33) 1, pp. 7-26.

De Hert, P. & Gutwirth, S. (1998). Privacy, seksuele vrijheid en sadomasochisme, *panopticon*, 4, pp. 279-286.

DiCicco-Bloom, B. & Crabtree, B.F. (2006). The qualitative research interview, *Medical education*, 40, pp. 314-321.

Douglas, M. (1996). Cooperative Implementation of Federal Regulation, *The Yale Journal on Regulation*, (13) 535, pp. 537-601.

- Doyle, M.W. (1986). Kant, Liberal Legacies, and Foreign Affairs, *Philosophy & Public Affairs*, (12) 3, pp. 205-2035.
- Garvin, D.A. (1983). Can Industry Self-regulation work?, *California Management Review*, (25) 4, pp. 37-52.
- Geist, M.A. (z.d.). Balanced budget legislation: an assessment of the recent canadian experience, aangehaald in M. Priest, *The Privatization of Regulation: Five Models of Self-Regulation*, *Ottawa Law Review*, (29) 2, pp.233-302.
- Gutwirth, S. & De Hert, P. (1998). Privacy, seksuele vrijheid en sadomasochisme, *panopticon*, 4, pp. 279-286.
- Harviainen, T. J. (z.d.). Sadomasochist Role-Playing as Live-Action Role-Playing: A Trait-Descriptive Analysis, *International Journal of Role-Playing*, (1) 2, pp.59-70.
- Hopkins, D.P. (1994). Rethinking Sadomasochism: Feminism, Interpretation, and Simulation, *Hypatia*, (9) 1, pp. 116-124.
- Ijzendoorn, M.H., van & Miedema, S. (1986). De kwaliteit van kwalitatief onderzoek, *Pedagogische studiën*, 63, pp.498-505.
- Kleemans, E.R., Korf, D.J. & Staring, R. (2008). Mensen van vlees en bloed. Kwalitatief onderzoek in de criminologie, *Tijdschrift voor criminologie*, (50) 4, pp. 323-336.
- Langridge, D. & Butt, T. (2005). The Erotic Construction of Power Exchange, *Journal of Constructivist Psychology*, (18) 1, pp. 65-74.
- Lerouge, JF. (2001). Internet Effective Rates: The Role of Self-Regulation, *EDI Law Review*, (8) 4, pp.197-208.
- Lindemann, D. (2010). Will the Real Dominatrix Please Stand Up: Artistic Purity and Professionalism in the S&M Dungeon, *Sociological Forum*, (25) 3, pp. 588-606.
- Lindemann, D.J. (2013). Health discourse and within-group stigma in professional BDSM, *Social Science & Medicine*, 99, pp.169-175.
- MacLachlan, S. (1992). International Capital Markets Group, *International Business Lawyer*, (20) 5, pp. 240-242.

- Mannell, R. C. (2007). Leisure, health and well-being, *World Leisure*, (49) 3, pp. 114–128.
- Meepos, D. (2013). 50 shades of consent: re-defining the law's treatment of sadomasochism, *Southwestern law review*, 43, pp. 97-120.
- Pa, M. (2001). Beyond the Pleasure Principle: The Criminalization of Consensual Sadomasochistic Seks, *Texas journal of Woman & the Law*, 11, pp. 51-77.
- Priest, M. (1998). The Privatization of Regulation: Five Models of Self-Regulation, *Ottawa Law Review*, (29) 2, pp.233-302.
- Richters, J., De Visser, R.O., Rissel, C.E., Grulich, A.E. & Smith, A.M.A. (2008). Demographic and Psychosocial Features of Participants in Bondage and Discipline, "Sadomasochism" or Dominance and Submission (BDSM): Data from a National Survey, *The Journal of Sexual Medicine*, (5) 7, pp. 1660-1668.
- Sandnabba, N. K., Santtila, P. & Nordling, N. (1999). Sexual Behavior and Social Adaptation Among Sadomasochistically-Oriented Males. *Journal of Sex Research*, (36) 3, pp.273-282.
- Sapido (2014). Dank U Meesteres: BDSM in porno, *Magazine More Than Kink*, (1) 1, pp. 28-30.
- Stiles, B. L., & Clark, R. E. (2011). BDSM: A subcultural analysis of sacrifices and delight, *Deviant Behavior*, (32) 2 , pp. 158–189.
- Taylor, G. W., & Ussher, J. M. (2001). Making sense of S&M: A discourse analytic account, *Sexualities*, (4) 3, pp. 293–314.
- Tyler, T. (2009). Legitimacy and Criminal Justice: The Benefits of Self-Regulation, *Ohio State journal of Criminal Law*, (7) 307, pp 307-359.
- Tyler, T.R., Dienhart, J. & Thomas, T. (2007). The ethical commitment to compliance. *California Management Review*, 50, pp. 31-51.
- Visser, D. (1984). Een verkennend onderzoek naar seksuele contacten van sadomasochistische mannen en vrouwen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, (8) 4, 189-198.

- Weinberg, S., Williams, C. J, Moser, C. (1984). The social constituents of sadomasochism, *Social Problems*, (31) 4, 379-389
- Weinberg, T. S. (2006). Sadomasochism and the Social Sciences: A Review of the Sociological and Social Psychological Literature, *Journal of Homosexuality*, (50) 2, pp. 17-40.
- Weiss, M.D. (2006). Mainstreaming kink: The politics of BDSM representation in U.S. popular media, *Journal of Homosexuality*, 50, pp. 103-131.
- Wever (2014). Phee's de sluiting – actualiteit, *Magazine more than kink*, (1) 1, pp. 4-9.
- Williams, D.J. (2006). Different (Painful!) Strokes for Different Folks: A General Overview of Sexual Sadomasochism (SM) and its Diversity. *Sexual Addiction & Compulsivity*, (13), pp. 333-346.
- Yost, M. R. (2010). Development and validation of the attitudes about sadomasochism scale. *Journal of Sex Research*, (47) 1, pp. 79-91.
- Zwieten, M., Van & Willems, D. (2004). Methodologie van kwalitatief onderzoek: waardering van kwalitatief onderzoek, *huisarts en wetenschap*, (13) 47, pp. 631-635.

Niet-gepubliceerde bronnen

- Bindel, J. & Kelly, L. (2003). *A Critical Examination of Responses to Prostitution in Four Countries: Victoria, Australia; Ireland; The Netherlands; and Sweden*, Child and Woman Abuse Studies Unit: London Metropolitan University.
- Cowan, S. (2012). *To Buy or Not to Buy? Vulnerability and the Criminalisation of Commercial BDSM*. Feminist Legal Studies. Edinburgh: University of Edinburgh.
- Decorte, T. (2014). *Methoden van onderzoek: ontwerp en dataverzameling* (syllabus). Gent: Academia Press.
- Douglas, M. (1993). *Federal agency use of audited self-regulation as a regulatory technique (rapport)*, Administrative Conference of the United States. Kentucky: University of College of Law.

- Egan, K. (2007). *Morality-based legislation is alive and well: why the law permits consent to body modification but not sadomasochistic sex*. Albany: Albany Law School.
- Eitmann, N. (z.d.). *On sadomasochism: Taxonomies and Language*, *The Regulation of Sex*, pp. 103-120.
- Geens, K. (2014). *Beleidsverklaring Justitie*, Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, Doc 54 0020/018.
- Harvard law review (2014). *Nonbonding Bondage: Exploring the (extra)legal complexity of BDSM contracts*, *Sexuality*, (128) 2.
- Jenkins, R. (2001). *Corporate Codes of Conduct: Self-regulation in a Global Economy* (paper). Technology, Business and society, United Nations Research Institute for Social Development.
- Jozifkova, E. (2013). *Consensual Sadomasochistic Sex (BDSM): The Roots, the Risks, and the Distinctions Between BDSM and Violence*, *Curr Psychiatry Rep*, DOI 10.1007/s11920-013-0392-1, New York: Springer.
- Kularski, M.C. (2011). *Social Construction of Sadomasochism and Fetishism*, *Women's & Gender studies* 6601.
- Latzer, M., Just, N., Saurwein, F. & Slominski, P. (2003). *Regulation Remixed: Institutional Change through Self and Co-Regulation in the Mediamatics Sector*, Austrian Academy of Sciences, Research Unit For Institutional Change and European Integration (ICE), Vienna.
- Manitoba (1994). *Report on regulating professions and occupations* (Rapport 84), Canadian Cataloguing in Publication Data, pp. 11-23.
- Newmahr, S. (2010). *Rethinking Kink: Sadomasochism as Serious Leisure*, *Qualitative Sociology*, pp. 313-331.
- Opstelten, I.W. (2015). *Misstanden rond BDSM: melding, aangifte en vervolging*, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag.

- Saelens, O. (2011-2012). *Strafbaarstelling van SM* (Masterproef), Faculteit rechtsgeleerdheid, Universiteit Gent.
- Seeuws, J. (2012-2013). *Meer dan vijftig tinten: Een exploratieve studie naar BDSM in Vlaanderen* (Masterproef II), Gent: Universiteit Gent.
- Shemtob, Z. (z.d.). *The Joys of Pain: An Exploration of Gay BDSM in New York City*, z.p.
- Sullivan, M. & Jeffreys, S. (z.d.). *Legalising prostitution is not the answer: the example of victoria, Australia*, Coalition against trafficking in Woman: Australia.
- Vandenhove, L., Meyer, M. De, Douifi, D. & Haegemen, E. (2002). *Wetsvoorstel houdende reglementering van de prostitutie*, Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers.
- Vannes, V. (1995). La negociation collective: une autorégulation régulée, in J. Dieux, L. Fagnart & D. Felsner, e.a. (Red). *L'autorégulation*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
- Williams, D.J. (2012). *Unconventional Leisure and Career: Insight into the Work of Professional Dominatrices*, *Electronic Journal of Human Sexuality*, (15), USA: Idaho State University.
- Wilms, W. (z.d.). *De botsing der systemen in het Belgische verbintenissenrecht. Naar een structurele analyse voor de 'goede trouw'*, pp. 9-27.
- Wismeijer, A. A. J., Van Assen, M.A.L.M. (2013). *Psychological Characteristics of BDSM Practitioners*, *International Society for Sexual Medicine*. DOI: 10.1111/jsm.12192.

Audiovisuele bron

- Hume, M. & Scoones, E. (2012). *The Real 50 Shades* [Documentaire]. Verenigde Staten.

Lezing

- Seeuws, J. (24 februari 2015). *Meer dan vijftig tinten: Een exploratieve studie naar BDSM in Vlaanderen*, Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie vzw, Antwerpen: UZA.

Internetbronnen

BDSMcontracts (2013). *A Guide to BDSM Contracts*. Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http:// bdsmcontracts.org/>.

BDSMVlaanderen (2015). *BDSM etiquette*, geraadpleegd op 9 mei 2015 via <http:// www bdsmvlaanderen.be/wetiq.html>.

BDSMzaken (2005). Algemeen BDSM forum: *Langdurige opsluiting*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http:// www bdsmzaken.nl/content/bzk-fbr-frm.asp?tabelid=9261>.

BDSMzaken (2007). *Algemeen BDSM forum: Onervaren brokkenmakers en spanningzoekers*, Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http:// www bdsmzaken.nl/content/bzk-fbr-frm.asp?tabelid=19958>.

Donatien Alphonse François, count de Sade. (2014). *Donatien Alphonse François, count de Sade*. Geraadpleegd op 4 november 2014 via <http:// www biography.com/people/marquis-de-sade-9469078>.

Evilmonk (2015). *BDSM Manners & Traditions*, geraadpleegd op 9 mei 2015 via <http:// www evilmonk.org/a/manners.cfm>.

Fetlife (2015). *Kinky & populair*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <https:// fetlife.com/explore/#/index>.

Heuvelmans, J. (z.d.) *SM-meesteressen alsnog naar strafrechter verwezen*, Geraadpleegd op 15 april 2015 via <http:// www politics.be/nieuws/5823/>.

Ineedyoutoneedme (2015). *BDSM etiquette: Submissive Etiquette*, geraadpleegd op 9 mei 2015 via <http:// ineedyoutoneedme.com/category/bdsm-etiquette/>.

JongBDSM (2015). *Gedragscode op een bijeenkomst*, Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http:// www jongbdsm.be/chat/51-gedragscode.html>.

Mertens, K. & Samyn, L. (2014). *West-Vlaams koppel veroordeeld omdat ze thuis aan SM deden: “We zien elkaar doodgraag, maar voor justitie zijn we criminelen”*. Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http:// www hln.be/regio/nieuws-uit-anzegem/-we-zien-elkaar-doodgraag-maar-voor-justitie-zijn-we-criminelen-a2126358/>.

- Pilon, M. & Bilson, K. (2013). *Seau Suffered from Brain Disease*. Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http://www.nytimes.com/2013/01/11/sports/football/junior-seau-suffered-from-brain-disease.html>.
- Slavin Jadira (z.d.). *Leef en Gedragsregels*, Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http://www.slavinjadira.nl/leef-en-gedragsregels/>.
- SMvilla, (z.d). *SM villa*. Geraadpleegd op 8 december 2014 via <http://www.sm-villa.com/>.
- SOJ (2015). *Reciprocal organizations*, Geraadpleegd op 9 mei 2015 via <http://soj.org/reciprocal-organizations>.
- TES (2015a). *Rules of Etiquette*, Geraadpleegd op 8 mei 2015 via <http://www.tes.org/main/about.php#rules>.
- TES (2015b). *TES Organization*, Geraadpleegd op 9 mei 2015 via <http://www.tes.org/main/organization.php>.
- VSSM (2015). *Algemene Ledenvergadering 2015*, geraadpleegd op 9 mei 2015 via <https://www.vssm.eu/>.
- Women's aid (2015). *Domestic violence (general)*. Geraadpleegd op 8 mei 2015 via http://www.womensaid.org.uk/domestic_violence_topic.asp?section=0001000100220041

Bijlagen

Bijlage 1 : Informed consent

FACULTEIT RECHTSGELEERDHEID

Geachte mevrouw/meneer

In het kader van de masterproef Criminologische Wetenschappen aan de universiteit van Gent voer ik onder promotorschap van Prof. Dr. Vermeulen een kwalitatief onderzoek naar SM in de prostitutiesector, en de mate waarin en wijze waarop de sector hier vandaag normen, regels of een duidelijk afsprakenkader voor hanteert.

Ik ben voorlopig van mening dat BDSM als een duidelijk afgebakende subcultuur kan voortbestaan buiten het strafrecht, ook al valt BDSM vandaag principieel onder het strafrecht. Om SM-praktijken en –belevingen- te laten voortbestaan zonder strafrechtelijke inmenging, is een mogelijkheid dat een zelfregulerings- (en -controle-)systeem tot stand komt. Via mijn onderzoek wil ik inzicht verwerven in de mogelijkheden ter zake, in essentie door de opinies op te halen van uitbaters van escortbureaus en BDSM-zaken in verband met (ideeën voor en deelname) aan een zelfreguleringsbeleid voor BDSM in de prostitutie/commerciële sector.

Mijn centrale onderzoeksvraag en deelvragen luiden als volgt:

Moet SM geplaatst worden onder slagen en verwondingen?

Wat houdt BDSM juist in?

Bij deze vraag ga ik voornamelijk een duidelijke afbakening maken van wat ik binnen het onderzoek versta onder BDSM.

Wat is het verschil tussen BDSM en ‘Seksueel’ geweld?

Dit is de vraag waarbij ik peil naar de mate waarin BDSM onder de strafwet valt als slagen en verwondingen.

Wanneer er sprake is van bepaalde gelijkenissen, ga ik nagaan naar een mogelijkheid om hiermee om te gaan zodat BDSM alsnog uit het strafwet kan worden geplaatst.

Is zelfregulering een oplossing om BDSM uit het strafrecht te halen?

Met deze vraag ga ik de opinie van uitbaters van BDSM zaken nagaan. Wanneer hier positieve reacties opkomen, ga ik nagaan in welke omstandigheden of vormen zij dit het best zien verwezenlijkt worden.

Ik vraag hierbij toestemming om een kwalitatief onderzoek op te starten met u als onderwerp. Voor het onderzoek ga ik interviews afnemen om zo een beter inzicht te kunnen verwerven over uw opinie omtrent het zelfreguleringsbeleid. Als uitbater van een BDSM zaak of escorteservice gelegen in Vlaanderen, voldoet u aan alle criteria die nodig zijn om mijn onderzoek te volbrengen.

Het onderzoek dat ik zou voeren is gebaseerd op een gesprek waarin u uw vrije mening mag geven over verschillende onderwerpen die ik aanhaal. Door uw opinie kan ik me een beter beeld vormen over de mogelijkheid van een zelfreguleringsbeleid vanuit de visie van BDSM uitbaters.

U bent ten allen tijde vrij om uit dit onderzoek te stappen. Alle gegevens zullen vastgelegd worden op 11 mei 2015. Tot dan kan u altijd besluiten om u bijdrage niet te laten meetellen binnen het onderzoek.

Wanneer het onderzoek is afgerond, dan zal ik u een exemplaar van mijn masterproef bezorgen, als u dit wenst.

Evy Arrazola de Oñate

Student master criminologische wetenschappen

Evy.arrazoladeonate@ugent.be

Bijlage 2: Toestemmingsverklaring

FACULTEIT RECHTSGELEERDHEID

TOESTEMMINGSVRKLARING

Voor deelname aan het wetenschappelijk onderzoek:

Commerciële BDSM: geregeld geweld?

Ik ben naar tevredenheid over het onderzoek geïnformeerd. Ik heb de schriftelijke informatie goed gelezen. Ik ben in de gelegenheid gesteld om vragen over het onderzoek te stellen. Mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord. Ik weet dat voor dit onderzoek relevante gegevens eventueel gepubliceerd worden. Hiermee stem ik in mits privacy gewaarborgd wordt.

Ik stem toe met deelname aan het onderzoek

Achternaam en voorletters :

Handtekening :

Datum:

Bijlage 3: Vragenlijst

Deel 1

1. Kan u mij eens in het kort vertellen wat u onder SM/BDSM verstaat?
 - a. Spreekt u liever over SM of BDSM waarom?
2. Hoe bent u in het SM/BDSM leven gerold?
3. Bent u zich altijd bewust geweest van de strafbaarstelling van SM/BDSM?
 - a. *Art. 392 Sw. Opzettelijk worden genoemd het doden en het toebrengen van letsel met het oogmerk om een bepaald persoon of een persoon die zal worden aangetroffen of ontmoet, aan te randen, ook al was dit oogmerk afhankelijk van enige omstandigheid of van enige voorwaarde en zelfs al heeft de dader zich vergist omtrent de persoon die het slachtoffer van de aanranding is geworden.*
4. Vindt u zelf dat er een link is tussen SM/BDSM en ‘seksueel’ geweld? Ligt toe.
 - a. Vindt u dat er mag gesproken worden over ‘gewelddadige’ handelingen?
 - i. Zo niet, wat is u voorkeur om over te spreken?
 - b. Komen er verwondingen of littekens aan te pas?
5. Waarom heeft u gekozen om een eigen SM/BDSM zaak te openen?
 - a. Bent u zich ook hier bewust van de strafbaarstelling?

Art. 380 Sw.

§ 1. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot vijftientigduizend [euro], wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie;

*2° hij die een **huis van ontucht of prostitutie** houdt;*

*3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt met het oog op prostitutie met de bedoeling een **abnormaal profijt te realiseren**;*

4° hij die, op welke manier ook, eens ander ontucht of prostitutie exploiteert

- i. Wat is u mening over de strafbaarstelling van SM/BDSM?
- b. Vindt u dat er nood is aan controle?
- c. Is er controle binnen uw zaak? Hoe wordt deze bewerkstelligd?

6. Zou u het zien zitten om als organisatie/zaak samen met andere organisaties/zaken een eigen beleid uit te werken rond BDSM/SM?
 - a. Waarom wel?
 - b. Waarom niet?
7. Hebt u al eens nagedacht over zelfregulering?
 - a. Zo ja: hoe ziet u dit vorm krijgen?

Deel 2

Uitleg van de modellen:

1) Codes of conduct/gedragscodes

Er is sprake van een lage invloed van de overheid, het zijn voornamelijk verschillende leden van de industrie die deze gedragscodes vaststellen en eventueel in een contract gieten. Deze contracten kunnen sancties voorzien om overtredingen te bestraffen en kunnen mechanismen inschakelen, zoals bemiddeling of een onafhankelijke derde partij om om te gaan met geschillen bij niet-naleving. Bij deze vorm van zelfregulering ligt de bron van macht binnen de industrie zelf, aangezien deze zelf instaan voor het initiëren en handhaven van een gedragscode, in tegenstelling tot de andere modellen van zelfregulering die afhankelijk zijn van de uitoefening of delegatie van de overheid. Hoewel gedragscodes vaak vrijwillig worden ontwikkeld, kan de overheid de oprichting ervan toch delegeren. Er kan dan ook juridische steun gegeven worden om voldoende dekking van een industrie te waarborgen of om afdwingbare sancties te voorzien. Deze gedragscodes zouden zowel op cliënteel als op werknemers en toezichthouders van toepassing moeten zijn.

2) Statutory self –regulation

Onder dit model worden licenties en certificaten geplaatst.

Wanneer men werkt met licenties zou men enkel het beroep mogen uitoefenen wanneer men in bezit is van een licentie. Er heerst ook een sterke controle van een overkoepelend orgaan. Als men dit zou toepassing in de BDSM wereld, zouden alle zaken van een licentie moeten genieten vooraleer men deze aanbiedt. De toekenning van een licentie gaat vaak vooraf aan verscheidene test, strenge toelatingseisen en educatieve kwalificaties. Dit om zeker te zijn dat men weet heeft van de professie. Na de erkenning worden er nog eisen gesteld van professioneel gedrag, deze krijgen vorm in ethische codes (zie codes of conduct) of

regelgeving. Deze zorgen ervoor dat er altijd kan gewaakt worden op het juiste gedrag. Het licentie stelsel wordt ondersteund door quasi-strafrechtelijke sancties tegen die personen die dienst uitoefenen zonder in het bezit te zijn van de licentie.

Een mildere vorm van licenties zijn certificaten. Dit is niet zo streng als het bovenstaande, in die zin dat er geen monopolie wordt gecreëerd over het systeem. Wanneer men werkt met certificaten kan iedereen de beroepsactiviteit uitvoeren, maar enkel die personen die in bezit zijn van een certificaat kunnen van een bepaalde titel genieten.

Het voordeel van werken met licenties of certificaten is dat men zeker is van de kennis en kwaliteit van de geleverde diensten. Licenties gaat nog een stapje verder door het controle orgaan. Hier kan men ervan uitgaan dat de zaken die onder de licentie vallen werken binnen de normen van ethisch en bekwaam handelen.

Een derde mogelijkheid binnen dit model is registratie. Het zelfreguleringsstelsel speelt hier niet zo'n grote rol, het gaat eerder over het handhaven van informatie en het innen van belastingen. Vanuit de overheid op gemeentelijk niveau, provinciaal niveau of federaal niveau worden vergunningen uitgedeeld. Alle leden van de beroepsgroep kunnen zich hiervoor aanmelden. Zo kan er informatie verzameld worden, maar het is ook een systeem van belastingheffing, aangezien er een vergoeding voor de vergunning dient betaald te worden.

3) Firm-defined regulation

In deze derde vorm van zelfregulering groeit de verantwoordelijkheid van de private sector. Zij zijn namelijk zelf verantwoordelijk voor het opstellen van regels, de naleving ervan en het stellen van sancties. Het belangrijkste element hiervan is dat de regels worden afgestemd op de organisatie. Er blijft nog altijd een zekere inmenging van de overheid. Zo kan deze in sommige gevallen bij wet eisen dat er een regulerende activiteit plaatsvindt. In andere gevallen kan het worden toegestaan bij wet, maar niet vereist. De overheid behoudt wel de bevoegdheid om regels goed te keuren. Het kan ook zijn dat de overheid "grote" regels uittekent waarbinnen de onderneming hun eigen regelgevend kader uitwerken.

4) Supervised self-regulation

Bij deze vorm worden, net zoals bij de statutory self-regulation, de bevoegdheden gedelegeerd aan de leden van de organisatie, welke dan worden onderworpen aan toetsing. Lidmaatschap is meestal noodzakelijk om te kunnen participeren in de activiteit die gereguleerd wordt. Het verschil tussen beide vormen van zelfregulatie bevindt zich in het toezicht. In tegenstelling tot 'statutory self-regulation' is er binnen dit model een permanent toezicht van een

gespecialiseerde overheidsinstantie. Het gaat als het ware over een 'gecontroleerde zelfregulering' in tegenstelling tot de elders genoemde vrijwillige of zuiver particuliere zelfregulering.

De regels kunnen gemaakt worden door zowel de zelfregulerende organisatie als door het agentschap dat de controle uitvoert. Van de ondernemingen die onder deze zelfregulerende organisatie vallen, wordt verwacht dat zij de naleving van de regels waarborgen, maar dienen deze regels niet zelf te ontwikkelen. Er is dus een zekere mate van wettelijke onderbouwing van de regels. Het ontwikkelen van de regels is primair de verantwoordelijkheid van de toezichthoudende organisatie en, in secundaire volgorde, van de controlerende instantie. De wetgeving of toezichthoudende organisatie geeft dan minimumnormen die binnen de industrie nog kunnen worden verbeterd.

Er zijn verschillende momenten waarop de toezichthoudende organisatie zijn opdrachten van controle kan uitvoeren, net als het verlenen van toestemming bij bepaalde beslissingen, onderzoeken, aanvragen, verslagen en de oplegging van juridisch bindende regels. Er zijn ook momenten waarop er een meer subtiele tussenkomst kan zijn, zoals bij een informele consultatie of (in)formele uitwisseling van informatie.

5) Regulatory self-management

Bij regulatory self-management wordt de organisatie geacht zijn eigen verantwoordelijkheid op te nemen om een regulerend kader op te stellen. Regelgeving en beleidsvorming blijft wel een verantwoordelijkheid van de overheid, die behoudt dan ook een zekere handhaving en sanctioneringscapaciteit, wanneer de organisatie tekort schiet. De afspraken tussen de overheid en een zelfmanagement organisatie zijn contractueel, en dienen goedgekeurd te worden bij de wet. Dit papierwerk maakt dat de overheid het gedrag van de organisatie kan beoordelen. Het is namelijk de bedoeling dat de organisatie een verantwoording aflegt voor het gedrag dat zij stellen. Deze rapporten maken het dan ook mogelijk dat er een zekere monitoring kan komen van zowel overheid, maar ook van het publiek.

De overheid blijft verantwoordelijk voor de normen, setting en het bepalen van het beleid, alsook voor het toezicht op de prestaties en het gedrag van de organisatie. Het is de levering van bestuurlijke functies, die gedelegeerd zijn aan de nieuwe zelfmanagement organisaties. Er zal een zekere verantwoording van de organisaties naar de overheid plaatsvinden, door middel van businessplannen, prestaties, dienstverlening, jaarverslagen, etc. Er moet ook een zekere veiligheidsorganisatie komen. Deze controleert het materiaal, organiseert workshops, inspecteert settings, etc. Ook deze organisaties zullen een zekere verantwoording moeten

afleggen aan de overheid. Het regelgevend kader en het werkkader moeten vanuit de organisaties zelf komen, terwijl men hierbij uiteraard wel verantwoording moet afleggen aan de overheid. Het is de bedoeling dat de inmenging van de overheid zo gering mogelijk blijft. Zo kan men mogelijk zelf entiteiten opstellen die instaan voor security checks. Dit heeft dan ook nog eens als voordeel dat men kennis heeft over het hele gebeuren en hier beter op kan inspelen. Zo kan men al ingrijpen vooraleer er zich problemen voordoen.

Hieronder nog enkele vragen:

- 1) Welk van de vijf modellen geniet u voorkeur en waarom?
- 2) Geloof u in de mogelijkheid van een implementatie van dit model in de werkelijkheid? Waarom wel/niet?

Bijlage 4: Voorbeeld Huisreglement

HUISHOUDELIJK REGLEMENT

ALGEMEEN

Leeftijdsverificatie aan de hand van een identiteitsbewijs door of namens het bestuur moet altijd worden toegestaan.

Wij verzoeken iedereen om bij aankomst en vertrek geen overlast te bezorgen aan de buurt, dit gezien de controversiële aard van de activiteiten.

Algemeen is er **geen** dress-code verplicht (fetish kleding, lak, leer, rubber enz. zijn echter zeer welkom). Indien er voor een bepaalde bijeenkomst toch een dress-code vereist is, wordt dit meegedeeld in de agenda van onze site.

Er is een ruimte om je om te kleden, De Hoeve is echter niet verantwoordelijk voor de kledij en het materiaal in de kleedruimte. Breng een hangslot mee en/of afsluitbare koffers voor waardevolle voorwerpen of laat deze in je wagen die je op het domein kan parkeren.

Het bestuur, bij monde van een daartoe door het bestuur aangewezen persoon, behoudt zich het recht voor, mensen de toegang te weigeren tot activiteiten.

De aanvaarding als contribuant van de Stichting kan door een daartoe strekkend besluit van het bestuur worden geweigerd, zoals is bepaald in de statuten.

REGELS VOOR HET SPELEN

Het bestuur is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen bij gebruik van de toestellen of de inrichting. Alle toestellen en de inrichting worden steeds op eigen risico gebruikt en met respect voor de veiligheid van derden.

De Hoeve zal een veiligheidsverantwoordelijke aanduiden voor elke ruimte (binnen en buiten) waar een spel gespeeld kan worden. Deze persoon neemt waar of de fysieke, fysieke en emotionele veiligheid gegarandeerd blijft en grijpt desnoods in.

Inmenging van derden is NIET toegelaten tijdens een spel, tenzij vooraf afgesproken. Toekijken kan en mag, maar wel stil en discreet!

Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor het spel dat ze spelen, een spel wordt niet gedekt door enige verzekering.

Een veiligheidsverantwoordelijke heeft het recht in te grijpen en een spel te stoppen wanneer naar zijn/haar beoordeling de reglementen overtreden worden of wanneer de veiligheid van een persoon of personen in het gedrang komt. De Hoeve kan nooit voor de gevolgen van een spel aansprakelijk worden gesteld.

De stichting heeft ook niet in het minst de bedoeling een seksinrichting of parenclub te zijn, voor hen die daar naar op zoek zijn, bestaan er andere gelegenheden genoeg.

Spelen met vuur en kaarsen mag enkel in de ruimtes en op die plaatsen waar dit uitdrukkelijk toegestaan wordt door en in aanwezigheid van een veiligheidsverantwoordelijke.

Bij het gebruik van kaarsvet wordt gevraagd om de grond te beschermen en te voorkomen dat kaarsvet op de materialen terecht komt. Gelieve ook het kaarsvet achteraf te verwijderen.

Naaldenspel kan enkel mits uitdrukkelijke toestemming van de veiligheidsverantwoordelijke. Het gebruik van een speciaal daartoe bestemde naaldencontainer is verplicht.

Bloed, plas en poep (p&p) horen in het kader van algemene hygiëne en veiligheid absoluut niet thuis op bijeenkomsten in De Hoeve.

De Hoeve voert een safe-seks beleid. Wij verwachten van de bezoekers dat zij op de hoogte zijn van de risico's rond het oplopen en verspreiden van SOA's en doen beroep op hun gezond verstand hieromtrent.

Van de bezoekers wordt verwacht dat zij met zorg en aandacht gebruik maken van de faciliteiten van De Hoeve. Uiteraard laat je alles na gebruik schoon achter en zorg je er voor dat de toestellen gereinigd en zo nodig ontsmet zijn.

Overtredingen van bijvoorbeeld rook-, eet- en drankverbod op de zolder kunnen steeds gemeld worden aan iemand van het bestuur van De Hoeve of aan de veiligheidsverantwoordelijke.

Het maken van foto's of film, op welke drager dan ook, is zonder voorafgaande schriftelijke toestemming strikt verboden.

Addenda

Sm-meesteres De Nederlandsche Bank ontslagen 'omdat ze chanteerbaar was'

Gisteren om 13:16 door Wim Kopinga

Foto: *

Vorige maand werd een verhaal van het Nederlandse zakenblad *Quote* wereldnieuws. Een 46-jarige vrouw die toezichthoudster was bij De Nederlandsche Bank (DNB) hield er een speciaal bijberoep op na. Ze verhuurde zich onder het pseudoniem 'Conchita van der Waal' als sm-meesteres en prostituee. Toen DNB hierachter kwam, werd ze ontslagen.

De Nederlandsche Bank, de centrale bank van Nederland, wilde lange tijd niet reageren op de kwestie, maar donderdag lekte er in *De Volkskrant* een interne conversatie over de motivatie van het ontslag. 'Een werknemer van De Nederlandsche Bank (DNB) mag niet chantabel zijn', klonk het.

De vrouw was toezichthoudster op de trustsector in Nederland, maar verhuurde zichzelf in bijberoep als 'high class nymphomaniac' tegen een starttarief van 450 euro. Zakenblad *Quote* bracht het verhaal naar buiten. En vooral de foto waarop de toezichthoudster een SS-pet draagt, zorgde voor veel reacties.

'Omdat het in ons werk vooral draait om vertrouwen moeten wij in onafhankelijkheid onze taken kunnen uitvoeren', zegt juridisch directeur Frank Elderson in een interview op het intranet van de centrale bank. 'Daarom zijn er bijvoorbeeld regels over de hoogte van geschenken e.d. die we mogen accepteren. Niet omdat we roomser dan de paus willen zijn, maar simpelweg omdat we elke schijn moeten voorkomen dat we vatbaar zijn voor andere belangen dan het algemeen maatschappelijk belang.'

DNB werkt als waakhond en stelt in de financiële markt zeer hoge integriteitseisen aan (nieuwe) medewerkers bij banken en verzekeraars. Sinds 2011 wordt de achtergrond van medewerkers met

een hogere functie grondig gecheckt. Toch kon de vrouw zes jaar lang in alle geheim haar bijbaan uitoefenen. Totdat er op een afdeling een mapje werd bezorgd met foto's waarop de toezichthoudster duidelijk herkenbaar is.

Bron: http://www.standaard.be/cnt/dmf20150515_01682394